

**Základná škola,  
P. Mudroňa 3, Martin**



# **ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM INOVOVANÝ**



**Školský rok 2019/2020**

**Školský vzdelávací program**

**pre 1. – 4. roč. ZŠ**

Vzdelávací program:

stupeň vzdelania – **primárne vzdelanie**

Dĺžka štúdia - **štyri roky**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma – **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladatelia:

Názov školy: **Základná škola**

Adresa: **P. Mudroňa 3, Martin**

IČO školy: **37811924**

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Jozef Krížo

Kontakty: web: [www.zsmudrona.sk](http://www.zsmudrona.sk)

e-mail: [office@zsmudrona.sk](mailto:office@zsmudrona.sk), [riaditel@zsmudrona.sk](mailto:riaditel@zsmudrona.sk)

tel.: +421 43 4230059, +421 917 233710

Zriaďovateľ:

Názov: **Mesto Martin**

Adresa: **Nám. S. H. Vajanského 1, Martin**

Kontakty: Odbor školstva, mládeže a kultúry: +421 43 4204370

Platnosť dokumentu do: 31.8.2020

**Školský vzdelávací program**

**pre 5. – 9. roč. ZŠ**

Vzdelávací program:

stupeň vzdelania – **nižšie stredné vzdelanie**

Dĺžka štúdia - **päť rokov**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma – **denná**

Druh školy: **štátna**

.....

Pečiatka a podpis riaditeľa školy

## OBSAH

1	Stratégia školy, vymedzenie vlastných cieľov výchovy a vzdelávania .....	4
2	Charakteristika školy .....	5
2.1	Vlastné zameranie školy .....	5
2.2	Personálne zabezpečenie školy .....	5
2.3	Materiálno-technické a priestorové podmienky.....	6
2.4	Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní .....	7
2.5	Profil absolventa.....	8
2.5.1	Profil absolventa primárneho vzdelávania.....	8
2.5.2	Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania .....	9
3	Charakteristika škvp .....	10
3.1	Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní.....	10
3.2	Organizačné formy a metódy vyučovania.....	10
4	Učebné zdroje .....	12
5	Začlenenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.....	13
6	Vnútorý systém kontroly a hodnotenia .....	15
6.1	Vnútorý systém kontroly a hodnotenia žiakov.....	15
6.2	Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy.....	16
7	Požiadavky na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov .....	17
8	Učebný plán .....	19
8.1	Učebný plán pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským.....	19
8.2	Poznámky k učebnému plánu.....	20
8.3	Plán aktivít na rozvoj čitateľskej gramotnosti.....	21
9	Učebné osnovy.....	23
9.1	Jazyk a komunikácia .....	23
9.1.1	Slovenský jazyk a literatúra.....	23
9.1.2	Anglický jazyk.....	41
9.1.3	Ruský jazyk.....	50
9.1.4	Nemecký jazyk .....	53
9.2	Matematika a práca s informáciami .....	55
9.2.1	Matematika .....	55
9.2.2	Informatika.....	66
9.3	Človek a príroda .....	72

9.3.1	Prvouka .....	72
9.3.2	Prírodoveda .....	74
9.3.3	Fyzika.....	76
9.3.4	Chémia .....	79
9.3.5	Biológia.....	81
9.3.6	Environmentálna výchova .....	84
9.3.7	Chemicko-biologické praktiká.....	89
9.4	Človek a spoločnosť .....	97
9.4.1	Vlastiveda .....	97
9.4.2	Dejepis .....	100
9.4.3	Geografia .....	109
9.4.4	Občianska náuka .....	116
9.5	Človek a hodnoty .....	125
9.5.1	Etická výchova.....	125
9.5.2	Náboženská výchova .....	136
9.6	Človek a svet práce .....	141
9.6.1	Pracovné vyučovanie .....	141
9.6.2	Technika.....	144
9.7	Umenie a kultúra .....	148
9.7.1	Hudobná výchova .....	148
9.7.2	Výtvarná výchova .....	152
9.8	Zdravie a pohyb.....	162
9.8.1	Telesná a športová výchova .....	162

# 1 STRATÉGIA ŠKOLY, VYMEDZENIE VLASTNÝCH CIEĽOV VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

## Stratégia školy:

Pri plánovaní strategických cieľov bola pre nás dôležitá doterajšia profilácia školy zameraná na environmentálnu výchovu a anglický jazyk a otázka: „Aké správne veci máme v našej škole v budúcnosti robiť, aby výsledky boli prospešné pre žiakov a učiteľov. Vychádzali sme z vízie:

### **Naša škola – miesto zdravého telesného, duševného a rozumového rozvoja detí.**

Vízia, ktorú sme definovali je pre nás odrazom toho, čo chceme v našej škole robiť alebo by sme chceli dosiahnuť v budúcnosti. Táto vízia je orientovaná na budúcnosť, je zameraná na kvalitu a pri jej napĺňaní je dôležité stotožnenie všetkých s jej hlavnou myšlienkou. Následne na to sme si vytýčili tieto **ciele**:

1. Realizovať program vzdelávania a výchovy v učebniach IKT a všestranne ich využívať na vyučovaní i mimo neho.
2. Žiaci od najnižších ročníkov budú vedieť vysvetliť význam ochrany prírody pre život človeka a správať sa v nej.
3. Prostredníctvom rozvoja pohybových schopností a zručností žiakov vytvoriť u nich trvalý pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám, posilňovať zdravý životný štýl a prispievať tak k zlepšeniu verejného zdravia a k prevencii pred civilizačnými chorobami.
4. Každoročne dosahovať výsledky v TESTOVANÍ 9 nad celoslovenským priemerom.

**Vlastné poslanie výchovy a vzdelávania** sa odvíja od potrieb a požiadaviek spoločnosti na inovované vzdelávanie. V našom prípade sa odvíja od štátneho vzdelávacieho programu a je zhrnuté v bodoch:

1. rozvíjať schopnosti žiakov vedieť a chcieť sa učiť,
2. posilňovať sebadôveru žiakov v riešení problémov, ktoré sú spojené s učením,
3. viesť žiakov k aktívnemu občianstvu,
4. podieľať sa na vymedzovaní hodnôt slušného a morálneho človeka.

## 2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

### 2.1 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Škola sa už dlhšiu dobu preferuje v oblasti **environmentálnej výchovy**.

- V ročníkoch 5. - 6. sa vyučuje predmet Environmentálna výchova, v ročníkoch 1. - 4. sa environmentálne otázky riešia v prierezových témach.
- Pravidelne sa zapájame do environmentálnych aktivít: sčítanie zimného vtáctva, prenos obojživelníkov, pozorovanie netopierov, čistenie lokalít Gaderská dolina, Gaderský potok, výsadba stromčekov, ...
- Žiaci sa pravidelne zúčastňujú environmentálnych exkurzií v Turčianskej Štiavničke, v Turčianskom Petre a v Blatnici, ktoré zabezpečuje občianske združenie Centrum environmentálnej výchovy Turiec. Ďalšie exkurzie: Slovrub Príbovce, Rehabilitačná stanica pre divožijúce zvieratá v Zázrivej, gazdovský dvor Turčianske Kľačany, chovné zariadenie exotického vtáctva Martin - Stráne, ...
- Spolupracujeme s viacerými organizáciami: Správa Národného parku Veľká Fatra, Centrum environmentálnej výchovy Turiec, Sloboda zvierat, Spoločnosť pre ochranu vtáctva na Slovensku, Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny, Botanická záhrada UK, Klub ochrancov prírody Veľkej Fatry, Strom života, Múzeum A. Kmeťa, Lesoochranárske zoskupenie VLK, Občianske združenie Tatry, LESY Slovenskej republiky, š.p., mestský útulok, ...

### 2.2 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE ŠKOLY

#### Charakteristika pedagogického zboru:

Pedagogický zbor v škole je pomerne stabilizovaný vo väčšine s vhodnou aprobačnou štruktúrou (odbornosť vyučovania sa každoročne pohybuje do 93%). Všetci učitelia spĺňajú pedagogickú aj odbornú spôsobilosť. V škole pracuje školský špeciálny pedagóg a asistenti učiteľa. Tým je zabezpečená starostlivosť o žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia a správania, o žiakov so zdravotným oslabením a poradenstvo pre rodičov. Pri profesijnej orientácii žiakov končiacich ročníkov a pri riešení výchovných problémov žiakov pomáha výchovný poradca. Činnosť v niektorých oblastiach usmerňujú koordinátori:

- koordinátor prevencie,
- koordinátor environmentálnej výchovy,
- koordinátor voľného času v ŠKD.

Vyučovacie predmety a časová dotácia v roč. 1. – 4.			Vyučovacie predmety a časová dotácia v roč. 5. – 9.				
meno	Predmet 1	Predmet 2	meno	Predmet 1	Predmet 2	Predmet 3	Predmet 4
Mgr. Bellová Katarína	1. st. - 23		Mgr. Baričáková Antónia	SJL - 5	DEJ - 16	ETV - 2	

PaedDr. Bolčíková Olga	1. st. - 22		Mgr. Behúň Viktor	TSV - 12	TCH - 4		
Mgr. Buociková Adriána	1. st. - 23		Mgr. Dundeková Petra	SJL - 15	OBN - 8		
Mgr. Dubovcová Eva	1. st. - 23		Mgr. Gregorová Dáša	ANJ - 22	ENV - 1		
Mgr. Horecký Bruno	1. st. - 14		Mgr. Kováčik Lucia	INF - 8	GEO - 1	ANJ - 2	
Mgr. Lietavcová Zuzana	1. st. - 23		Mgr. Holubcová Zuzana	TCH - 10	FYZ - 14		
Mgr. Mikulková Tatiana	1. st. - 10		Mgr. Hurtová Zuzana	ANJ - 13	VYV - 4		
Mgr. Sekanová Martina	1. st. - 21		Mgr. Chomová Iveta	ANJ - 13	VYV - 6	RUJ - 4	
Mgr. Sujová Katarína	1. st. - 22		Mgr. Tichá Martina	SJL - 10	ETV - 5	TCH - 2	
Mgr. Vonderčíková Monika	1. st. - 23		Mgr. Danielová Slávka	NAV - 1			
Mgr. Mužilová Dominika	1. st. - 22		Mgr. Kráľová Klaudia	SJL - 5	HUV - 8		
			Mgr. Križo Jozef	TSV - 4			
			Mgr. Lacková Lenka	BIO - 16	ENV - 3	TCH - 4	CBP - 2
			Mgr. Lučanská Ingrid	MAT - 10	CHE - 10	CHP - 4	
			LIC. SCE. Boková Martina	ANJ - 19	ETV - 2		
			PaedDr. Patay František	MAT - 15	INF - 9		
			Mgr. Ollerová Ľubica	SJL - 15	ETV - 4	RUJ - 4	
			Mgr. Panuška Ľuboš	TSV - 18	RUJ - 2		
			Mgr. Sňahničan Dominik	NAV - 6			
			Mgr. Sýkorová Danica	MAT - 15	TSV - 2		
			RNDr. Štefančíková Iveta	MAT - 10	GEO - 13		
			Mgr. Vařiková Miroslava	NEJ - 4			

### 2.3 MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

Dôležitou podmienkou pri realizácii štátneho vzdelávacieho programu je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších zariadeniach školy zriadených podľa platnej legislatívy.

Priestorové vybavenie:

- a) **pre manažment školy:** kancelária riaditeľa školy, kancelária zástupcov riaditeľa školy, kancelária pre tajomníčku školy, kancelária pre ekonómku školy
- b) **pre pedagogických zamestnancov školy:** zborovňa (učitelia roč. 5. - 9.), kabinety slúžia ako sklady na pomôcky a materiál,
- c) **pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom:** kancelária výchovného poradcu, kancelária školského špeciálneho pedagóga,
- d) **pre nepedagogických zamestnancov školy:** dielňa a sklad školníka, šatňa - upratovačky,
- e) **hygienické priestory:** sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov sú rozmiestnené vo východnom krídle budovy pre dievčatá a v južnom krídle pre

chlapcov, šatne v ročníkoch 5. - 9. sú riešené formou šatňových skriň, v ročníkoch 1. - 4. sú spoločné šatne pre jednotlivé triedy,

**f) odkladacie a úložné priestory:**

- pre učebné pomôcky - kabinety,
- didaktickú techniku - kabinety, inštalované v učebniach,
- skladové priestory - sklad učebníc,
- archív - miestnosť v podkrovných priestoroch,

**g) informačno-komunikačné priestory:** knižnica vybavená knižničným fondom je v samostatnej miestnosti, v ktorej momentálne nie je internetové pripojenie,

**h) učebné priestory (interné/externé):** škola má slabšie priestorové možnosti, vnútorné aj vonkajšie. Vnútorné priestory školy sa nachádzajú v dvoch dvojposchodových budovách s medzi podlažiami označené ako A a B.

- učebne - v budove A je 7 tried 1. stupňa a 10 tried 2. stupňa, v budove B sú dve triedy 1. stupňa,
- odborné učebne - 9 odborných učební pre vyučovanie fyziky, chémie, prírodopisu, dejepisu, jazykov, hudobnej výchovy, technickej výchovy a informatiky. Päť učební sú zároveň aj kmeňové triedy pre žiakov 2. stupňa. Na vyučovanie informatiky sú zriadené 2 plnohodnotné učebne so 14 a 18 počítačmi,
- telocvičňa - rozloha 174,8 m<sup>2</sup> (9 × 19 m), posilňovňa pre žiakov 2. stupňa o rozlohe 40 m<sup>2</sup>,
- školské ihrisko - asfaltové hádzanárske (basketbalové, futbalové) ihrisko, atletická dráha s tartanovým povrchom, volejbalové a basketbalové ihrisko s tartanovým povrchom, pieskové doskočisko na skok do diaľky, posilňovacia dráha BUĎ FIT,

**i) spoločné priestory:**

- školská budova,
- školská jedáleň - samostatná budova s prechodom cez cestnú komunikáciu,
- školský dvor,
- priestory pre školský klub detí - učebne 1. stupňa,
- priestor pre riešenie zdravotných problémov - kancelária tajomníčky školy.

## 2.4 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Nevyhnutnosťou pre realizáciu ŠVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia (rozvrh hodín), zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných noriem (svetlo, teplo, hlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku atď.).

Organizácia výletov, exkurzií, školy v prírode a výcvikov (plaveckého výcviku, lyžiarskeho a snoubordingového výcviku), ako aj organizácia iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti školy sa riadi platnou legislatívou (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011 Z. z., vyhlášky č. 203/2015 Z. z., vyhlášky č. 204/2015 Z. z. o škole v prírode, smernica



č. 19/2017 o organizovaní lyžiarskeho výcviku a snoubordingového výcviku doplnená smernicou č. 35/2019). Dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka, ktorý sa predkladá na začiatku šk. roka, resp. pred školskou akciou.

V škole pracuje bezpečnostný technik, ktorý zabezpečuje všetky potrebné školenia, má vypracovaný plán revízií a odstraňovanie nedostatkov podľa ich výsledkov. Škola má vypracovaný obsah poučenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pre žiakov, s ktorým sú oboznámení na začiatku školského roka a pred každou školskou akciou.

- Školenie BOZP musia pravidelne absolvovať všetci zamestnanci.
- Žiaci prichádzajú do školy pod dozorom službukonajúceho učiteľa a pomocného dozoru školníka a službukonajúcej upratovačky. Obuv a odev si žiaci odkladajú do uzamykateľných šatní.
- Na chodbách je pred vyučovaním a cez prestávky zabezpečený pedagogický dozor.
- Žiaci odchádzajú na obed pod dozorom pedagogického zamestnanca; dozor je zabezpečený aj počas výdaja obedov v školskej jedálni.

## **2.5 PROFIL ABSOLVENTA**

### **2.5.1 Profil absolventa primárneho vzdelávania**

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Základné požiadavky:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie základným slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať,
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote,
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

## 2.5.2 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Základné požiadavky:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov,
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou,
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka,
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia,
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život,
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia,
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote,
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine,
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote,
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti,
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti,
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných,
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

## 3 CHARAKTERISTIKA ŠKVP

### 3.1 SPÔSOB, PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

Základné vzdelanie, ktoré základná škola poskytuje sa člení na primárne a nižšie stredné (sekundárne) vzdelanie.

*Primárne vzdelanie* získa žiak

- úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Na vysvedčení vo štvrtom ročníku sa do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“;
- ktorý ukončil plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ako v deviatom ročníku. Na vysvedčení sa mu do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“.

*Nižšie stredné vzdelanie* získa žiak

- úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Na vysvedčení v deviatom ročníku sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.
- Mimoriadne nadaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.
- Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.

### 3.2 ORGANIZAČNÉ FORMY A METÓDY VYUČOVANIA

Formy organizácie výchovy a vzdelávania v rámci primárneho a nižšieho stredného vzdelávania upravuje platná legislatíva /§ 54 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov/. Základné školy sa členia na typy: základnú školu so všetkými ročníkmi (plnoorganizovanú základnú školu), základnú školu, ktorá nemá všetky ročníky (neplnoorganizovanú základnú školu). Základná škola má spravidla deväť ročníkov s možnosťou zriadenia nultého ročníka. Člení sa na prvý a druhý stupeň, v ktorých sa vzdelávanie realizuje samostatnými na seba nadväzujúcimi vzdelávacími programami. Naša základná škola je plnoorganizovaná. V jednotlivých ročníkoch má 2 - 3 triedy.

Primárne vzdelávanie – 1.stupeň základnej školy tvorí spravidla 1. – 4. ročník.

Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy tvorí spravidla 5. – 9. ročník.

Tradične sú organizačné formy vyučovania chápané ako vonkajšia stránka – podoba vyučovacích metód. V našom projekte ponúkneme novší prístup. Organizačné formy budeme chápať ako komplexné systémové chápanie riadenia a usporiadania výučby v určitej vzdelávacej situácii.

**Pre usporiadanie výučby sú dôležité dve hľadiská:**

- **S kým a ako** učiteľ pracuje (výučba hromadná, individuálna, prípadne do akej miery sa darí výučbu individualizovať – výučba skupinová, párová, samoštúdium, do akej miery je podporovaná spolupráca žiakov – výučba kooperatívna)
- **Kde** výučba prebieha (tradičná alebo špecializovaná odborná učebňa, prirodzené prostredie, domáce prostredie ap.).

Rozdelenie:

1. Podľa počtu žiakov:
  - frontálne – formy hromadnej práce,
  - skupinové – vyučovanie skupín žiakov (5 – 7 žiakov v skupine).
2. Podľa dĺžky trvania:
  - krátkodobé ( vyučovacia hodina),
  - dlhodobé (výlet, exkurzia).
3. Podľa druhu a obsahu činnosti:
  - formy zamerané na teoretické vyučovanie,
  - praktickú činnosť.
4. Podľa organizovanosti:
  - organizované formy,
  - spontánne vznikajúce činnosti.
5. Podľa aktivity žiakov:
  - aktivizujúce formy (napr. súťaže, kvízy),
    - pasívne (napr. návštevy rôznych podujatí).

**V organizačných spôsoboch sa chceme predovšetkým zaoberať:**

- problémovým vyučovaním,
- projektovou výučbou,
- skupinovým vyučovaním (špeciálne aj kooperatívnym vyučovaním),
- integrovaným tematickým vyučovaním (ITV).

**V metódach vyučovania nám pôjde predovšetkým o:**

- participatívne metódy: dialóg a diskusia, situačné (prípadové) metódy, inscenačné metódy (metódy hrania rol), brainstormingové metódy (burza dobrých nápadov),
- kognitívne metódy,
- zážitkové metódy,
- skúsenostné metódy.

## 4 UČEBNÉ ZDROJE

### UČEBNICE

Postup a pravidlá pri výbere a schvaľovaní učebníc, pracovných zošitov, učebných textov v printovej, digitálnej a inej vhodnej forme pre základné školy v Slovenskej republike upravuje Smernica č. 10/2011, ktorou sa upravuje postup Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc. Objednávanie učebníc sa realizuje cez Edičný portál MŠVVaŠ SR prostredníctvom konta <https://riam.iedu.sk>.

### DIDAKTICKÁ TECHNIKA

Na sprostredkovanie informácií z učebných pomôcok alebo z iných zdrojov slúži moderná didaktická technika. V súčasnosti sa za takúto považujú IKT, v rámci nich učebne PC, tabletové učebne, jazykové učebne, učebne s interaktívnou tabuľou, dataprojektory, vizualizéry a pod.

### MATERIÁLNE ZDROJE

Sú predmety, zhmotnené prostriedky, ktoré má učiteľ k dispozícii vo výučbe. Sú to predmety, modely, s ktorými učiteľ alebo žiak manipuluje. Ide o materiály a predmety z nášho životného prostredia. Patria sem napr. rastliny, zvieratá, plodiny, minerálie a kamene, ľudské výrobky, náradie, stroje a pod. Vo výučbe sú najnázornejšie práve pôvodné, originálne predmety. Na vyučovanie odborných predmetov sa používa spotrebný materiál: papier, drevo, plast, kov, chemické prvky, ...

## 5 ZAČLENENIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

V súlade s platnou legislatívou sa naša škola snaží zabezpečovať a vytvárať optimálne podmienky na výchovu a vzdelávanie aj pre žiakov so ŠVVP. Každoročne zaznamenávame stúpajúci počet žiakov s vývinovými poruchami učenia, narušenou komunikačnou schopnosťou, s poruchami pozornosti a aktivity, poruchami správania, či chronickými ochoreniami, ktoré im značne sťažujú ich vzdelávanie. Sú to žiaci, ktorí si vyžadujú individuálny prístup pedagógov, diferencované požiadavky vo vyučovacom procese s ohľadom na ich potreby a osobitné personálne, materiálne a technické zabezpečenie.

Ak sa odbornou diagnostikou v CPPPaP/CŠPP u žiaka zistia ŠVVP má zákonný zástupca možnosť písomne požiadať vedenie školy o vzdelávanie svojho dieťaťa formou individuálnej integrácie. Výchova a vzdelávanie individuálne integrovaných žiakov prebieha v triedach spolu s ostatnými žiakmi školy, pričom každý z nich má vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program (IVVP). IVVP prihliada na potreby žiaka podľa druhu a stupňa jeho postihnutia. Vychádza jednak z odporúčaní poradenského zariadenia a zo vzdelávacích programov podľa jednotlivých kategórií špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb. Súčasťou každého IVVP sú jednak základné údaje o žiakovi a jeho diagnóze, konkrétne odporúčania týkajúce sa úpravy prostredia triedy, vytýčené sú krátkodobé a dlhodobé edukačné ciele, (v prípade potreby - požiadavky na modifikáciu učebného plánu a osnov), špecifikované vzdelávacie postupy, metódy a formy práce ako aj postupy pri hodnotení učebných výsledkov žiaka, spolupráca s rodičmi, potrebné kompenzačné pomôcky a špeciálno-pedagogický servis. V praxi sa nám osvedčilo do IVVP zahrnúť aj podiel samotného žiaka na integrácii. V našej škole IVVP žiakom vypracováva školský špeciálny pedagóg v spolupráci s triednym vyučujúcim a ostatnými vyučujúcimi. Je prispôbený žiakovým potrebám, počas školského roka sa môže meniť a dopĺňať. Zákonní zástupcovia majú právo sa s IVVP oboznámiť, sú informovaní o priebežných zmenách a svojimi pripomienkami na ňom participujú. Pri hodnotení a klasifikácii začlenených žiakov postupujú vyučujúci podľa platných Metodických pokynov č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, č. 2011- 3121/12824:4-921 s účinnosťou od 1.5.2011, a prílohou č. 2. (Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole).

### **Personálne zabezpečenie:**

Odbornú starostlivosť o žiakov so ŠVVP zabezpečuje **školský psychológ/školský špeciálny pedagóg**. Žiakom so ŠVVP sa venuje individuálnou alebo skupinovú formou, využíva špeciálne pomôcky, postupy, metódy a formy práce vyplývajúce z jednotlivých typov postihnutí. Poskytuje odborné intervencie, ktoré sú zamerané na korekciu a reedukáciu porúch a zmiernovanie ich dôsledkov. Rodičom a učiteľom poskytuje odborné poradenstvo.

Žiakom so ŠVVP pomáhajú prekonávať ich „vzdelávacie bariéry“ aj **asistenti učiteľa**, pokiaľ tak odporučilo poradenské zariadenie. Asistent učiteľa pomáha priamo na hodine podľa pokynov vyučujúcich na tých predmetoch, kde najviac dochádza k zvýrazneniu problémov žiakov.

### **Priestorové a materiálne zabezpečenie:**

Potrebám žiakov so ŠVVP sú prispôsobené priestory - relaxačná miestnosť, kabinet školského špeciálneho pedagóga/psychológa na individuálnu i skupinovú prácu so žiakmi, ktoré sú vybavené špeciálnymi pomôckami, na kompenzáciu a reedukáciu vývinových porúch učenia a pozornosti. V práci so žiakmi s vývinovými poruchami učenia, sa školský špeciálny pedagóg zameriava na reedukáciu a rozvoj špecifických funkcií ako predpokladu k úspešnému zvládnutiu čítania, písania a počítania - rozvoj zrakového, sluchového vnímania, motoriky, grafomotoriky, reči, pravoľavej a priestorovej orientácie. U žiakov s poruchami pozornosti a aktivity – využíva programy na stimuláciu pozornosti, relaxačné techniky navodzujúce psychofyzické uvoľnenie, stimuláciu oslabených dielčích funkcií, a zároveň psychologické intervencie a aktivity so zameraním na modifikáciu správania. V rámci korekcií využíva špeciálne pomôcky: pracovné listy, kompenzačné a didaktické pomôcky, relaxačné pomôcky, IKT – program Dyscom, rôzne materiály.

### **Spolupráca:**

Pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov žiakov spolupracujeme s odbornými pracoviskami – s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, so Súkromným špeciálnopedagogickým centrom poradenstva a prevencie v Martine, s odborným tímom detského domova na Hviezdoslavovej ulici v Martine. Nadviazali sme intenzívnu spoluprácu s odd. Sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately ÚPSVaR pri riešení výchovnovzdelávacích problémov žiakov vyplývajúcich predovšetkým z ich rodinného prostredia. Pri komunikácii a zabezpečení stretnutí s rodičmi žiakov z marginalizovanej rómskej komunity nám pomáha aj terénny sociálny pracovník mesta Martin.

### **Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP):**

Žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia sa venuje učiteľ v rámci individuálneho prístupu na vyučovaní. Pokiaľ to dovoľujú možnosti školy majú títo žiaci prideleného aj asistenta učiteľa, ktorý im pomáha priamo na vyučovaní. Škola poskytuje žiakom so SZP pracovné zošity k jednotlivým predmetom a školské pomôcky. Títo žiaci majú možnosť bezplatne absolvovať výlety, exkurzie, výchovné koncerty, kino, divadlo, lyžiarsky, plavecký výcvik a školu v prírode.

### **Žiaci s nadaním:**

Medzi žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami školský zákon zaraďuje i žiakov s nadaním. V tomto prípade ide predovšetkým o žiakov s intelektovým nadaním, ktorých rozvoj si vyžaduje osobitný výchovno-vzdelávací prístup. Ich všeobecné, či špecifické intelektové schopnosti zisťuje Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, ktoré tiež vydáva príslušné vyjadrenie. Podľa odborníkov je v populácii takýchto žiakov 2, nanajvýš 5 percent. V súčasnosti naša škola neeviduje žiadneho žiaka s intelektovým nadaním podľa kritérií určených zákonom. Medzi našimi žiakmi je mnoho nadaných, či talentovaných žiakov v rôznych oblastiach - športových, umeleckých, ... Pre týchto žiakov sa snažíme vytvárať priaznivé podmienky: Výhodná poloha školy v blízkosti ZUŠ, CVČ. Organizujeme rôzne vedomostné, prednesové, športové súťaže a tiež podporujeme účasť našich žiakov v súťažiach a olympiádach. V prípade športovcov – hokejistov, futbalistov umožňujeme individuálny študijný plán prispôsobený a zosúladený s ich tréningami.

## 6 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

### 6.1 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

#### HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu, z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so ŠVVP a zo Zákona 245/2008, § 55-58 Hodnotenie a klasifikácia prospechu a správania žiakov a opatrenia vo výchove.

#### Hodnotenie žiakov v školskom roku 2019/2020:

1. **Postup podľa Inovovaného školského vzdelávacieho programu** pre ročníky: 1. - 9. na školský rok 2019/2020.
2. Hodnotenie v 1. ročníku: Predmety SJL, MAT, PRV - klasifikácia známkou v stupnici 1 - 5. Predmety: HUV, VYV, TSV, ETV, NAV - slovné hodnotenie, na vysvedčení slovným výrazom „absolvoval/neabsolvoval“. Pri hodnotení v 1. polroku prihliadať na skutočnosť adaptácie žiakov 1. ročníka na školu, hodnotiť podľa možnosti a uváženia v stupnici hodnotenia do známky "3". Vo veľkej miere využívať slovné hodnotenie, pochvaly, povzbudenie, motivačné aktivity a pod.
3. Hodnotenie v 2. ročníku: Predmety SJL, MAT, PRV - klasifikácia známkou v stupnici 1 - 5. Predmety: HUV, VYV, TSV, ANJ, ETV, NAV - slovné hodnotenie, na vysvedčení slovným výrazom „absolvoval/neabsolvoval“.
4. Hodnotenie v 3. ročníku: Predmety SJL, MAT, PRI, VLA, ANJ - klasifikácia známkou v stupnici 1 - 5. Predmety: INF, HUV, VYV, PVY, TSV – slovné hodnotenie, na vysvedčení slovným výrazom „absolvoval/neabsolvoval“. Predmety ETV a NAV sú hodnotené slovne, na vysvedčení slovným výrazom „absolvoval/neabsolvoval“.
5. Hodnotenie vo 4. ročníku: Predmety SJL, MAT, PRI, VLA, ANJ - klasifikácia známkou v stupnici 1 - 5. Predmety: INF, HUV, VYV, TSV, PVY – slovné hodnotenie, na vysvedčení slovným výrazom absolvoval/neabsolvoval. Predmety



- ETV a NAV sú hodnotené slovne, na vysvedčení slovným výrazom „absolvoval/neabsolvoval“.
6. Hodnotenie v 5. ročníku: predmety SJL, ANJ, MAT, BIO, DEJ, GEO, INF, ENV, VYV, HUV, TECH - klasifikácia známkou, predmety TSV, ETV, NAV – slovné hodnotenie, na vysvedčení slovný výraz „absolvoval/neabsolvoval“.
  7. Hodnotenie v 6. ročníku: predmety SJL, ANJ, DEJ, GEO, INF, MAT, BIO, FYZ, VYV, HUV, ENV – klasifikácia známkou, predmety TSV, OBN, ETV, NAV - slovné hodnotenie, na vysvedčení slovný výraz „absolvoval/neabsolvoval“.
  8. Hodnotenie v 7. ročníku: predmety SJL, ANJ, RUJ, DEJ, GEO, INF, MAT, BIO, FYZ, CHEM, VYV, HUV, TECH, TSV, CBP – klasifikácia známkou, predmety OBN, ETV, NAV - slovné hodnotenie, na vysvedčení slovný výraz „absolvoval/neabsolvoval“.
  9. Hodnotenie v 8. ročníku: predmety SJL, ANJ, RUJ, NEJ, DEJ, GEO, INF, MAT, BIO, FYZ, CHEM, VYV, HUV, TECH, TSV, CBP - klasifikácia známkou, predmety OBN, ETV, NAV - slovné hodnotenie, na vysvedčení slovný výraz „absolvoval/neabsolvoval“.
  10. Hodnotenie v 9. ročníku: predmety SJL, ANJ, RUJ, NEJ, DEJ, GEO, MAT, BIO, FYZ, CHEM, VYV, HUV, TECH, TSV - klasifikácia známkou, predmety ETV, NAV, OBN - slovné hodnotenie, na vysvedčení slovný výraz „absolvoval/neabsolvoval“.
  11. V predmetoch, ktoré sú hodnotené slovne si učiteľ vedie evidenciu slovného hodnotenia.

## **6.2 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV ŠKOLY**

Hodnotenie zamestnancov sa zakladá na priebežnom hodnotení. Jeho základom sú:

- hodnotiace rozhovory (1 × ročne),
- pedagogické pozorovania (hospitácie),
- výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, didaktické testy v paralelných triedach a pod.),
- výsledky riaditeľských testov,
- ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov,
- tvorba učebných pomôcok a projektov,
- mimoškolská činnosti a pod.

## 7 POŽIADAVKY NA PROFESIJNÝ ROZVOJ PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

Profesijný rozvoj je charakterizovaný ako proces, v ktorom pedagogický zamestnanec získava, rozširuje a udržiava požadované profesijné kompetencie

**Požiadavky** - schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike je súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca.

**Čiastkové ciele** - vychádzajú z druhov vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov. Zákon umožňuje ich napĺňanie prostredníctvom vzdelávania:

### **Druhy vzdelávania:**

1. **Kvalifikačné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie požadované na doplnenie kvalifikačných predpokladov alebo splnenie kvalifikačného predpokladu na vyučovanie ďalšieho aprobačného predmetu. Patrí tu rozširujúce štúdium aj dopĺňujúce pedagogické štúdium.
2. **Funkčné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon funkcie riaditeľa a na výkon činností vedúcich pedagogických a odborných zamestnancov. Toto vzdelávanie sa na účely príplatku za profesijný rozvoj nepovažuje.
3. **Špecializačné vzdelávanie** zabezpečí získať profesijné kompetencie potrebné na výkon špecializovaných činností.
4. **Adaptačné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon pracovnej činnosti v kariérovom stupni samostatný pedagogický zamestnanec a samostatný odborný zamestnanec. Je určené pre začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov školy alebo školského zariadenia. Poskytovateľom je kmeňová škola. Toto vzdelávanie sa na účely príplatku za profesijný rozvoj nepovažuje.
5. **Predatestačné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie potrebné na zaradenie do vyššieho kariérového stupňa. Toto vzdelávanie sa na účely príplatku za profesijný rozvoj nepovažuje.
6. **Inovačné vzdelávanie** má prehĺbovať, rozširovať a inovovať profesijné kompetencie potrebné na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii alebo v podkategórii pedagogického zamestnanca alebo príslušnej kategórii odborného zamestnanca.
7. **Aktualizačné vzdelávanie** má udržiavať alebo obnovovať profesijné kompetencie potrebné na výkon pracovnej činnosti. Slúži na získavanie nových informácií o zmenách v právnych predpisoch, výchovno-vzdelávacích programoch, pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii alebo na získavanie vedomostí a zručností v konkrétnej oblasti pracovnej činnosti.

**Harmonogram vzdelávania podľa schváleného plánu profesijného rozvoja:**

*Kvalifikačné vzdelávanie:*

*Funkčné vzdelávanie:*

*Špecializačné vzdelávanie:*

*Adaptačné vzdelávanie:* 2 pedagogickí zamestnanci (2 vychovávatelia v ŠKD).

*Predatestačné vzdelávanie:*

*Inovačné vzdelávanie:*

*Aktualizačné vzdelávanie:*

## 8 UČEBNÝ PLÁN

### 8.1 UČEBNÝ PLÁN PRE ZŠ S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie					ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9 + 0	8 + 0	7 + 1	7 + 0	31 + 2	5 + 0	5 + 0	4 + 1	5 + 0	5 + 0	24 + 1
	anglický jazyk		0 + 2	3 + 0	3 + 0	6 + 2	3 + 1	3 + 0	3 + 0	3 + 0	3 + 0	15 + 1
	2. cudzí jazyk								0 + 2	0 + 2	0 + 2	0 + 6
Matematika a práca s informáciami	matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 0	4 + 1	16 + 2	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	5 + 0	21 + 4
	informatika			1 + 0	1 + 0	2 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0		4 + 0
Človek a príroda	prvouka	1 + 1	2 + 0			3 + 1						
	prírodoveda			1 + 1	2 + 0	3 + 1						
	fyzika							2 + 0	1 + 0	2 + 0	1 + 1	6 + 1
	chémia								2 + 0	2 + 0	1 + 0	5 + 0
	biológia						2 + 0	1 + 0	2 + 0	1 + 0	1 + 1	7 + 1
	environmentálna výchova						0 + 1	0 + 1				0 + 2
	chemicko-biologické praktiká								0 + 2	0 + 2	0 + 2	0 + 6
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1 + 0	2 + 0	3 + 0						
	dejepis						1 + 0	1 + 1	1 + 0	1 + 0	2 + 1	6 + 2
	geografia						2 + 0	1 + 1	1 + 0	1 + 0	1 + 0	6 + 1
	občianska náuka							1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	4 + 0
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova/	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	4 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	5 + 0	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1 + 0	1 + 0	2 + 0						
	technika						1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	5 + 0

<b>Umenie a kultúra</b>	hudobná výchova	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	<b>4 + 0</b>	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0		<b>4 + 0</b>
	výtvarná výchova	2 + 0	2 + 0	1 + 0	1 + 0	<b>6 + 0</b>	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	<b>5 + 0</b>
<b>Zdravie a pohyb</b>	telesná a športová výchova	2 + 0	2 + 0	2 + 0	2 + 0	<b>8 + 0</b>	2 + 0	2 + 0	2 + 0	2 + 0	2 + 0	<b>10 + 0</b>
	základ	20	20	23	25	<b>88</b>	24	25	26	27	25	<b>127</b>
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	<b>8</b>	3	4	4	3	5	<b>19</b>
	spolu	22	23	25	26	<b>96</b>	27	29	30	30	30	<b>146</b>

## 8.2 POZNÁMKY K UČEBNÉMU PLÁNU

*Slovenský jazyk a literatúra:* zvýšenie časovej dotácie v 3. a 7. ročníku je využívané najmä na precvičovanie učiva, upevňovanie a systematizáciu vedomostí.

*Anglický jazyk:* žiaci v jednotlivých ročníkoch sa delia na dve, resp. 3 skupiny podľa počtu žiakov. V 2. ročníku sme zvýšili časovú dotáciu o 2 hodiny, v 5. ročníku o 1 hodinu. Hodnotenie v 2. ročníku je slovné, v ostatných ročníkoch - klasifikácia.

*Druhý cudzí jazyk:* od 7. ročníka ponúkame žiakom ruský a nemecký jazyk.

*Matematika:* zvýšenie časovej dotácie o 1 hodinu v 1., 2. a 4. ročníku využijeme na riešenie zaujímavých a zábavných matematických úloh, na dôslednejšie precvičenie a utvrdenie učiva, tvorbu projektových úloh a prípravu na matematické súťaže. V matematike v ročníkoch 5. – 9. sa vyžaduje sústavné opakovanie a precvičovanie učiva. Z tohto dôvodu bola v každom ročníku 5. – 8. zvýšená časová dotácia o 1 hodinu.

*Informatika:* žiaci v jednotlivých ročníkoch sa delia na dve skupiny.

*Prvouka:* zvýšenie časovej dotácie v 1. ročníku o 1 hodinu je využité najmä na realizovanie vychádzok do prírody.

*Prírodoveda:* V treťom ročníku je vyučovanie prírodovedy z veľkej miery postavené na pozorovacích, výskumných a tvorivých aktivitách, ktoré nie je možné zvládnuť počas jednej vyučovacej hodiny, a tak sme zvýšili dotáciu o 1 vyučovaciu hodinu.

*Fyzika:* vzhľadom na experimentálny charakter predmetu je v 9. ročníku zvýšená časová dotácia o 1 hodinu, aby sa dosiahlo splnenie vytýčených cieľov na požadovanej úrovni.

*Chémia:* Súčasťou predmetu sú laboratórne cvičenia (LC). Náplň LC závisí od materiálne - technického vybavenia školy, dostupnosti chemikálií, pričom musia byť dodržané bezpečnostné predpisy a laboratórny poriadok.

*Biológia:* zvýšenie časovej dotácie v 9. ročníku je zamerané na rozširujúce témy a praktické aktivity. Zvýšenie časovej dotácie umožňuje efektívnejšie upevňovanie a opakovanie vedomostí.

*Environmentálna výchova:* je v 5. a 6. ročníku realizovaná ako samostatný učebný predmet v rámci voľných hodín školského vzdelávacieho programu.

*Chemicko-biologické praktiká:* v 7. – 9. ročníku - povinne voliteľný predmet.

*Dejepis:* predmet je v 6. ročníku posilnený o 1 hodinu. V 9. ročníku je predmet posilnený o 1 hodinu (3 hodiny týždenne).

*Geografia:* zvýšenie časovej dotácie o 1 hodinu v 6. ročníku sa využíva na dôkladnejšie opakovanie a precvičovanie učiva s použitím IKT a tiež na podrobnejšie spoznanie prírodných krás i miest vytvorených človekom a zaradených do UNESCO a tvorbe projektov o týchto zaujímavých miestach.

*Etická výchova/náboženská výchova:* Vo všetkých ročníkoch sú žiaci rozdelení do skupín tak, aby počet žiakov v skupine neprekročil 20. Predmet sa hodnotí slovne, na vysvedčení absolvoval/neabsolvoval. Náboženská výchova sa delí na katolícku a evanjelickú.

*Technika:* predmet sa vyučuje v školskej dielni, v učebni informatiky a v škole je vybudovaná cvičná kuchyňa.

*Hudobná výchova:* v ročníkoch 1. – 4. Je predmet hodnotený slovne, v 5. – 8. ročníku sa predmet klasifikuje známku podľa odporúčania:

[http://www2.statpedu.sk/buxus/docs/kurikularna\\_transformacia/hudvych.pdf](http://www2.statpedu.sk/buxus/docs/kurikularna_transformacia/hudvych.pdf).

*Výtvarná výchova:* Vyučovanie sa uskutočňuje v kmeňovej triede, v škole nie je zriadená špeciálna učebňa výtvarnej výchovy. Požiadavkou učiteľov výtvarnej výchovy je, aby sa hodiny neučili v pondelok, pretože nie je možné navštíviť kultúrne inštitúcie. V 3. a 4. ročníku sa predmet realizuje formou dvoch po sebe nasledujúcich hodín v dvojtýždňových cykloch. Predmet je v ročníkoch 1. – 4. hodnotený slovne, v ročníkoch 5. – 9. klasifikovaný známku. Pri hodnotení pristupujeme k žiakom diferencovane podľa aktivity, schopnosti vyjadriť samostatný názor, tvorivosti a originality myslenia a výtvarného vyjadrovania sa. Klasifikácia predmetu sa uskutočňuje podľa Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu predmetu výtvarná výchova na základnej škole, ktoré sú uvedené na

[http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/2stzs/isced2/vzdelavacie\\_oblasti/vytvarna\\_vychova\\_isced2.pdf](http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/2stzs/isced2/vzdelavacie_oblasti/vytvarna_vychova_isced2.pdf).

*Telesná a športová výchova:* všetky triedy v ročníkoch 5. – 9. sa delia na dve skupiny, a to na 1 skupinu dievčat a 1 skupinu chlapcov. Škola nemá vyhovujúce podmienky pre vytváranie špecializovaných oddelení TVO, žiaci so zdravotným oslabením (skupina III.) sa zúčastňujú hodín TSV s úľavami podľa príslušného oslabenia (na základe lekárskeho potvrdenia). Hodnotenie predmetu: od 7. ročníka sa predmet klasifikuje známku.

### 8.3 PLÁN AKTIVÍT NA ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

#### V ročníkoch 1. – 4.:

- Návšteva knižnice
- Besedy s autormi kníh
- Súťaž ku dňu školských knižníc
- Pasovanie prvákov do stavu čitateľského v spolupráci s Turčianskou knižnicou
- Čítanie kníh a vedenie čitateľských denníkov

- Eliška knižka – práca s prac. zošitom v 2. ročníku
- Klub mladých čitateľov – objednávanie kníh
- Odoberanie detských časopisov – Vrabček, Maxík, Fifík – práca s časopismi na hodinách
- Divadelné predstavenia – účasť na Dotykoch a spojeniach, ale aj iných divadelných predstaveniach
- Vajanského Martin – príprava a účasť na súťaži v umeleckom prednese poézie a prózy
- Móricove Sučany – príprava a účasť na súťaži v umeleckom prednese poézie a prózy s tematikou prírody.

### **V ročníkoch 5. – 9.:**

- Čítame spolu – skupinový čitateľský projekt pre žiakov 5. – 9. ročníka k Medzinárodnému dňu školských knižníc
- Vajanského Martin – príprava a účasť v súťaži v umeleckom prednese poézie a prózy – žiaci 5. – 9. ročníka
- Šaliensky Matko – súťaž v prednese slovenských povestí – žiaci 5. – 7. ročníka
- Móricove Sučany – súťaž v prednese poézie a prózy s prírodovednou tematikou
- Olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry – žiaci 8. – 9. ročníka
- Návšteva divadelných predstavení – žiaci 8. – 9. ročníka
- Burza kníh – dajme knihám druhú šancu
- Počúvanie nahrávok literárnych textov, dramatizácia textov
- Práca so súvislými a nesúvislými textami (grafy, mapy, tabuľky)
- Literárna vychádzky, návšteva Literárneho múzea
- Literárne exkurzie
- Vlastná literárna tvorba žiakov
- Práca s internetom, so slovníkmi resp. s inou odbornou literatúrou so zameraním na čítanie s porozumením, na vyhľadávanie, triedenie a spracovanie informácií
- Využívanie školskej knižnice
- Ročníkový projekt – Ôsmaci čítajú Malého princa
- Práca s časopisom Hello
- Predajná výstavka kníh cudzojazyčnej literatúry
- Olympiáda z anglického jazyka
- Založenie cudzojazyčnej knižnice
- Práca s historickými prameňmi – dobové písomné dokumenty
- Práca s Dejepisnými čítankami – žiaci 6. – 9. ročníka
- Tvorba projektov z časopisu Historická revue
- Dejepisná olympiáda
- Hudba a médiá – hudba ako súčasť mediálnych obsahov, čítanie s porozumením, práca s tabuľkami – žiaci 7. ročníka

## 9 UČEBNÉ OSNOVY

### 9.1 JAZYK A KOMUNIKÁCIA

#### 9.1.1 Slovenský jazyk a literatúra

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
slovenský jazyk a literatúra	9 + 0	8 + 0	7 + 1	7 + 0	31 + 2

#### 1. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy predmetu:

*Environmentálna výchova:* hláska A, S, V, U, I, O, Z, P, R, H, Ž, Ch, dvojhlásky ia, ie, iu, Čítankové obdobie

*Multikultúrna výchova:* Do školy, Moja trieda, hláska V, U, K, Ľ, Ť

*Mediálna výchova:* hláska E, N, Ď, Ŕ

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Moja trieda, Hláska A, U, N, T, C, F, Dž, mäkké slabiky di ti ni li, a v čítankovom období

*Dopravná výchova:* Do školy, hláska E - električka, Mladý záchranár - témy: hláska L, Ú

*Ochrana života a zdravia:* hláska O, L, J, zakončenie slov na -ou

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Do školy, Hláska M, O, S, B

*Regionálna výchova a ľudová kultúra:* Hláska V,S,Z,D slová a vety, R slová a vety, Ch slová a vety.

#### Učebné zdroje:

Šlabikár 1. ,2. časť, Pracovný zošit, Lýia Virgovičová, Mgr. Zuzana Virgovičová.

#### 2. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:



*Environmentálna výchova:* Dorozumievame sa, Ľudia a ich zvieratá, Prichádza jeseň, Stopy v snehu, Keď slnce zasvieti, Kde je moje miesto?

*Multikultúrna výchova:* Koľko dní je do Vianoc?, Fašiangové časy, Svet je pestrý ako dúha,

*Mediálna výchova:* O troch trpaslíkoch a princeznej, Píšeme listy, Rozprávame, ako vyzerá svet okolo nás, Čo sme sa naučili, Na záver,

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Vieme poprosiť a poďakovať sa, Vieme komu tykáme a komu vykáme, Vieme sa rozlúčiť, Vieme sa ospravedlniť, Blahoželanie, Adresa, Opakovanie – vety, Rozprávame rozprávku, Škola volá, Ide zima, Kopem, kopem v záhradke, Svet je hore nohami,

*Dopravná výchova:* Hláska a písmeno, Slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li, Mladý záchranár - témy: Dorozumievame sa, Rozprávame rozprávku, Čo sme zažili, Ide noc,

*Ochrana života a zdravia:* Písmená, Mäkčeň, Rozprávame rozprávku,

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Vybrané slová

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Tvrdé spoluhlásky d, t, n, l, Rozprávame rozprávku, Z rozprávky do rozprávky, Moja mama, mamička,

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Vokáň, Nadpis, Tvrdé spoluhlásky d,t,n,l, de te ne le/di ti ni li, Blahoželanie, Dorozumievame sa, Píšeme listy, Rozprávame rozprávku

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Veta - opytovacie vety.

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí.

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 2:** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

**Úroveň 1:** Uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný. Opísať zdroje finančných informácií.

*Téma učiva:* Komunikačno-slohová výchova – Prosba, želanie

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí.

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 4:** Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

**Úroveň 1:** Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

### **Učebné zdroje:**

Hirschnerová a kol.: Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ - učebnica, Vydavateľstvo Aitec.

Hirschnerová: Pracovný zošit k učebnici Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ, Vydavateľstvo Aitec.

Hirschnerová: Slovenský jazyk pre 2. ročník základných škôl, Metodická príručka k učebnici a pracovnému zošitu, multimediálne CD, Vydavateľstvo Aitec. Bratislava.

Hirková a kol.: Čítanka pre 2. ročník ZŠ - učebnica, vydavateľstvo Aitec.

Lacková – Agalarevová: Pracovný zošit k učebnici Čítanka pre 2. ročník ZŠ, vydavateľstvo Aitec Bratislava.

Lacková – Agalarevová: Metodická príručka k Pracovnému zošitu k Čítanke pre 2. ročník ZŠ, multimediálny disk, Vydavateľstvo Aitec Bratislava.

Kovárová, Kurtulíková: Mimočítankové čítanie 2, Vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava

### 3. ročník

V 3. ročníku sme zvýšili časovú dotáciu o jednu hodinu z dôvodu časovej náročnosti pri zdokonaľovaní tvorivých zručností, ako aj na priestor pre verejnú prezentáciu textu a verejný prejav.

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Rozprávanie príbehu, Vybrané slová, Prídavné mená

*Multikultúrna výchova:* Vybrané slová, Podstatné mená

*Mediálna výchova:* List, Oznamenie, Inzerát, Rozprávanie príbehu

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Opakovanie, pozvánka, Vybrané slová, Vizitka

*Dopravná výchova:* Vybrané slová, Podstatné mená, Mladý záchranár - témy: Opis, Vybrané slová

*Ochrana života a zdravia:* Zima, zimné sviatky

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Vybrané slová, podstatné mená

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Opakovanie s Opkom Hopkom, Hláska, slabika, slovo, veta, Vybrané slová, Oznamenie, Vybrané slová po b, m, p, r, s, v, z, Podstatné mená, Názvy všetkých miest, na mape, Názvy pohorí, Prídavné mená, Zámená, Číslovky,

#### Finančná gramotnosť:

*Téma učiva:* Reklama

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

**Úroveň 1:** Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

*Téma učiva:* Rozprávka

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

**Úroveň 1:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

*Téma učiva:* Pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 1:** Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

**Úroveň 1:** Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti

*Téma učiva:* Pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske

**Téma FG:** Plánovanie, príjem, práca

**Celková kompetencia:** Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

**Čiastková kompetencia 2:** Vypracovať finančný plán

**Úroveň 1:** Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť

*Téma učiva:* Diskusia, názor

**Téma FG:** Plánovanie, príjem, práca

**Celková kompetencia:** Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

**Čiastková kompetencia 1:** Identifikovať zdroje osobných príjmov

**Úroveň 1:** Opísať, čo sú osobné príjmy človeka.

**Učebné zdroje:**

Hirschnerová, Adame: Slovenský jazyk pre 3. ročník ZŠ - učebnica, Vydavateľstvo Aitec, Bratislava

Hirschnerová, Adame: Pracovný zošit k učebnici Slovenský jazyk pre 3. ročník ZŠ, Vydavateľstvo Aitec, Bratislava

Hirschnerová: Metodická príručka k súboru Slovenský jazyk pre 3. ročník ZŠ, Vydavateľstvo Aitec, Bratislava

Kovárová, Kurtulíková: Vybrané slová – Pracovný zošit, vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava

Kovárová, Kurtulíková: Mimočítankové čítanie, pracovný zošit pre 3. ročník, Vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava.

#### 4. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* 4. ročník, témy: Spodobovanie

*Multikultúrna výchova:* 4. ročník, témy: Vybrané slová, Slovné druhy

*Mediálna výchova:* 4. ročník, témy: Rozhlas, Televízia, Interview

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* 4. ročník, témy: Interview, Dialóg, Divadelná hra, Bájka, Vybrané slová

*Dopravná výchova:* 4. ročník, témy: Slovné druhy, Predpony

*Ochrana života a zdravia:*, 4. ročník, témy: Reprodukcia rozprávania

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* 4. ročník, témy: Plagát

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* 4. ročník, témy: Dialóg, Diskusia, Vybrané slová, Spodobovanie

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* 4. ročník, témy: Bájka, Divadelná hra, umelecká literatúra.

**Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Diskusia

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 4:** Popísať používanie rôznych metód platenia

**Úroveň 1:** Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí. Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

*Téma učiva:* Názor

**Téma FG:** Úver a dlh

**Celková kompetencia:** Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

**Čiastková kompetencia 3:** Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadĺžením

**Úroveň 1:** Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

**Učebné zdroje:**

Hirschnerová, Adame: Slovenský jazyk pre 4. ročník ZŠ – učebnica, Vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava

Hirschnerová, Adame: Pracovný zošit k učebnici Slovenský jazyk pre 4. ročník ZŠ, Vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava

Hirschnerová: Metodická príručka k súboru Slovenský jazyk pre 4. ročník ZŠ, vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava

Hirschnerová a kol.: Čítanka pre 4. ročník základných škôl, Vydavateľstvo Príroda, Bratislava 2011

Hirschnerová, Filagová: Pracovný zošit k učebnici Čítanka pre 4. ročník ZŠ, Vydavateľstvo AITEC, Bratislava

Kovárová, Kurtulíková: Mimočítankové čítanie, pracovný zošit pre 4. ročník, Vydavateľstvo Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava

Pravidlá slovenského pravopisu, Tituly zo školskej knižnice

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
slovenský jazyk a literatúra	5 + 0	5 + 0	4 + 1	5 + 0	5 + 0	24 + 1

## 5. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* *Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* Spoznajme sa, Opakovanie zo 4. ročníka, Ako sa učiť, Zhovárane sa a diskutujeme, Píšeme si so známymi, Chceme byť informovaní, Informujem včas a správne, Opisujeme svet vôkol nás, Tvoríme jednoduché príbehy, Rozširujeme si slovnú zásobu, Opakovanie učiva 5. roč.; *Literatúra:* Opakovanie vedomostí zo 4. roč., Pozvánka do knižnice, Ľudová pieseň, Ľudové rozprávky, Poézia nonsensu, Autorské rozprávky, Pozrime si rozprávku, Čo opriadli povesti, Encyklopédie, Komiks.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu: Ciele:* žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

*Témy:* Píšeme si so známymi, Chceme byť informovaní, Opisujeme svet vôkol nás; *Literatúra:* Ľudová pieseň, Ľudové rozprávky, Autorské rozprávky.

*Environmentálna výchova: Ciele:* žiak rozpozna a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

*Témy:* Opakovanie zo 4. roč., Zhovárane sa a diskutujeme, Chceme byť informovaní, Informujeme včas a správne, Opisujeme svet vôkol nás, Tvoríme jednoduché príbehy; *Literatúra:* Ľudové rozprávky, Autorské rozprávky, Encyklopédie.

*Mediálna výchova: Ciele:* žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

*Témy:* Zhovárane sa a diskutujeme, Píšeme si so známymi, Chceme byť informovaní, Informujeme včas a správne, Opisujeme svet vôkol nás, Rozširujeme si slovnú zásobu; *Literatúra:* Pozvánka do knižnice, Ľudová pieseň, Autorské rozprávky, Pozrime si rozprávku, Encyklopédie, Komiks.

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu.

*Témy:* Zhovárane sa a diskutujeme, Píšeme si so známymi, Informujeme včas a správne, Opisujeme svet vôkol nás, Tvoríme jednoduché príbehy; *Literatúra:* Pozvánka do knižnice, Ľudová pieseň, Poézia nonsensu, Ľudové rozprávky, Autorské rozprávky, Komiks.

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie.

*Témy:* Opakovanie zo 4. ročníka, Informujeme včas a správne.

*Literatúra:* Ľudová pieseň, Ľudové rozprávky, Encyklopédie.

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete Slovenský jazyk a literatúra v 5. ročníku budeme finančnú gramotnosť rozvíjať s nasledovnými **cieľmi:**

Žiak vie vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov - dokáže si uvedomiť postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady - vie stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu, pozná podstatu úrazového poistenia - dokáže opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov - vie uviesť príklady, ako záujmy a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania - vie identifikovať zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní - dokáže analyzovať

a vyhodnotiť reklamné tvrdenia - dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze - chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb - dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

SJ: Zhovárame sa a diskutujeme, Chceme byť informovaní, Informujeme včas a správne, Opisujeme svet vôkol nás, Literatúra: Ludové rozprávky, Čo opriadli povesti.

*Téma:* Vety podľa obsahu (zámeru hovoriaceho) – typy viet.

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2:** Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

**Úroveň 2:** Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní. Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami. Uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

*Téma:* SMS, e-mail

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 2:** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

**Úroveň 2:** Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch.

**Čiastková kompetencia 5:** Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach.

**Úroveň 2:** Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií.

*Téma:* Pozvánka, vizitka

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2:** Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

**Úroveň 2:** Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami.

*Téma:* Reklama

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 6:** Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.

**Úroveň 2:** Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov.

*Téma:* Vzor cudzí

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

**Úroveň 2:** Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

*Téma:* Ako sa učiť – téma a hlavná myšlienka

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

**Úroveň 2:** Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

*Téma:* Zemský poklad

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

*Téma:* Jozef Horák: Detvan a Jánošíkov poklad

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

## 6. ročník

Predmet **Slovenský jazyk a literatúra** je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Ciele: žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Slovenský jazyk: Opakovanie vedomostí a zručností z 5. ročníka, Zhovárame sa a diskutujeme, Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov, Svet v pohybe;

Literatúra: Ľudová slovesnosť, Poézia – Básne, Balady, Rozprávania vo veršoch i v próze - Bájky, Baje;

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Ciele: žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva –

uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Slovenský jazyk: Zhovárame sa a diskutujeme, Ako tvoríme slová, Svet v pohybe, Nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy.

Literatúra: Poézia – Balady, Rozprávanie vo veršoch i v próze – Zo života detí, Dramatické umenie.

*Environmentálna výchova: Ciele:* žiak rozpozna a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

Slovenský jazyk: Opakovanie vedomostí a zručností z 5.ročníka, Zhovárame sa a diskutujeme, Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov, Svet v pohybe;

Literatúra: Poézia - Básne , Rozprávanie vo veršoch i v próze - Dobrodružná literatúra.

*Mediálna výchova: Ciele:* žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

Slovenský jazyk: Opakovanie vedomostí a zručností z 5.ročníka, Zhovárame sa a diskutujeme, Ako tvoríme slová, Svet v pohybe;

Literatúra: Rozprávanie vo veršoch i v próze - Bájky, Detektívna literatúra.

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu.

Slovenský jazyk: Opakovanie vedomostí a zručností z 5.ročníka, Nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy, Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov, Svet v pohybe;

Literatúra: Poézia - Básne, Balady, Rozprávanie vo veršoch i v próze – Bájke.

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie.

Slovenský jazyk: Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí javov, Zhovárame sa a diskutujeme, Svet v pohybe;

Literatúra: Poézia - Balady, Rozprávanie vo veršoch i v próze – Zo života detí, Dobrodružná literatúra;

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete Slovenský jazyk a literatúra v 6. ročníku budeme finančnú gramotnosť rozvíjať s nasledovnými **cieľmi:**

Žiak vie vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov - dokáže si uvedomiť postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady - vie stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu, pozná podstatu úrazového poistenia - dokáže opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov - vie uviesť príklady, ako záujmy a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania - vie identifikovať zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní - dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia - dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze - chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb - dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

SJ: Opakovanie vedomostí a zručností z 5. ročníka, Zhovárame sa a diskutujeme, Svet v pohybe, Nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy, Literatúra: Rozprávanie vo veršoch



i v próze.

*Téma:* Leto ako med

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

*Téma:* Argument, protiargument

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia:** Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach.

**Úroveň 2:** Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

*Téma:* Slovesné tvary

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

**Úroveň 2:** Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

*Téma:* Prísudzovací sklad

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

*Téma:* Detektívna literatúra. Jela Mlčochová. Adrianin prvý prípad.

**Téma FG:** Riadenie rizika a poistenie

**Celková kompetencia:** Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

**Čiastková kompetencia 1:** Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie.

**Úroveň 2:** Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť.

## 7. ročník

V 7. ročníku bola časová dotácia na vyučovanie SJL zvýšená v ŠkVP o 1 hodinu. Tá je využívaná najmä na precvičovanie učiva, upevňovanie a systematizáciu vedomostí. Učebné osnovy predmetu Slovenský jazyk a literatúra v 7. ročníku sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

### **Prierezové témy:**

V predmete Slovenský jazyk a literatúra v 7. ročníku budeme rozvíjať nasledovné prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj: Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Slovenský jazyk: Opakovanie vedomostí a zručností zo 6. ročníka, Komunikačné situácie, Komunikácia v spoločnosti; Literatúra: Poézia - Lyrika, Epika, Próza – Dobrodružná novela a dobrodružný román, Robinsonáda, Detektívna literatúra.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu: Ciele:* žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Slovenský jazyk: Slovné druhy; Literatúra: Poézia – Lyrika, Populárna pieseň, Próza - Príbehy zo života detí

*Environmentálna výchova: Ciele:* žiak rozpozna a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

Slovenský jazyk: Opakovanie vedomostí a zručností zo 6.ročníka, Slovné druhy, Skladba; Literatúra: Aktivizácia vedomostí zo 6. ročníka, Próza - Dobrodružná novela a dobrodružný román, Dramatické umenie - Filmová tvorba.

*Mediálna výchova: Ciele:* žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

Slovenský jazyk: Komunikačné situácie, Komunikácia v spoločnosti, Slovné druhy; Literatúra: Poézia - Lyrika, Populárna pieseň, Próza – Dobrodružná novela a dobrodružný román, Detektívna literatúra

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu.

Slovenský jazyk: Opakovanie vedomostí a zručností zo 6. ročníka, Komunikácia v spoločnosti; Literatúra: Poézia – Epika, Próza – Detektívna literatúra

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

Slovenský jazyk: Slovné druhy, Skladba, komunikácia v spoločnosti; Literatúra: Próza - Dobrodružná novela a dobrodružný román, Príbehy zo života detí

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete Slovenský jazyk a literatúra v 7. ročníku budeme finančnú gramotnosť rozvíjať s nasledovnými **cieľmi**:

Žiak vie vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov - dokáže si uvedomiť postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady - vie stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu,

pozná podstatu úrazového poistenia - dokáže opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov - vie uviesť príklady, ako záujmy a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania - vie identifikovať zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní - dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia - dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze - chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb - dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

**SJ:** Komunikačné situácie, Komunikácia v spoločnosti, Literatúra: Umelecká literatúra v próze

*Téma:* Komunikácia

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb.

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2:** Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

**Úroveň 2:** Uviesť príklad úspešných jednotlivcov v ekonomickej oblasti.

*Téma:* Pravopis slov cudzieho pôvodu

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 2 :** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

**Úroveň 2:** Uviesť silné a slabé stránky internetový a tlačových zdrojov informácií o produktoch.

*Téma:* Jozef Gregor Tajovský: Do konca

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 1:** Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

**Úroveň 2:** Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

## 8. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Učebné zdroje:

Slovenský jazyk pre 8. ročník - Jarmila Krajčovičová, J. Kesselová, SPN 2011, Literárna výchova pre 8.ročník základných škôl – Mgr. Daniela Petriková, združenie VKÚ. a. s. 2011.

Ďalšími učebnými zdrojmi a pomôckami sú pracovný zošit Hravá slovenčina pre 8. ročník, rôzne druhy slovníkov, súbor CD s literárnymi nahrávkami pre 5.- 9. ročník, platne s ukázkami literárnych diel, prezentácie, nástenné gramatické tabule, portréty spisovateľov, pracovné listy...

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Ciele: žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne

usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Slovenský jazyk: Tvaroslovie, Slovná zásoba, Skladba, Literatúra: Poézia – Ľudová a pololudová poézia, Modlitba, Vedecko-fantastická literatúra, Denník

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu: Ciele:* žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Slovenský jazyk: Tvaroslovie, Literatúra: Próza – Zo života mladých ľudí

*Environmentálna výchova: Ciele:* žiak rozpozna a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

Slovenský jazyk: Opakovanie učiva zo 7. ročníka, Tvaroslovie, Skladba, Literatúra: Poézia – prírodná poézia Hviezdoslava, Próza – Zo života mladých ľudí

*Mediálna výchova: Ciele:* žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

Slovenský jazyk: Tvaroslovie, Reklama, Rozprávanie, Slovná zásoba, Skladba, Literatúra: Próza – denník

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu.

Slovenský jazyk: Tvaroslovie, Literatúra: Poézia – umelá poézia, Próza – vedecko-fantastická literatúra, denník, dievčenský román

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

Slovenský jazyk: Tvaroslovie, Literatúra: Próza – Zo života mladých ľudí, Literatúra faktu

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete Slovenský jazyk a literatúra v 8. ročníku budeme finančnú gramotnosť rozvíjať s nasledovnými **cieľmi**:

Žiak vie vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov - dokáže si uvedomiť postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady - vie stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu, pozná podstatu úrazového poistenia - dokáže opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov - vie uviesť príklady, ako záujmy a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania - vie identifikovať zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní - dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia - dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze - chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb - dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

SJ: Morfológia – debatujeme na úrovni, Buďte asertívni, Kto prednesie prejav, Slová z prejavu mu ešte znejú ušiam – lexikológia, Uvažujeme nielen o bežných veciach – skladba, Literatúra: Próza

*Téma:* Akou rečou hovorí reklama

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 4:** Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov

**Úroveň 2:** Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia.

*Téma:* Ukazovacie zámená. Je tam toho!

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb

**Čiastková kompetencia 1 :** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

*Téma:* Pravopis čiarky pred spojkami

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečení životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 1 :** Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vysvetliť, kedy šetriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou)

*Téma:* Frazeologizmy

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie zodpovednosti

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách

**Čiastková kompetencia 5:** Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

**Úroveň 2:** Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií.

*Téma:* Zhodný a nezhodný prívlastok

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti

**Čiastková kompetencia 3 :** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

**Úroveň 2:** Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jednotlivcov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze.

*Téma:* Margita Figuli : Tri gaštanové kone

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2 :** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu ( z ohľadu ľudskej práce a peňazí).

*Téma:* Dievčenský román – Lucy Maud Montgomeryová : Anna zo zeleného domu

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia :** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie zodpovednosti.

**Čiastková kompetencia3 :** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

**Úroveň 2:** Zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny. Opísať spôsoby rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov.

*Téma:* Dobrodružná literatúra – Joe Alex : Čierne koráby

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Požívanie spoľahlivých informácií rozhodovacích procesov v osobných financiách

**Čiastková kompetencia 4 :** Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov

**Úroveň 2:** Zoradiť dôsledky finančného rozhodnutia. Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority.

## 9. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Učebné zdroje:

9. ročník: Slovenský jazyk pre 9. ročník ZŠ – Krajčovičová – Kesselová, SPN 2011, Literárna výchova pre 9. ročník základných škôl – Mgr. Daniela Petříková VKÚ, a. s. 2011

Ďalšími učebnými zdrojmi a pomôckami sú pracovný zošit Hravá slovenčina pre 9. ročník, Zbierka úloh Testovanie 9, rôzne druhy slovníkov, súbor CD s literárnymi nahrávkami pre 5.- 9. ročník, platne s ukázkami literárnych diel, prezentácie, nástenné gramatické tabule, portréty spisovateľov, pracovné listy...

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* *Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Slovenský jazyk: Štýlovo sa obliekaš, štýlovo sa vyjadruj, Staň sa dobrým rečníkom, Uvažujme spolu, Drieme v tebe umelec? Hľadáme odborníkov, Literatúra: Poézia, Epika a epické žánre

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu: Ciele:* žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Literatúra: Epika a epické žánre

*Environmentálna výchova: Ciele:* žiak rozpozna a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

Slovenský jazyk: Staň sa dobrým rečníkom, Uvažujme spolu, Drieme v tebe umelec?

*Mediálna výchova: Ciele:* žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

Slovenský jazyk: Štýlovo sa obliekaš, štýlovo sa vyjadruj, Staň sa dobrým rečníkom

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu.

Slovenský jazyk: Štýlovo sa obliekaš, štýlovo sa vyjadruj, Uvažujme spolu

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

Literatúra: Poézia, Epika a epické žánre, Dramatické umenie

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete Slovenský jazyk a literatúra v 9 ročníku budeme finančnú gramotnosť rozvíjať s nasledovnými cieľmi:

Žiak vie vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov - dokáže si uvedomiť postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady - vie stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu, pozná podstatu úrazového poistenia - dokáže opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov - vie uviesť príklady, ako záujmy a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania - vie identifikovať zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní - dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia - dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze - chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb - dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

SJ: Štýlovo sa obliekaš, štýlovo sa vyjadruj, Staň sa dobrým rečníkom, Uvažujme spolu, Drieme v tebe umelec, Hľadáme odborníkov, Literatúra: Poézia, Epika a epické žánre,

*Téma:* Vzťahy medzi slovami

**Téma FG:** Riadenie rizika a poistenie

**Celková kompetencia:** Používanie primeraných stratégií a rizík

**Čiastková kompetencia 1 :** Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

**Úroveň 2:** Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť.

*Téma:* Zvuková stránka jazyka a pravopis. Hlásky

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2 :** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

**Úroveň 2 :** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

*Téma:* Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –r, -l

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2 :** Zhodnotiť vzdelanostné a osobné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti

**Úroveň 2 :** Uviesť príklad úspešných jednotlivcov v ekonomickej oblasti.

*Téma:* Prídavné mená

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 2 :** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov

**Úroveň 2 :** Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch.

*Téma:* Číslovky

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2 :** Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

**Úroveň 2:** Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami.

*Téma:* Predmet

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 1:** Vypracovať osobný finančný plán

**Úroveň 2:** Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu (príjmy, výdavky a úspory).

*Téma:* Administratívny štýl

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti

**Čiastková kompetencia 2:** Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

**Úroveň 2:** Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), podľa technológie (s magnetickým prúžkom a čipom) a podľa spôsobu prevedenia (embosované, neembosované, virtuálne).

*Téma:* Publicistický štýl

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.



**Čiastková kompetencia 2:** Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

**Úroveň 2:** Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami.

*Téma:* Ivan Krasko : Otcova roľa

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

*Téma:* Pavol Országh Hviezdoslav: Ežo Vlkolinský

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

*Téma:* Vladimír Ferko, Andrej Ferko : Ako divé husi

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

*Téma:* Viktor Hugo: Bedári

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

*Téma:* František Hečko: Červené víno

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2 :** Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

*Téma:* Charlotte Brontëová: Jana Eyrová

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

### 9.1.2 Anglický jazyk

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
anglický jazyk		0 + 2	3 + 0	3 + 0	6 + 2

#### 2. ročník

##### Charakteristika predmetu:

V 2. ročníku má vyučovanie anglického jazyka vzbudiť primárny záujem žiakov o cudzí jazyk. Hravou formou má deti viesť základnými frázami, oboznámiť ich s farbami, základnými číslovkami, hračkami a zvieratami. Základom je hlavne slovná zásoba a záujem o cudzí jazyk.

##### Ciele vyučovacieho predmetu:

- Žiak je stredobodou vyučovania. Témy texty a formy práce orientujeme s ohľadom na vek, primerané postoje, zážitky záujmy, potreby a výkonnostnú úroveň žiaka. Vyučovanie cudzieho jazyka úzko nadväzuje na mimoškolské skúsenosti z reálneho života a je zamerané na životné situácie, ktoré v súvislosti s používaním cudzieho jazyka hrajú v súčasnom i budúcom živote dospelých významnú úlohu.
- Východiskom učenia je prirodzená zvedavosť, spontánna radosť z nových poznatkov, zmyslové vnímanie okolia, motorika a fantázia.
- V popredí sú hravé formy pracovného postupu a vyučovacieho procesu so zameraním na praktické tvorivé ciele. Ústny prejav má prednostné postavenie.
- Dôležité je, aby bol každý žiak pripravený na reálnu komunikáciu v anglickom jazyku podľa svojich individuálnych predpokladov.
- Na vyučovaní budú žiaci pracovať pomocou vhodných aktivít, sociálnych foriem a cvičení, ktoré napomáhajú k rastúcej samostatnosti pri osvojení cudzieho jazyka. Metodická pestrosť a zaradenie moderných komunikačných prostriedkov má vzbudiť záujem u žiakov.
- Pomocou množstva rôznych, čo najautentickejších situácií a textov na vyučovaní sa žiaci učia jazykovo a sociálne primerane komunikovať na základe rôznych podnetov a s rôznymi partnermi.

- Hlavným cieľom vyučovania anglického jazyka je komunikácia v cudzom jazyku. Nie je potrebné opravovať jazykové chyby spôsobom, ktorý narúša komunikáciu a znižuje radosť žiakov z nej.
- Vyučovací proces pozostáva z opakovania a preberania nového učiva vo vyváženom pomere.
- Výhodiskom učenia je prirodzená zvedavosť, spontánna radosť z nových poznatkov, zmyslové vnímanie okolia, motorika a fantázia.
- V popredí sú hravé formy pracovného postupu a vyučovacieho procesu so zameraním na praktické tvorivé ciele. Ústny prejav má prednostné postavenie.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* tematické celky Jeseň, Zima, Jar, Leto.

*Multikultúrna výchova:* pozdravy, mimoriadne dni súvisiace so sviatkami.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* pokyny k činnosti, pokyny súvisiace s pohybom detí, pracovné pokyny, schopnosť reagovať na požiadavku, získať a prijať informáciu

*Ochrana života a zdravia:* téma Voľný čas a záľuby.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* téma Rodina, oslava narodenín.

*Regionálna výchova a ľudová kultúra:* aplikácia tém na región a porovnávanie kultúr.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* tvorba miniprojektov a ich prezentácia.

### **Učebné zdroje:**

Juvenia Education 2013, Mária Matoušková, Vratislav Matoušek: Busy Bee 1.

Juvenia Education 2012, Mária Matoušková, Vratislav Matoušek: Busy Bee 1., pracovný zošit

Juvenia Education 2013, Mária Matoušková, Vratislav Matoušek: Busy Bee 2.

Juvenia Education 2012, Mária Matoušková, Vratislav Matoušek: Busy Bee 2., pracovný zošit

Busy Bee CD1 Anglický jazyk pre najmenších 2010,

Busy Bee CD2, 2010

Anglicko-slovenský a slovensko-anglický slovník, obrázkové karty, obrázkové súbory, hračky, pexesá, modely domácich a exotických zvierat, obrázkové knihy a omaľovánky, audio nahrávky, video projektor.

### **Učebné osnovy predmetu v 2. ročníku:**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<b>JA SOM</b>	
<b>Pohybová kultúra žiaka</b>	
Návyky poriadku a čistoty svojho okolia	Pracovné návyky
Využitie MultiROMu	Základy práce s počítačom
<b>Žiak a jeho oblasť poznávania</b>	
Predstaviť sa, zaujať postoj k členom rodiny	Meno žiaka, rodina a jej členovia
Základné pracovné návyky	Škola a jej prostredie
<b>Žiak a jeho integrácia do spoločnosti</b>	
Nadviazať verbálny kontakt s inými deťmi	Kontakt v komunikácii

Predstaviť seba a svojho kamaráta, pýtať sa a odpovedať	Počúvanie s porozumením
Uplatniť aktívnu slovnú zásobu vzhľadom na obsahový kontext – tematický okruh	Zmysluplnosť rečového prejavu
<b>POZNÁVAM ĽUDÍ OKOLO SEBA</b>	
<b>Kontakt a spolupráca s inými osobami vyjadrené pohybom</b>	
Hudobno-dramatické jazykové hry	Súlady pohybu, hudby a textu hry
<b>Kontakt s inými osobami a poznávanie priestoru</b>	
V hrách napodobniť pracovné činnosti	Ľudské činnosti a ich stvárnenie
Priradiť, rozoznať a pomenovať farby, farebnú rozmanitosť	Farebná rozmanitosť v produktoch
Priradiť číslo k danému počtu predmetov	Číselný rad 1 -30.
<b>Život v skupine, poznávanie iných osôb</b>	
Rozdeliť sa, obdarovať niekoho	Delenie, pomoc, obdarovanie
Zaujať pozitívne a empatické postoje – jazykové hry	Rozmanitosť ľudských vlastností, základy empatie
<b>POZNÁVAM PRÍRODU</b>	
<b>Vnímanie prírody, učenie cez aktívnu činnosť</b>	
Tvorivosť pri vytváraní produktov	Výtvarná, pracovná a technická tvorivosť
Hra a aktivity na vyjadrenie obsahu, metóda TPR	Poznávanie prírodných javov
<b>Poznávanie prírody</b>	
Pomenovať, určiť ročné obdobia, rastliny a živočíchy	Ročné obdobia, počasie, rastliny a živočíchy
Poznať, zaujať pozitívny postoj k zvieratám	Domáce zvieratá, zvieratá z voľnej prírody
Prírodné javy ovplyvnené počasím	Živá a neživá príroda
<b>Príroda a jej vplyv na emocionálnu oblasť žiaka</b>	
Vnímať krásy prírody	Krásy prírody
<b>POZNÁVAM KULTÚRU</b>	
<b>Špecifická pohybová kultúra žiaka</b>	
Vyjadriť náladu piesne kultivovaným pohybom	Pohybová improvizácia
<b>Oblasť poznávania kultúrnych hodnôt</b>	
Vnímať rôznorodosť predmetov okolo seba	Predmety v našom okolí
Orientovať sa v časových vzťahoch – deň, týždeň, rok	Časové vzťahy, využitie pri určení rôznych sviatkov
Zapojiť sa aktívne do osláv sviatkov	Sviatky a ich oslavy, umelecké stvárnenie
<b>Integrácia žiaka do oblasti kultúrnych hodnôt</b>	
Zapojiť sa do skupinovej hry a vedieť spolupracovať v nej	Tvorivosť, rôznorodosť, emocionalita v hre
Kresliť, maľovať, tvoriť obrázkové témy, robiť projekty	Výtvarná tvorivosť
Priestorovo stvárniť a pomenovať postavy osôb a zvierat	Plošné a priestorové výtvarné stvárňovanie

Zapamätať si a prednášať krátke literárne útvary ako riekanky, hádanky, básne, piesne, dramatizácia rozprávok	Prednes a stvárnenie literárnych útvarov
<b>Rodina a spoločnosť</b>	
Porozumieť jednotlivým pokynom: sit down, stand up, listen, look, open a tiež nacvičiť úvod hodiny: Good morning, children! – Good morning, Miss Teacher/ Mrs. Teacher alebo Class teacher! Žiak sa vie pozdraviť, vie položiť otázku: What is your name? a odpovedať na ňu.	Pozdravy, jednoduché pokyny, oslovenie, predstavenie sa, opýtanie sa na meno
Žiak vie pomenovať predmety, ktoré sa nachádzajú v škole, triede (chair, desk, window, blackboard, pen, book...) Dokáže reagovať na otázku: What is this? It 's, ... Is it , ... ? Yes/No. – vie vyjadriť svoj názor. Žiak vie pomenovať veci a uviesť počet alebo farbu, napr: one chair, blue pen, ... Vie počítať do 20.	Veci okolo nás, ich farba a počet
Žiak vie pomenovať členov rodiny (mother/ Mum, father/ Dad, sister, brother). Žiak vie používať väzbu: There is, ... a reagovať ukázaním na otázku: Where is your mother? Vie uviesť vzťah k členom rodiny (väzba like/don't like)	Členovia rodiny, vyjadrenie vzťahu k rodinným príslušníkom
<b>Dom a bývanie</b>	
Žiak vie pomenovať základné farby (red, blue, green, ...). Vie pridať veciam ich farbu v správnom slovoslede (adjectivum+noun)	Farby
Žiak vie pomenovať hračky (train, car, doll, horse, ...). Vie reagovať na otázku a vyjadriť vzťah: Do you like car? Yes, I like. No, I don't like.	Hračky, vyjadrenie vzťahu k hračkám
Žiak vie pomenovať izby v dome a nábytok, ktorý sa v izbách nachádza.	Izby a ich nábytok
<b>Ľudské telo, starostlivosť o zdravie</b>	
Žiak vie pomenovať základné časti tela a aplikovať to aj pri zvieratkách. Vie charakterizovať svoje telo: I'm big. I'm small.	Časti tela
Žiak vie pomenovať základné časti hlavy. Vie opísať svoju náladu: I'm sad. I'm happy. Žiak vie spievať pieseň Head and Shoulders.	Časti hlavy
<b>Doprava a cestovanie</b>	
Žiak vie pomenovať dopravné prostriedky, určiť farbu a počet v dodržanom slovoslede (numeral+adjectivum+noun)	Dopravné prostriedky
Žiak vie pri ceste do školy pomenovať niektoré budovy, ktoré sa v obci nachádzajú.	Budovy
<b>Vzdelávanie a práca</b>	

Žiak vie pomenovať čísla od 1 – 20 a reagovať na otázku How many?	Čísla
<b>Človek a príroda</b>	
Žiak vie pomenovať niektoré domáce zvieratká.. Vie uviesť kladný alebo záporný vzťah k nim väzbou: I like/I don't like.	Zvieratá a postoj k nim
Žiak vie určiť čas – celé hodiny. Reaguje na otázku: What's the time please?	Čas
Žiak vie charakterizovať počasie (It's sunny)a objekty na oblohe (sun, moon, sky, star).	Počasie
<b>Voľný čas a záľuby</b>	
Žiak vie pomenovať jednotlivé druhy športov v súvislosti s ročnými obdobiami. swim, ski, play football, ... Vie povedať či ovláda jednotlivé športy väzbou: I can/I can't. Vie vyjadriť postoj k jednotlivým aktivitám (I like/I don't like)	Športové aktivity, schopnosti
Žiak vie rozprávať o svojom dennom režime.	Denný režim
<b>Stravovanie, nakupovanie a služby</b>	
Žiak vie pomenovať jedlo a vyjadriť k nemu vzťah väzbou: I like /I don't like. Vie reagovať na otázku Do you like, ... ? Vie vymenovať zdravé a nezdravé jedlá.	Jedlo, vzťah k jedlu
Žiak vie pomenovať niektoré druhy ovocia a zeleniny. Precvičovanie gramatických väzieb: Can I help you? Do you have, ... ? Yes. Four oranges, please. Here you are. Thank you. Good – bye	Ovocie a zelenina
<b>Oblekanie a móda</b>	
Žiak vie pomenovať oblečenie (jeans, T - shirt, shoes, ...). Vie pomenovať oblečenie aj s farbou. Vie používať slovnú gramatickú väzbu: I'm wearing ...	Oblečenie
<b>Multikultúrna spoločnosť</b>	
Žiak je oboznámený s tradíciami vianočných sviatkov v Anglicku. Žiak vie spievať jednoduchú vianočnú pieseň: We wish you a Merry Christmas, ...	Vianoce
Výroba vianočného pozdravu. Vie povedať jednoduché želanie k Vianociam a Novému roku: Merry Christmas and Happy New Year.	
Žiak vie reagovať na otázku: How old are you? Vie pomenovať narodeninové predmety: birthday cake, candles, present, balloon. Vie spievať pieseň Happy birthday! Vie reagovať na otázku? How many, ... ?	Narodeniny

### 3. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy predmetu:**

*Environmentálna výchova:* témy Škola, Domov a bývanie, Ľudské telo

*Multikultúrna výchova:* témy - pozdravy, mimoriadne dni súvisiace so sviatkami, Domov a bývanie, Voľný čas a záľuby, Stravovacie návyky

*Mediálna výchova:* témy práca s interaktívnymi Student MultiROM

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* témy Domov a bývanie, Rodina, Škola, Ľudské telo, Voľný čas a záľuby

*Ochrana života a zdravia:* Voľný čas a záľuby

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* tvorba a prezentácia projektov

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* témy Vzťahy v rodine, Domov a bývanie, Rodina a spoločnosť

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Aplikácia vybraných tém na región a porovnávanie kultúr.

#### **Učebné zdroje:**

Oxford University Press, Sarah Howell and Lisa Kester – Dodgson: Treetops Class Book 1 a 2, Oxford University Press, učebnice a pracovné zošity k učebniciam Naomi Simmons: Family and Friends 1 a 2 Oxford University Press

### 4. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy predmetu:**

*Environmentálna výchova:* témy o škole, o zvieratách, o počasí, o voľnočasových aktivitách.

*Multikultúrna výchova:* témy - Pozdravy, Mimoriadne dni súvisiace so sviatkami, Život v škole, Voľný čas a záľuby, Stravovacie návyky.

*Mediálna výchova:* všetky témy, práca s interaktívnymi Student MultiROM

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* témy Domov a bývanie, Rodina, Škola, Oslavy v rodine, Voľný čas a záľuby.

*Ochrana života a zdravia:* Voľný čas a záľuby, Počasie, Oblečenie.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* tvorba a prezentácia projektov.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* témy Vzťahy v rodine, Svadba a oslavy.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Aplikácia vybraných tém na región a porovnávanie kultúr.

#### **Učebné zdroje:**

Učebnice a pracovné zošity k učebniciam Naomi Simmons: Family and Friends 2 (Second edition) Oxford University Press

anglicko-slovenský slovník, slovensko-anglický slovník, obrázkové karty, obrázkové súbory, hračky, pexesá, modely domácich a exotických zvierat, obrázkové knihy a omaľovánky, audio nahrávky, video projektor.

Anglicko-slovenský a slovensko-anglický slovník Anglicko-slovenský slovník, Slovensko-anglický slovník, obrázkové karty, obrázkové súbory, hračky, pexesá, modely domácich a exotických zvierat, obrázkové knihy a omaľovánky, audio nahrávky, video projektor.

vyučovací predmet	ročník					
	nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
anglický jazyk	3 + 1	3 + 0	3 + 0	3 + 0	3 + 0	15 + 1

## 5. ročník

Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o jednu hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu kvality výkonu v týchto oblastiach: čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, písomný a ústny prejav.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* celok Môj život, Zvieratá. Cieľom je poskytnúť ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie, naučiť pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k ŽP.

*Multikultúrna výchova:* celok Nadviazanie kontaktu, Môj život, Prázdniny. Cieľom je podporovať u žiakov ich rešpekt k príslušníkom iných kultúr a budovať základy pre uvedomelú medzikultúrnu spoluprácu v budúcnosti.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* celok Nadviazanie kontaktu, Môj život, Dovolenky, Svet. Cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností.

*Ochrana života a zdravia:* celok Jedlo. Cieľom je formovať u žiakov vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

*Mediálna výchova:* celok Zábava. Cieľom je získať a rozvíjať mediálnu gramotnosť, prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* celok Môj život, Dovolenky. Cieľom je získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva.

## 6. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:



*Environmentálna výchova:* celok Svet. Cieľom je poskytnúť ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie, naučiť pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k ŽP.

*Multikultúrna výchova:* celok Nadviazanie kontaktu, Svet, Zábava, Budúcnosť. Cieľom je podporovať u žiakov ich rešpekt k príslušníkom iných kultúr a budovať základy pre uvedomelú medzikultúrnu spoluprácu v budúcnosti.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* celok Nadviazanie kontaktu, Zábava, Môj život, Budúcnosť. Cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností.

*Ochrana života a zdravia:* celok Jedlo. Cieľom je formovať u žiakov vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

*Mediálna výchova:* celok Zábava. Cieľom je získať a rozvíjať mediálnu gramotnosť, prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* celok Môj život, Budúcnosť. Cieľom je získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* všetky témy v učebniciach.

### **Učebné zdroje:**

Tom Hutchinson Project 2/4. edícia – Oxford University Press, Tom Hutchinson Project 3/4. edícia – Oxford University Press, iTools k Project 2, 3, časopis Hello.

## **7. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* celky - Skúsenosti, Minulosť a súčasnosť. Cieľom je poskytnúť ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie, naučiť pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k ŽP.

*Multikultúrna výchova:* celok Veľkomestá, Skúsenosti, Minulosť a súčasnosť, Sláva a bohatstvo, Hrdinovia. Cieľom je podporovať u žiakov ich rešpekt k príslušníkom iných kultúr a budovať základy pre uvedomelú medzikultúrnu spoluprácu v budúcnosti.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* celok Nadviazanie kontaktu, Zábava, Sláva a bohatstvo. Cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností.

*Ochrana života a zdravia:* celok Čo sa deje?. Cieľom je formovať u žiakov vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

*Mediálna výchova:* celok Zábava, Sláva a bohatstvo. Cieľom je získať a rozvíjať mediálnu gramotnosť, prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* celok Čo sa deje?. Cieľom je získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* všetky témy v učebniciach.

### **Učebné zdroje:**

HUTCHINSON, T. 2013. 88 s. *Project 3. Student's Book. 4 th edition. Oxford University Press. ISBN 978 0 19 476457 5.*

HUTCHINSON, T. 2014. 88 s. *Project 4. Student's Book. 4 th edition. Oxford University Press. ISBN 978 0 19 476458 2.*

iTools k Project 2, 3, časopis Hello

### **8. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* celky - Naše životné prostredie - celá lekcia 5. Cieľom je poskytnúť ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie, naučiť pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k ŽP.

*Multikultúrna výchova:* celky - Kráľ Artuš, Robin Hood, Vitajte, Populárna hudba, Vzdelávanie v USA, Víkend v britských rodinách, Európska únia. Cieľom je podporovať u žiakov ich rešpekt k príslušníkom iných kultúr a budovať základy pre uvedomelú medzikultúrnu spoluprácu v budúcnosti.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* celky - Kamaráti, Generačné rozdiely, Šikanovanie, Ambície, Splnenie snov, Vianočná koleda. Cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností.

*Ochrana života a zdravia:* celky - Vyjadrenie obáv, Čo máš rád? - športy, Biologické hodiny. Cieľom je formovať u žiakov vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

*Mediálna výchova:* celky - Populárna hudba, tvorba projektu - získavanie informácií z médií. Cieľom je získať a rozvíjať mediálnu gramotnosť, prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* celky - Generačné rozdiely, Jakeova oslava, Dávaj si pozor na želania. Cieľom je získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* všetky témy v učebniciach.

### **Učebné zdroje:**

HUTCHINSON, T. 2014. 88 s. *Project 4. Student's Book. 4 th edition. Oxford University Press. ISBN 978 0 19 476458 2.*

HUTCHINSON, T. 2014. 88 s. *Project 5. Student's Book. 4 th edition. Oxford University Press. ISBN 978 0 19 476459 9*

HUTCHINSON, T. 2014. 79 s. *Project 4. Pracovný zošit s audio CD a s online cvičeniami. 4 th edition. Oxford University Press. ISBN 978 0 19 4764533 6*

HUTCHINSON, T. 2014. 79 s. *Project 5. Pracovný zošit s audio CD a s online cvičeniami. 4 th edition. Oxford University Press. ISBN 978 0 19 47649-7*

iTools k Project 4, 5, časopis Hello

## 9. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* celky – Risk, Nebezpečný svet, Tektonické dosky. Cieľom je poskytnúť ucelený pohľad na okolitú prírodu a životné prostredie, naučiť sa pozorovať a chrániť ho, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k ŽP.

*Multikultúrna výchova:* celky – Risk, Voľnočasové aktivity v Británii, Nakupovanie a predávanie Neobyčajné miesto na bývanie, Predaj storočia, Anglický jazyk, Protest - Povedať „nie“, Oxford a Cambridge, Vláda v USA . Cieľom je podporovať u žiakov ich rešpekt k príslušníkom iných kultúr a budovať základy pre uvedomelú medzikultúrnu spoluprácu v budúcnosti.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* celky – Risk, Trúfneš si?, Môžem sa opýtať?, Zamestnania, Tínedžeri a peniaze, Nakupovanie a predávanie, Kupovanie lístka, Peniaze, Protest, Rómeo a Júlia. Cieľom je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností a medziľudských vzťahov, vedieť správne formulovať svoju požiadavku a reagovať na námietku.

*Mediálna výchova:* celok Môžem sa opýtať?, Použitie médií, Televízia. Cieľom je získať a rozvíjať mediálnu gramotnosť, prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* celok – Nakupovanie a predávanie. Cieľom je získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Voľnočasové centrum – tvorba brožúry alebo webovej stránky. Život tínedžerov – tvorba dotazníka. Ľudia a peniaze – tvorba ankety Dôležitá udalosť v histórii našej krajiny

### Učebné zdroje:

HUTCHINSON, T. 2014, 87 s. Project 5. Student's Book. 4 th edition. Oxford University Press. ISBN 978 0 19 476459 9. HUTCHINSON, T. 2014, 79 s., Project 5 Work Book, 4th edition, Oxford University Press, ISBN: 978 0 19 476479 7, iTools k Project 5, časopis Hello

### 9.1.3 Ruský jazyk

vyučovací predmet	ročník					
	nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
ruský jazyk			0 + 2	0 + 2	0 + 2	0 + 6

## 7. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:*

*Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* : Rodina, Azbuka, V izbe, Mesto, Na hodine, Môj deň, Čo robíme v škole, Ako pomáhaš doma, Viete počítať, Ročné obdobia, Na výstave, Na exkurzii v Moskve, V zdravom tele- zdravý duch, Čoskoro budú prázdniny

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:*

*Ciele:* žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

*Témy:* Rodina, Doma, V izbe, V obchode, Môj deň, Ako pomáhaš doma

*Environmentálna výchova:*

*Ciele:* žiak rozpozná a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

*Témy:* Rieka, Na hodine, Môj deň, Čo robíme v škole, Ročné obdobia, Na výstave

*Multikultúrna výchova:*

*Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných

*Témy:* V škole, V triede, Azbuka, Moskva, Môj deň, Na výstave, Na exkurzii v Moskve

*Ochrana života a zdravia*

*Ciele:* žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

*Témy:* Rodina, Doma, Na klzisku, Čo robíme v škole, Ako pomáhaš doma, Ročné obdobia, V zdravom tele – zdravý duch, Čoskoro budú prázdniny

### Učebné zdroje:

Ruský jazyk pre 5. ročník ZŠ – Glendová – Kováčiková, SPN 1996

Ďalšími učebnými zdrojmi a pomôckami sú pracovný zošit Hravá ruština pre 5. ročník, prekladový slovník, súbor CD s nahrávkami pre 5. ročník, nástenná mapa azbuky, mapa sveta, pracovné listy, obrazové materiály

## 8. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:*

*Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* Vitaj škola, Spomíname na leto, V škole, V rodine, U nás doma, V meste, Choroby, U lekára, Voľný čas, záľuby, máme radi prírodu, V zime

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:*

*Ciele:* žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

*Témy:* V rodine, U nás doma

*Environmentálna výchova:*

*Ciele:* žiak rozpozna a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

*Témy:* Spomíname na leto, Voľný čas, záľuby, Máme radi prírodu

*Multikultúrna výchova:*

*Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať svoju kultúrnu identitu.

*Témy:* Spomíname na leto, V meste - Petrohrad, V zime

*Ochrana života a zdravia:*

*Ciele:* žiak rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

*Témy:* Choroby, U lekára

### Učebné zdroje:

Ruský jazyk pre 6. ročník ZŠ – Glendová – Kováčiková, SPN 2009

Ďalšími učebnými zdrojmi a pomôckami sú pracovný zošit Hravá ruština pre 6. ročník, prekladový slovník, súbor CD s nahrávkami pre 6. ročník, nástenná mapa azbuky, mapa sveta, pracovné listy, obrazové materiály

## 9. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

#### *Osobnostný a sociálny rozvoj:*

*Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* V obchode, Doprava, Dobrú chuť, Na jar, Šaty robia človeka, Zaujímame sa o šport, Nezvyčajná hodina geografie, Opakovacia lekcia

#### *Výchova k manželstvu a rodičovstvu:*

*Ciele:* žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

*Témy:* V obchode, Dobrú chuť, Priateľ z detstva

#### *Environmentálna výchova:*

*Ciele:* žiak rozpozná a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

*Témy:* Na jar, Na návšteve na dedine, Nezvyčajná hodina geografie

#### *Multikultúrna výchova:*

*Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať svoju kultúrnu identitu.

*Témy:* Doprava, Nezvyčajná hodina geografie

#### *Ochrana života a zdravia:*

*Ciele:* žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

9. ročník - témy: Dobrú chuť, Zaujímame sa o šport

### **Učebné zdroje:**

Ruský jazyk pre 6. ročník ZŠ – Glendová – Kováčiková, SPN 2009

Ďalšími učebnými zdrojmi a pomôckami sú pracovný zošit Hravá ruština pre 6. ročník, prekladový slovník, súbor CD s nahrávkami pre 6. ročník, nástenná mapa azbuky, mapa sveta, pracovné listy, obrazové materiály

### **9.1.4 Nemecký jazyk**

vyučovací predmet	ročník					
	nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
nemecký jazyk				0 + 2	0 + 2	0 + 4

## 8. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* téma: Dovolenka

*Multikultúrna výchova:* - témy: Jedlá a nápoje, Pozeranie televízora, Vianoce, Veľká noc, Nemecké osobnosti, V obchode

*Osobnostný a sociálny rozvoj* - témy: Pozeranie televízora, V obchode

*Dopravná výchova:* – témy: Šport a hobby, Dovolenka, Narodeniny,

*Ochrana života a zdravia:*- témy: Jedlá a nápoje, Šport a hobby

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:*- téma: Projekt – Moje obľúbené...

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* - téma: Narodeniny

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* - téma: Dovolenka,

### Učebné zdroje:

- Wir 1 – učebnica: Nemčina pre 2. Stupeň ZŠ a nižšie ročníky osemročných gymnázií, (Motta, G.,Foxová, R.: Klett nakladateľství Praha, 2009)
- Wir 1 – pracovný zošit: Nemčina pre 2. Stupeň ZŠ a nižšie ročníky osemročných gymnázií, (Motta, G.,Foxová, R.: Klett nakladateľství Praha, 2009)
- Wir 1 – metodická príručka pre učiteľov: : Nemčina pre 2. Stupeň ZŠ a nižšie ročníky osemročných gymnázií, (Motta, G.,Foxová, R.: Klett nakladateľství Praha, 2009)
- Wir 1 – CD (k učebnici a pracovnému zošitu)
- Wir 2 – učebnica: Nemčina pre 2. Stupeň ZŠ a nižšie ročníky osemročných gymnázií, (Motta, G.,Foxová, R.: Klett nakladateľství Praha, 2009)
- Wir 2 – pracovný zošit: Nemčina pre 2. Stupeň ZŠ a nižšie ročníky osemročných gymnázií, (Motta, G.,Foxová, R.: Klett nakladateľství Praha, 2009)
- Wir 2 – metodická príručka pre učiteľov: : Nemčina pre 2. Stupeň ZŠ a nižšie ročníky osemročných gymnázií, (Motta, G.,Foxová, R.: Klett nakladateľství Praha, 2009)
- Wir 2 – CD (k učebnici a pracovnému zošitu)
- Nemecko-slovenský a slovensko-nemecký slovník, internet, obrázky, pracovné listy

## 9. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* téma: V meste

*Multikultúrna výchova:* - témy: Vianoce, Veľká noc, Nakupovanie,

*Osobnostný a sociálny rozvoj* - témy: dialógy na rôzne témy, napr. v obchode, o zdrav. životnom štýle, u lekára a pod.

*Dopravná výchova:* – téma: Orientácia v meste

*Ochrana života a zdravia*:- témy: Časti tela, Choroby a lieky, Zdravý životný štýl,  
*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti*:- téma: Projekt – Môj život...  
*Výchova k manželstvu a rodičovstvu*: - témy: Časti tela, Choroby a lieky, Zdravý životný štýl, Poriadok v izbe  
*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra*: - téma: V meste

### Učebné zdroje:

- V predmete Nemecký jazyk v 8. ročníku budeme využívať nasledovné učebné zdroje:
- Wir 2 – učebnica: Nemčina pre 2. Stupeň ZŠ a nižšie ročníky osemročných gymnázií, (Motta, G.,Foxová, R.: Klett nakladateľství Praha, 2009)
  - Wir 2 – pracovný zošit: Nemčina pre 2. Stupeň ZŠ a nižšie ročníky osemročných gymnázií, (Motta, G.,Foxová, R.: Klett nakladateľství Praha, 2009)
  - Wir 2 – metodická príručka pre učiteľov: : Nemčina pre 2. Stupeň ZŠ a nižšie ročníky osemročných gymnázií, (Motta, G.,Foxová, R.: Klett nakladateľství Praha, 2009)
  - Wir 2 – CD (k učebnici a pracovnému zošitu)
  - Nemecko-slovenský a slovensko-nemecký slovník
  - internet, obrázky, pracovné listy

## 9.2 MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

### 9.2.1 Matematika

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
matematika	4 + 0	4 + 1	4 + 0	4 + 1	16 + 2

#### 1. ročník

V predmete sa zvyšuje časová dotácia o 1 hodinu. Hodina týždenne navyše je určená na manipulačné činnosti, ktoré obzvlášť v prvom ročníku vyžadujú veľa času, pretože sú náročné na jemnú motoriku. Sú dôležité pre rozvoj žiakov. Vyžadujú tiež využívanie možností a preukázanie schopností či vlastností žiakov mladšieho školského veku – hravosť, emotívnosť, manipulačné schopnosti a zručnosti. Súčasne u žiakov dochádza aj počas týchto aktivít k vytváraniu abstraktných predstáv, pokiaľ od nich vyžadujeme, aby veci nielen pomenovali, ale aj určili ich farbu, veľkosť, tvar, vlastnosti, polohu, vymenovali jednotlivosti, triedili a hľadali spoločné znaky s ostatnými predmetmi. K tomuto je možné využiť najmä 8 strán príloh k prvej pracovnej učebnici, ďalej hry, hracie kocky, domino, skladačky, počítadlá, stavebnice atď.



Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Prirodzené čísla 1-20, Sčítanie a odčítanie, Aplikačné úlohy - ochrana životného prostredia, starostlivosť o zvieratá a mláďatá, Geometria - prírodné prostredie.

*Multikultúrna výchova:* Prirodzené čísla 1-20, Sčítanie a odčítanie, deti iných kultúr.

*Mediálna výchova:* Prirodzené čísla 1-20, Sčítanie a odčítanie, správne používanie mobilu.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Prirodzené čísla 1-20, Sčítanie a odčítanie, vzájomná pomoc medzi spolužiakmi, vzťahy medzi spolužiakmi.

*Dopravná výchova:* Prirodzené čísla 1-20, Sčítanie a odčítanie, Geometria, bezpečná cesta do školy, križovatka, dopravné ihrisko.

*Ochrana života a zdravia:* Prirodzené čísla 1-20, Sčítanie a odčítanie, Aplikačné úloh, predchádzanie úrazom, pohyb na čerstvom vzduchu, jedlé a nejedlé huby, vitamíny, ústna hygiena.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Prirodzené čísla 1-20, Sčítanie a odčítanie, Aplikačné úlohy - rodina, zodpovednosť a starostlivosť, vzťahy v rodine, Rodičia a deti, Tematický celok Geometria - rodina.

*Regionálna výchova a ľudová kultúra:* Sčítanie a odčítanie do 20, tradície Vianoc, Veľkonočné tradície.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 1:** Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

### **Učebné zdroje:**

Pri vyučovaní matematiky budú použité učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok. Pri vyučovaní budú použité pracovné listy vypracovávané učiteľmi v zmysle didaktických zásad. Demonštračné pomôcky a didaktická technika budú používané podľa možnosti školy.

Učebnice a pracovné zošity využívané v jednotlivých ročníkoch:

Matematika pre 1. ročník ZŠ, 1. a 2. časť, PaedDr. Brigita Lehoťanová PhD.

Matematika pre 1. ročník ZŠ, 1. a 2. časť, Mgr. Miroslav Belic, Mgr. Janka Striežovská

Zbierka úloh z matematiky, Mgr. Miroslav Belic, Mgr. Janka Striežovská

Číselko, Mgr. Miroslav Belic, Mgr. Janka Striežovská.

## 2. ročník

V 2. ročníku sme zvýšili časovú dotáciu o 1 hodinu, ktorú využijeme na riešenie zaujímavých a zábavných matematických úloh, na dôslednejšie precvičenie a utvrdenie učiva, tvorbu projektových úloh a prípravu na matematické súťaže.

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Sčítanie a odčítanie do 20, Prirodzené čísla do 100 - ochrana prírody, domáce zvieratá, zber druhotných surovín, poznávanie hmyzu, izbové rastliny, Aplikačné úlohy - ročné obdobia, Geometria - čistota vôd, starostlivosť o zvieratá, Sčítanie a odčítanie do 100, starostlivosť o zvieratá, jarné tradície, hmyz, ošetrovanie rastlín,

*Multikultúrna výchova:* Sčítanie a odčítanie do 100, knižnica, počítač.

*Mediálna výchova:* Sčítanie a odčítanie do 100 /knižnica, počítač/,

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Sčítanie a odčítanie do 20, šetrenie peňazí, spolupráca medzi deťmi, Prirodzené čísla do 100, sebahodnotenie, slušné stolovanie,

*Dopravná výchova:* Sčítanie a odčítanie do 20, správanie v dopravných prostriedkoch, semafor, Sčítanie a odčítanie do 100, medziľudské vzťahy, Geometria, cesta do školy

*Ochrana života a zdravia:* Sčítanie a odčítanie do 20, prevencia chorôb, šport, denný režim, Sčítanie a odčítanie do 100, stavenisko, prvá pomoc,

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Geometria meranie,

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Aplikačné úlohy - rast stromu, človeka

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Sčítanie a odčítanie do 20, Vianoce, Sčítanie a odčítanie do 100, riešenie aplikačných úloh rozvíjajúce špecifické myslenie matematické myslenie, Veľká noc,

### Finančná gramotnosť:

*Téma učiva:* Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 1:** Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

*Téma učiva:* Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

**Téma FG:** Sporenie a investovanie.

**Celková kompetencia:** Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

**Čiastková kompetencia 2:** Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

**Úroveň 1:** Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu (zamerať sa aj na nemateriálnu stránku).

### **Učebné zdroje:**

Pri vyučovaní matematiky budú použité učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok. Pri vyučovaní budú použité pracovné listy vypracované učiteľmi v zmysle didaktických zásad. Demonštračné pomôcky a didaktická technika budú používané podľa možnosti školy.

Učebnice a pracovné zošity využívané v jednotlivých ročníkoch:

Matematika pre 2. ročník ZŠ, Pracovný zošit 1. a 2. časť, Mgr. Miroslav Belic, Mgr. Janka Striežovská.

### **3. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy predmetu:**

*Environmentálna výchova:* Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 20, Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000.

*Multikultúrna výchova:* Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Opakovanie z 2. ročníka, Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 20, Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000.

*Dopravná výchova:* Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 20, Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000.

*Ochrana života a zdravia:* Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Geometria meriame triedu, budovu školy

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Riešenie aplikačných úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie - Vianoce a veľká noc na Turci

#### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 20

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 2:** Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

**Úroveň 1:** Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

*Téma učiva:* Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky

**Téma FG:** Úver a dlh

**Celková kompetencia:** Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

**Čiastková kompetencia 1:** Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

**Úroveň 1:** Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru.

*Téma učiva:* Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 1:** Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

*Téma učiva:* Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

**Téma FG:** Sporenie a investovanie.

**Celková kompetencia:** Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

**Čiastková kompetencia 1:** Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

**Úroveň 1:** Uviesť rozdiel medzi sporením a investovaním. Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

#### **Učebné zdroje:**

Pri vyučovaní matematiky budú použité učebnice a učebné pomôcky schválené a odporúčané MŠ SR, prezentované v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok. Pri vyučovaní budú použité pracovné listy vypracovávané učiteľmi v zmysle didaktických zásad. Demonštračné pomôcky a didaktická technika budú používané podľa možnosti školy.

Učebnice a pracovné zošity využívané v jednotlivých ročníkoch:

Matematika pre 3. ročník ZŠ - učebnica

Pracovný zošit 1. a 2. časť, Mgr. Miroslav Belic, Mgr. Janka Striežovská

Zbierka úloh pre trietiakov.

#### **4. ročník**

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete matematika sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu (posilnenie) kvality výkonu:

- riešenie zaujímavých a zábavných matematických úloh,
- dôslednejšie precvičenie a utvrdenie učiva,
- tvorba projektových úloh,
- príprava na matematické súťaže.

#### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000, Násobenie a delenie v obore násobilky, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie

*Mediálna výchova:* Sčítanie a odčítanie v obore do 10000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000

*Dopravná výchova:* Sčítanie a odčítanie v obore do 10000  
*Ochrana života a zdravia:* Násobenie a delenie v obore násobilky, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Sčítanie a odčítanie v obore do 10000.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Násobenie a delenie v obore násobilky

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 2:** Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov.

**Úroveň 1:** Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

*Téma učiva:* Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 1:** Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

*Téma učiva:* Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

**Téma FG:** Sporenie a investovanie.

**Celková kompetencia:** Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

**Čiastková kompetencia 1:** Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

**Úroveň 1:** Uviesť rozdiel medzi sporením a investovaním. Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

### **Učebné zdroje:**

Matematika pre 4. ročník ZŠ, Pracovný zošit 1. a 2. časť, Mgr. Miroslav Belic, Mgr. Janka Striežovská

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	5 + 0	21 + 4

## 5. ročník

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete matematika sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu (posilnenie) kvality výkonu:

- pohotovo sčítavať, odčítavať, násobiť, deliť (menšie čísla aj spamäti),
- odhadnúť výsledok početovej operácie,
- využívať pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- rozvíjať svoje logické a kritické myslenie,
- spolupracovať v skupine pri riešení problému,
- čítať s porozumením primerané texty obsahujúce čísla, tabuľky, grafy a diagramy.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy v predmete matematika je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií; rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

### Finančná gramotnosť:

*Téma učiva:* Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000.

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí.

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

**Úroveň 2:** Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

*Téma učiva:* Počtové výkony s prirodzenými číslami.

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí.

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

**Úroveň 2:** Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

*Téma učiva:* Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi.

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 2:** Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

## 6. ročník

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete matematika sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu (posilnenie) kvality výkonu:

- riešenie úloh na rozvíjanie matematickej gramotnosti a čitateľskej gramotnosti,
- riešenie kontextových a podnecujúcich úloh.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy v predmete matematika je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií; rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Mediálna výchova:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy v predmete matematika je prispieť k tomu, aby žiak:

- nadobudol technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;

*Pozn.:* Vo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sa explicitne neuplatňujú prierezové témy. Ich problematikou je možné sa zaoberať v súvislosti s kontextami riešených úloh.

### Finančná gramotnosť:

*Téma učiva:* Počtové výkony s prirodzenými číslami.

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí.

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

**Úroveň 2:** Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

*Téma učiva:* Počtové výkony s desatinnými číslami

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

**Úroveň 2:** Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 4:** Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

**Úroveň 2:** Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia.

**Učebné zdroje:**

Matematika pre 5. ročník ZŠ, 1. a 2. časť, PaedDr. Ján Žabka, RNDr. Pavol Černek, CSc.

Matematika pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, 1. a 2. časť, PaedDr. Ján Žabka, RNDr. Pavol Černek, CSc.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika budú používané podľa možnosti školy.

## 7. ročník

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete matematika sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu (posilnenie) kvality výkonu:

- riešenie úloh na rozvíjanie matematickej gramotnosti a čitateľskej gramotnosti,
- riešenie úloh z finančnej matematiky.

**Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností, nasmerovať žiakov k:

- porozumeniu sebe a iným;
- získaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým;
- zvládaniu vlastného správania;
- formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej;
- rozvíjaniu základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií;
- akceptovaniu rôznych názorov, prístupov k riešeniu problémov;
- uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote.

**Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Percentá

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 4:** Vysvetliť daňový a odvodový systém.

**Úroveň 2:** Vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu. Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 2:** Opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH.



**Téma FG:** Úver a dlh

**Celková kompetencia:** Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

**Čiastková kompetencia 1:** Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

**Úroveň 2:** Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Identifikovať platený a prijatý úrok.

**Téma FG:** Sporenie a investovanie

**Celková kompetencia:** Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

**Čiastková kompetencia 1:** Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

**Úroveň 2:** Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu.

**Učebné zdroje:**

Matematika pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, 1. a 2. časť, PaedDr. Ján Žabka, RNDr. Pavol Černek, CSc.

Demonštračné pomôcky a didaktická technika budú používané podľa možnosti školy.

## 8. ročník

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete matematika sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu (posilnenie) kvality výkonu:

- riešenie úloh z finančnej matematiky,
- riešenie úloh na rozvíjanie matematickej gramotnosti.

**Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností, nasmerovať žiakov k:

- porozumeniu sebe a iným;
- získaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým;
- zvládaniu vlastného správania;
- formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej;
- rozvíjaniu základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií;
- akceptovaniu rôznych názorov, prístupov k riešeniu problémov;
- uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote.

**Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Kladné a záporné čísla, početné výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 1:** Vypracovať osobný finančný plán.

**Úroveň 2:** Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov. Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu (príjmy, výdavky a úspory).

*Téma učiva:* Pravdepodobnosť, štatistika

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 2:** Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

**Učebné zdroje:**

Matematika pre 8. ročník ZŠ a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, 1. časť, J. Žabka, P. Černek, Orbis Pictus Istropolitana, 2011

Matematika pre 8. ročník ZŠ a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, 2. časť, J. Žabka, P. Černek, Orbis Pictus Istropolitana, 2013

Demonštračné pomôcky a didaktická technika budú používané podľa možností školy.

## 9. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností, nasmerovať žiakov k:

- porozumeniu sebe a iným;
- získaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým;
- zvládaniu vlastného správania;
- formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej;
- rozvíjaniu základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií;
- akceptovaniu rôznych názorov, prístupov k riešeniu problémov;
- uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote.

**Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 2:** Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze.

Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

*Téma učiva:* Štatistika

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 2:** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

**Úroveň 2:** Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch.

*Téma učiva:* Grafické znázorňovanie závislostí

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 1:** Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

**Úroveň 2:** Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

**Čiastková kompetencia 4:** Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

**Úroveň 2:** Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia. Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov.

#### **Učebné zdroje:**

Matematika pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, 1. časť, V. Kolbaská, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2012

Matematika pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, 2. časť, V. Kolbaská, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2014

Demonštračné pomôcky a didaktická technika budú používané podľa možností školy.

### **9.2.2 Informatika**

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
informatika			1 + 0	1 + 0	2 + 0

#### **3. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Softvér a hardvér - Počítač a prídavné zariadenia; Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou; Komunikácia a spolupráca - Práca s webovou stránkou; Algoritmické riešenie problémov – Analýza problému.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Softvér a hardvér - Počítač a prídavné zariadenia; Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou – Práca s príbehmi; Algoritmické riešenie

problémov – Interaktívne zostavovanie riešenia pomocou postupnosti príkazov; Reprezentácie a nástroje – Práca s textom; Reprezentácie a nástroje – Práca s multimédiami; Komunikácia a spolupráca - Práca s webovou stránkou – Vyhľadávanie na webe;

*Ochrana života a zdravia:* Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou; Algoritmické riešenie problémov – Interaktívne zostavovanie riešenia pomocou postupnosti príkazov; Informačná spoločnosť – Bezpečnosť a riziká; Softvér a hardvér – Práca v operačnom systéme;

*Multikultúrna výchova:* Reprezentácie a nástroje – Práca s multimédiami - Práca s grafikou; Informačná spoločnosť – Digitálne technológie v spoločnosti;

*Dopravná výchova:* Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou; Algoritmické riešenie problémov – Interaktívne zostavovanie riešenia pomocou postupnosti príkazov;

*Mediálna výchova:* Reprezentácie a nástroje – Práca s multimédiami;

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Reprezentácie a nástroje – Informácie;

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Reprezentácie a nástroje – Práca s grafikou; Komunikácia a spolupráca – Vyhľadávanie na webe;

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Počítač a prídavné zariadenia

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov.

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 1:** Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

*Téma:* Práca s grafikou - pečiatky (mince).

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

**Úroveň 2:** Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

*Téma:* Vyhľadávanie na webe – peniaze.

**Téma FG:** Plánovanie, príjem a práca

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

**Čiastková kompetencia 1:** Identifikovať zdroje osobných príjmov

**Úroveň 1:** Opísať, čo sú osobné príjmy človeka

## **4. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Mediálna výchova:* 4. ročník, Práca s CD a USB, Jednoduchá prezentácia – tvorba projektov, edukačné programy,

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* 4. ročník, Počítač, jeho časti a periférne zariadenia, ovládanie počítača, Elektronická pošta, Animácie, Textový editor - Opis a ilustrácia osoby, Internet, Získanie základov algoritmického myslenia, Textový editor – plagát, Práca s CD a USB, Jednoduchá prezentácia – tvorba projektov, edukačné programy, Detský programovací jazyk, algoritmické hry, Počítačové hry, hudba, filmy  
*Ochrana života a zdravia:* 4. ročník, Riziká na internete, bezpečné správanie sa na internete, základy slušného správania sa na internet

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Informácie okolo nás (prezentovanie výsledkov vlastnej práce)

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov.

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 2:** Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

*Téma učiva:* Komunikácia prostredníctvom IKT (ochrana osobných údajov, vyhľadávanie informácií)

**Téma FG:** Finančná ochrana spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 2:** Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov.

**Úroveň 3:** Vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových situáciách. Rozoznať, identifikovať cenové triky a klamlivé a zavádzajúce ponuky. Identifikovať bežné typy spotrebiteľských a finančných podvodov, vrátane on-line podvodov

### **Učebné zdroje:**

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa budú využívať nasledovné učebné zdroje:

*Didaktická technika:*

- vybavená počítačová učebňa s pripojením na internet, s tlačiarňou, dataprojektorom
- multimediálne

*Materiálne výučbové prostriedky:*

Učebnica podľa odporúčania MŠ SR z konkurzu

Program Drawing for Children, Logomotion, RNAProgram, Skicár

Program Baltík, Prezentácie v PowerPointe

Pracovné listy vytvorené v Gimpe

Edukačné DVD a CD (Alík – veselá matematika, Detský kútik, Cirkus šaša Tomáša a iné)

Internetové stránky: [www.alik.cz](http://www.alik.cz), [www.rexik.zoznam.sk](http://www.rexik.zoznam.sk), [www.infovekacik.infovek.sk](http://www.infovekacik.infovek.sk), [www.lentilky.sk](http://www.lentilky.sk).

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
informatika	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0		4 + 0

## 5. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti; Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou.

*Multikultúrna výchova:* Reprezentácie a nástroje - práca s textom; Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou.

*Mediálna výchova:* Softvér a hardvér, počítač a prídavné zariadenia; Reprezentácie a nástroj - práca s grafikou; Softvér a hardvér - práca so súbormi a priečinkami; Softvér a hardvér - bezpečnosť a riziká.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti; Reprezentácie a nástroje - práca s textom; Softvér a hardvér - bezpečnosť a riziká; Algoritmické riešenie problémov - analýza problému; Algoritmické riešenie problémov - jazyk na zápis riešenia.

*Ochrana života a zdravia:* Reprezentácie a nástroj - práca s grafikou; Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Reprezentácie a nástroje - práca s textom.

### Finančná gramotnosť:

*Téma učiva:* MS PowerPoint – projekt prezentácie k predmetom.

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi.

**Celková kompetencia:** kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

**Úroveň 3:** Očakávaná, že žiak je schopný: rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

*Téma:* PC kriminalita

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 5:** Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach.

**Úroveň 2:** Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií.

## 6. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav.

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti; Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu  
*Multikultúrna výchova:* Reprezentácie a nástroje - práca s textom; Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou.

*Mediálna výchova:* Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou, práca s textom, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, Softvér a hardvér - práca so súbormi a priečinkami; Softvér a hardvér - bezpečnosť a riziká.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Reprezentácie a nástroje – informácie, Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti.

*Ochrana života a zdravia:* Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu, Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Reprezentácie a nástroje - práca s textom.

#### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Vyhľadávanie na webe – informácie cez google, filetype.

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí.

**Celková kompetencia:** Opísať moderné spôsoby platenia (elektronické bankovníctvo).

**Čiastková kompetencia 2:** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

**Úroveň 2:** Očakávaná, že žiak je schopný: uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch, opísať základné typy bankových produktov.

**Úroveň 3:** Očakávaná, že žiak je schopný: získať informácie z internetových portálov vrátane investičných internetových portálov, charakterizovať finančné inštitúcie a ich využitie aj cez internet.

## **7. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu, Reprezentácie a nástroje - informácie.

*Multikultúrna výchova:* Reprezentácie a nástroje - práca s textom; Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu.

*Mediálna výchova:* Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou, práca s textom, práca s prezentáciami, práca s tabuľkami, Softvér a hardvér - práca so súbormi a priečinkami.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Reprezentácie a nástroje – informácie. *Ochrana života a zdravia:* Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu, Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Reprezentácie a nástroje - práca s textom.

#### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Vyhľadávanie na webe – typy informácií, netiketa, informácie google, filetype.

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí.

**Celková kompetencia:** Opísať moderné spôsoby platenia (elektronické bankovníctvo).

**Čiastková kompetencia 2:** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

**Úroveň 2:** Očakávaná, že žiak je schopný: uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch, opísať základné typy bankových produktov.

**Úroveň 3:** Očakávaná, že žiak je schopný: získať informácie z internetových portálov vrátane investičných internetových portálov, charakterizovať finančné inštitúcie a ich využitie aj cez internet.

*Téma učiva:* MS Excel – projekt Osobný rozpočet.

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi.

**Celková kompetencia:** Zostaviť plán osobného finančného hospodárenia, ktorý vedie k získaniu kontroly nad finančnou situáciou a ku zníženiu rizika zbytočných výdavkov a prípadného zadlžovania. Na základe toho je možné nájsť zdroje pre rezervy a úspory a tak sa pripraviť na nečakané výdavky

**Čiastková kompetencia 1:** Vypracovať osobný finančný plán

**Úroveň 3:** vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov, vypracovať osobný rozpočet mladého samostatne žijúceho človeka, analyzovať osobné a ekonomicko-spoločenské udalosti, ktoré môžu zmeniť alebo ovplyvniť osobný rozpočet.

## 8. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Softvér a hardvér.

*Multikultúrna výchova:* Komunikácia a spolupráca - Práca s webovou stránkou. Reprezentácie a nástroje – Tvorba a úprava prezentácií

*Mediálna výchova:* Reprezentácie a nástroje – Tvorba a úprava prezentácií, práca s grafikou, práca s textom, práca s tabuľkami, Softvér a hardvér - práca so súborami a priečinkami.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Reprezentácie a nástroje – informácie.

*Ochrana života a zdravia:* Informačná spoločnosť – Bezpečnostné opatrenia v učebni IKT, Bezpečnosť a riziká, autorské práva. Reprezentácie a nástroje – Informácie, multimédiá

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Komunikácia a spolupráca - Práca s webovou stránkou (e-mail, Skype, Messenger, ...).

### Finančná gramotnosť:

*Téma učiva:* Vírus ako škodlivý softvér, Bezpečnosť a riziká, autorské práva

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 5:** Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach.



**Úroveň 2:** Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií (užívateľského mena, hesla a PIN kódu). Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií. špeciálne zabezpečené stránky banky

*Téma učiva:* Práca s webovou stránkou.

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí.

**Celková kompetencia:** Opísať moderné spôsoby platenia (elektronické bankovníctvo).

**Čiastková kompetencia 2:** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

**Úroveň 2:** Očakávania, že žiak je schopný: uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch, opísať základné typy bankových produktov.

**Úroveň 3:** Očakávania, že žiak je schopný: získať informácie z internetových portálov vrátane investičných internetových portálov, charakterizovať finančné inštitúcie a ich využitie aj cez internet.

## 9.3 ČLOVEK A PRÍRODA

### 9.3.1 Prvouka

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
prvouka	1 + 1	2 + 0			3 + 1

#### 1. ročník

Vo vyučovacom predmete prvouka sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu (posilnenie) kvality výkonu:

- na doplnenie učiva z dopravnej výchovy,
- na uskutočňovanie vychádzok.

#### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Moja škola. Moja školská taška. V našej škole. Cesta do školy. Zmysly človeka. Zdravie. Čas. Deň. Dni v týždni. Svetlo a tieň. Živá a neživá príroda. Voda. Živočíchy. Potrava živočíchov. Pohyb živočíchov. Rastliny. Časti tela rastlín. Korene rastlín. Stonky rastlín. Listy rastlín. Kvety rastlín. Plody rastlín.

*Multikultúrna výchova:* Voda.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Moja škola. Moja školská taška. V našej škole. Moja trieda. Cesta do školy. Moja rodina. Zmysly človeka. Zdravie. Čas. Deň. Dni v týždni. Svetlo a tieň. Voda. Živočíchy. Potrava živočíchov. Pohyb živočíchov. Rastliny. Časti tela rastlín. Korene rastlín. Stonky rastlín. Listy rastlín. Kvety rastlín. Plody rastlín.

*Dopravná výchova:* Cesta do školy.

*Ochrana života a zdravia:* Zdravie. Deň. Dni v týždni. Zmysly človeka. Svetlo a tieň. Živá a neživá príroda. Voda. Živočíchy. Plody rastlín.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti: Zmysly človeka. Zdravie.*

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra: Moja trieda. Cesta do školy. Moja rodina.*

**Učebné zdroje:**

Adame - O. Kováčiková - Prvouka pre 1. ročník ZŠ.

**2. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Spomíname na prázdniny, Dopravné prostriedky, Pôda, Cestovateľská správa o neživej prírode a prírodných javoch, Živočíchy a rastliny ako zdroj potravy človeka, Životné prostredie rastlín, Podmienka rastu rastlín Rozlišovanie semien a rastlín

*Multikultúrna výchova:* Naša krajina – Slovensko, Rok v kalendári,

*Mediálna výchova:* Životné prostredie rastlín, Podmienky rastu rastlín

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Bezpečnosť na ceste, Ako nezablúdiť-plán, Krajina v okolí obce, Naša krajina-Slovensko, Meriame čas, Rok v kalendári, Povolania ľudí, Pôda, Rozpúšťanie látok vo vode, Odparovanie vody a filtrácia, Cestovateľská správa o neživej prírode a prírodných javoch, Rast a vývin živočíchov, Dĺžka života živočíchov, Živočíšne spoločenstvá, Spoločenstvo mravcov, Spoločenstvo včiel, Chov živočíchov a úžitok z nich, Veľká noc, Sviatky vo svete, Živočíchy a rastliny ako zdroj potravy človeka, Cestovateľská správa o živočíchoch, Životné prostredie rastlín, Životné prejavy rastlín, Podmienky klíčenia semien rastlín, Podmienky rastu rastlín, Význam rastlinných semien, Rozlišovanie semien a rastlín, Cestovateľská správa o rastlinách

*Dopravná výchova:* Spomíname na prázdniny, Dopravné prostriedky, Bezpečnosť na ceste, Ako nezablúdiť - plán, Krajina v okolí obce, Kostra

*Ochrana života a zdravia:* Spomíname na prázdniny, Dopravné prostriedky, Bezpečnosť na ceste, Ako nezablúdiť - plán, Kostra, Svaly, Záchrana ľudského života, Hasenie požiaru, Bezpečnosť a poriadok, Podmienky klíčenia rastlín, Význam rastlinných semien

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Spomíname na prázdniny, Povolania ľudí, Pôda, Spoločenstvo mravcov, Spoločenstvo včiel, Chov živočíchov a úžitok z nich, Životné prostredie rastlín,

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Vianoce, Nový rok, Rast a vývin živočíchov, Dĺžka života živočíchov, Živočíšne spoločenstvá, Spoločenstvo mravcov, Spoločenstvo včiel

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Spomíname na prázdniny, Krajina v okolí obce, Naša krajina- Slovensko, Rok v kalendári, Pamiatka zosnulých, Cestovateľská správa o cestovaní, Vianoce, Nový rok

**Učebné zdroje:**

R. Dobišová, Adame, O. Kováčiková – Prvouka pre 2. ročník ZŠ

### 9.3.2 Prírodoveda

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
prírodoveda			1 + 1	2 + 0	3 + 1

#### 3. ročník

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete prírodoveda sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o jednu hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na aktivity, ktoré nie je možné zvládnuť počas jednej vyučovacej hodiny. Zmenu kvality výkonu je v týchto oblastiach:

- pozorovacie aktivity,
- výskumné aktivity,
- tvorivé aktivity.

#### Prierezové témy predmetu:

*Environmentálna výchova:* Voda a vlastnosti vody, Obeh vody v prírode, Vzduch, Čistota vzduchu, Živočíchy, poznávame živočíchy, Rozmanitosť živočíchov, Mačka, kura, chrúst, ropucha, Pohyb živočíchov, Podmienky života živočíchov: teplota prostredia, dýchanie, výživa, rast, vývin, rozmnožovanie

*Multikultúrna výchova:* Ľudské telo – odlišnosť ľudí

*Mediálna výchova:* Ako Egypťania stavali pyramídy, Elektrická energia - projekty, Ľudské telo – didaktické hry, Živočíchy – projekty

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Triedenie a rozpoznávanie látok podľa ich vlastností, vlastnosti látok, Zmeny vlastnosti látok – topenie a tuhnutie, vyparovanie a kondenzácia, Porovnávanie a meranie – objem, hmotnosť, teplota, sila, čas, Jednoduché stroje – páka, kladka, naklonená rovina, Ozubené kolesá v domácnosti, prevody, Elektrická energia, jednoduchý elektrický obvod, Ľudské telo, Živočíchy – opakovanie

*Dopravná výchova:* Technika, technické objavy – Technika okolo nás, Technika v minulosti a v súčasnosti, Zdravý spôsob života

*Ochrana života a zdravia:* Voda a vlastnosti vody, Vzduch, Meranie teploty, druhy teplomerov, Sila, Človek – hlavné vonkajšie časti ľudského tela, Podmienky pre život človeka I.,II., Zdravý spôsob života

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Pokusy na topenie a tuhnutie látok, na vyparovanie a kondenzáciu látok, Pohyb vzduchu, Filter na vodu, Fyzikálne veličiny, Elektrická energia, Technika a technické objavy, Ľudské telo, Živočíchy, Podmienky života živočíchov

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Človek - hlavné vonkajšie časti ľudského tela

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Technika okolo nás.

#### Finančná gramotnosť:

*Téma učiva:* Voda – Dôsledky znečistenia rôznych vodných zdrojov

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov.

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

**Úroveň 1:** Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby

**Učebné zdroje:**

R. Adame - O. Kováčiková - Prírodoveda pre 3. ročník ZŠ

Vo všetkých ročníkoch sa ďalej využívajú: podporné multimedialne disky k pracovným učebniciam, encyklopédie, odborná literatúra a časopisy, materiálno-technické a didaktické pomôcky, DVD filmy, internet a iný doplnkový materiál.

#### 4. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Rastliny, Živočíchy, Voda, Hmota, Plynné, kvapalné a pevné látky, Rastliny poľí a lúk, Ľudské telo, Vesmír, Sily, Hustota

*Multikultúrna výchova:* Ľudské telo

*Mediálna výchova:* Živočíchy, Vesmír

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Jednoduché stroje – páka, kladka, naklonená rovina, Ozubené kolesá v domácnosti, prevody, Elektrická energia, jednoduchý elektrický obvod, Ľudské telo, Živočíchy – opakovanie, Rastliny, Živočíchy, Voda, Hmota, Plynné, kvapalné a pevné látky, Rastliny poľí a lúk, Ľudské telo, Vesmír, Sily

*Ochrana života a zdravia:* Ľudské telo, Voda, Plynné, kvapalné a pevné látky, Sily

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Rastliny, Živočíchy, Premiethňovanie nákladu pákou, kladkou, Ľudské telo, Vesmír, Sily

**Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Zdroje elektrickej energie

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov.

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

**Úroveň 1:** Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby

*Téma učiva:* Význam elektrickej energie pre človeka

**Téma FG:** Riadenie rizika a poistenie

**Celková kompetencia:** Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

**Čiastková kompetencia 1:** Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

**Úroveň 1:** Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

**Učebné zdroje:**

R. Dobišová, Adame - O. Kováčiková - Prírodoveda pre 4. ročník ZŠ

Vo všetkých ročníkoch sa ďalej využívajú: podporné multimediálne disky k pracovným učebniciam, encyklopédie, odborná literatúra a časopisy, materiálno-technické a didaktické pomôcky, DVD filmy, internet a iný doplnkový materiál.

### 9.3.3 Fyzika

#### Metódy a formy práce:

Žiaci budú mať čo najviac príležitostí skúmať fyzikálne javy prostredníctvom pokusov a tým si osvojovať nové pojmy. Vzdelávanie v rámci fyziky využíva aj iné formy práce, akými sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a prácu s informáciami - referáty. Práca s učebnicou umožní žiakom zdokonaľovať sa v čítaní s porozumením. Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov má žiak možnosť získať informácie o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti - vypracovanie praktických činností formou prezentácií, spracovanie DÚ použitím IKT, používanie mailovej pošty. Tieto metódy a formy práce umožňujú aj integrovaným žiakom pracovať vlastným tempom, individuálne spracovávať svoje poznatky, podieľať sa na práci v skupine, čím sa upevňujú vzťahy medzi spolužiakmi. Nadaní žiaci môžu využiť svoj tvorivý potenciál zapojením sa do fyzikálnej olympiády, astronomickej súťaže Astrostop, či iných on-line súťaží.

#### Hodnotenie a klasifikácia:

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka sa získavajú sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka, sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie, rôznymi druhmi skúšok (písomné – tzv. bleskovky, ústne, grafické, praktické) a didaktickými testami; uplatňujú sa aj metódy menej riadené (referáty, zošit, projekty, eseje, dotazníky, pozorovania, portfóliá) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone a progrese, konzultáciami s ostatnými pedagogickými pracovníkmi a podľa potreby s odbornými zamestnancami školy, rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

vyučovací predmet	ročník					
	nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
fyzika		2 + 0	1 + 0	2 + 0	1 + 1	6 + 1

## 6. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Vplyv objemu a tvaru telies na ich správanie vo vode, Hustota plynov.

*Mediálna výchova:* Meranie hmotnosti pevných látok, Meranie dĺžky. *Osobnostný a sociálny rozvoj:* Úvodná hodina, Opakovanie.

*Dopravná výchova:* Vplyv objemu a tvaru telies na ich správanie vo vode, Hustota plynov.

*Ochrana života a zdravia:* V čom je fyzika užitočná.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Projekt I., II., III., IV.

### Učebné zdroje:

Fyzika pre 6. Ročník základných škôl – RNDr. Viera Lapitková, CSc, doc. RNDr. Václav Koubek, CSc, Mgr. Milada Maťašovská, Mgr. Ľuba Morková, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., Bratislava 2010.

## 7. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Tepelný motor a parný stroj. Spaľovacie motory

*Mediálna výchova:* Meteorologická stanica. Energetická hodnota potravín

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Úvodná hodina, Opakovanie. Spracovanie vybraných tém do referátov a prezentácií, vzájomná spolupráca, tímová práca

*Dopravná výchova:* Kondenzácia. Topenie a tuhnutie látok . Spaľovacie motory

*Ochrana života a zdravia:* Výmena tepla. Šírenie tepla. Energetická hodnota potravín. Spaľovacie motory

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Vypracovávanie elaborátov z pokusov, referátov a projektov k vybraným témam – modelovanie dažďa, meteorologická stanica

### Učebné zdroje:

Fyzika pre 7. Ročník základných škôl – RNDr. Viera Lapitková, CSc, doc. RNDr. Václav Koubek, CSc, Mgr. Milada Maťašovská, Mgr. Ľubica Morková, DIDAKTIS, s.r.o., 2017 2.vydanie

## 8. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Absorpcia svetla, Energia zo Slnka, Energia, ktorú nevieme využiť a ovládnuť

*Mediálna výchova:* Využitie šošoviek

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Úvodná hodina, Opakovanie. Spracovanie vybraných tém do referátov a prezentácií, vzájomná spolupráca, tímová práca

*Dopravná výchova:* Rozklad svetla, Odraz svetla, zrkadlá, šošovky, Škodlivé a užitočné trenie, Rýchlosť pohybu, Vzájomná premena polohovej a pohybovej energie

*Ochrana života a zdravia:* Optické vlastnosti oka, Využitie šošoviek, Gravitačná sila a hmotnosť telesa, Ťažisko telesa, Škodlivé a užitočné trenie, Rýchlosť pohybu, Práca na naklonenej rovine a kladke

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Vypracovávanie elaborátov z pokusov, referátov a projektov k vybraným témam – Zobrazenie rovinným zrkadlom, Využitie šošoviek, Meranie gravitačnej sily, Otáčavé účinky sily, Tretia sila

### **Učebné zdroje:**

Fyzika pre 8. Ročník základných škôl – RNDr. Viera Lapitková, CSc, doc. RNDr. Václav Koubek, CSc, Mgr. Ľubica Morková, NEOGRAFIA, a. s., Martin, 2012 1.vydanie

## **9. ročník**

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete fyzika sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu (posilnenie) kvality výkonu vzhľadom na experimentálny charakter predmetu a upevnenie celého učiva nižšieho stredného vzdelania ako základ pre vyššie stredné vzdelanie.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Tepelné účinky prúdu, Chemické zdroje elektrického napätia, Bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami, Elektrolýza a jej využitie

*Mediálna výchova:* Zem ako magnet, Elektrické vodiče a izolanty, Ohmov zákon, Elektrická práca, výkon, príkon, Magnetické pole v okolí vodiča s prúdom,

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Úvodná hodina, Opakovanie. Spracovanie vybraných tém do referátov a prezentácií, vzájomná spolupráca, tímová práca.

*Dopravná výchova:* Elektromagnet a jeho využitie, Magnetické pole v okolí vodiča s prúdom

*Ochrana života a zdravia:* Účinky elektrického prúdu na ľudský organizmus (elektroliečba), Bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami, Vedenie elektrického prúdu v plynoch

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Vypracovávanie elaborátov z pokusov, referátov a projektov k vybraným témam – Elektroskop, Zdroje elektrického napätia, Elektrická energia a jej premeny, Prokop Diviš, Benjamin Franklin, Elektroliečba

### **Učebné zdroje:**

Fyzika pre 9. Ročník základných škôl – RNDr. Viera Lapitková, CSc, Mgr. Ľubica Morková, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., Bratislava 2012 1.vydanie

### 9.3.4 Chémia

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
chémia			2 + 0	2 + 0	1 + 0	5 + 0

#### 7. ročník:

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím, hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, rozvíjať hodnotový systém v prospech konania k životnému prostrediu.

Tematické okruhy Zložky životného prostredia – voda, vzduch, Prírodné zdroje, ich využívanie a ochrana, Ľudské aktivity a problémy životného prostredia sa prelínajú so všetkými témami učiva chémie.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností, nasmerovať žiakov k porozumeniu sebe a iným, získaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým, rozvíjaniu základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Cieľom je, aby sa žiaci naučili získavať potrebné informácie, spracovať ich, komunikovať, argumentovať, spolupracovať v skupine, prezentovať svoju prácu aj s použitím IKT. Táto prierezová téma bude realizovaná predovšetkým v témach Voda a Vzduch.

#### Učebné zdroje:

Chémia pre 6. ročník základných škôl a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, D. Romanová, E. Adamkovič, H. Vicenová, V. Zvončeková, EXPOL PEDAGOGIKA, 2009

Chémia pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, H. Vicenová, V. Zvončeková, E. Adamkovič, D. Romanová, EXPOL PEDAGOGIKA, 2010.

Chémia pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, H. Vicenová, M. Ganajová, EXPOL PEDAGOGIKA, 2017

Pracovný zošit: Hravá chémia, pracovný zošit pre 7. ročník ZŠ a sekundu GOŠ, A. Engelová a kol., TAKTIK



## 8. ročník:

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia. Vede ich k pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Táto prierezová téma sa prelína s celým obsahom chémie. Vo 8. ročníku sa uplatňuje predovšetkým v tematickom celku Významné chemické prvky a zlúčeniny.

Cieľom je viesť žiakov k tomu, aby získali informácie o zásahoch človeka do životného prostredia, poznali ich dôsledky a aktívne sa podieľali na eliminácii znečistenia životného prostredia.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov v oblasti postojov a hodnôt, zároveň s vedomostným rozvojom rozvíjať aj ich osobné a sociálne kompetencie, prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili a využívali komunikačné zručnosti a schopnosť vzájomnej spolupráce, nadobudli základné prezentačné zručnosti a uplatňovali ich pri prezentácii svojej práce, viesť žiakov k zvládaniu vlastného správania, formovaniu dobrých medziľudských vzťahov a k uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu.

### Učebné zdroje:

Chémia pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, H. Vicenová, EXPOL PEDAGOGIKA, 2011

Pracovný zošit: Hravá chémia, pracovný zošit pre 8. ročník ZŠ a terciu GOŠ, D. Lalková, M. Pavelčáková, V. Šmajdová, M. Tkáč, TAKTIK

## 9. ročník:

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Táto prierezová téma umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia. Vede ich k pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Cieľom je viesť žiakov k tomu, aby získali informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotili ich dôsledky, rozlišovali technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu, šetrne sa správali k prírodným zdrojom a aktívne sa podieľali na eliminácii znečistenia životného prostredia.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov v oblasti postojov a hodnôt, zároveň s vedomostným rozvojom rozvíjať aj ich osobné a sociálne kompetencie, prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili a využívali komunikačné zručnosti a schopnosť vzájomnej spolupráce, nadobudli základné prezentačné zručnosti a uplatňovali ich pri prezentácii svojej práce, viesť žiakov k zvládaniu vlastného

správania, formovaniu dobrých medziľudských vzťahov a k uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu.

*Ochrana života a zdravia:* Cieľom je rozvíjať vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách. V chémii sa uplatňuje najmä v témach Deriváty uhlíkovodíkov, Prírodné látky, Látky ohrozujúce životné prostredie a človeka.

#### **Učebné zdroje:**

Chémia pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, H. Vicenová, M. Ganajová, EXPOL PEDAGOGIKA, 2012

Pracovný zošit: Hravá chémia, pracovný zošit pre 9. ročník ZŠ a kvartu GOŠ, D. Lalková, M. Pavelčáková, M. Tkáč, TAKTIK

### **9.3.5 Biológia**

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
biológia	2 + 0	1 + 0	2 + 0	1 + 0	1 + 1	7 + 1

#### **5. ročník:**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Les ako životné prostredie organizmov, štruktúra lesa, Chránené lesné rastliny v regióne, Ihličnany v lese, Vysokohorské rastliny, Vysokohorské živočíchy, Význam lesov a ich ochrana, Voda ako životné prostredie organizmov, Polia, lúky, pasienky ako životné prostredie organizmov, Užitočné bezstavovce na lúkach a poliach, Kvitnúce lesné byliny, Huby v lese, Lesné bezstavovce, Lesné obojživelníky a plazy, Lesné vtáky, Lesné cicavce, Vzťahy organizmov žijúcich v lese, Rastliny brehov, Vodné kôrovce, Živočíchy brehov, Vtáky žijúce pri vode, Cicavce žijúce v okolí vôd.

*Multikultúrna výchova:* Obilniny, Olejniny, Okopaniny.

*Mediálna výchova:* Poznávanie lesných drevín, Lesné vtáky, Lesné cicavce, Liečivé rastliny lúk, Vodné cicavce.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Význam lesov a ich ochrana, Obilniny, Okopaniny

*Ochrana života a zdravia:* Jedovaté a liečivé lesné rastliny v regióne, Huby v lese, Voda ako životné prostredie organizmov, Liečivé rastliny lúk.

## 6. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Živočíchy v okolí ľudských sídiel, Stavba tela nekvitnúcich rastlín, Obrúčkavce, Článkonožce.

*Multikultúrna výchova:* Ľudské obydlia a ich okolie.

*Mediálna výchova:* Nežiaduci spoločníci človeka, Blízki spoločníci človeka.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Živočíchy v okolí ľudských sídiel.

*Ochrana života a zdravia:* Pestované rastliny v záhradách, Nežiaduci spoločníci človeka, Cicavce žijúce s človekom, Nebunkové a jednoduché bunkové organizmy.

## 7. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy predmetu:

*Environmentálna výchova:* Význam stavovcov v prírode a pre človeka, Ochrana stavovcov, Zásady správnej výživy, Starostlivosť o dýchaciu sústavu, Poškodenia dýchacej sústavy, Poškodenia zraku a sluchu, Starostlivosť o kožu.

*Multikultúrna výchova:* Ľudský a živočíšny organizmus, Ochrana stavovcov, Koža, Vývin jedinca, Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia, Dedičné vlastnosti a vplyv na zdravie a život človeka.

*Mediálna výchova:* Zásady správnej výživy, Poškodenia dýchacej sústavy, Poškodenia obehovej sústavy, Poškodenia a prevencia ochorení močovej sústavy, Poškodenia zraku a sluchu, Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia, Dýchanie, Krv, zložky krvi a ich význam, Nervová sústava, Vývin jedinca.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Ochrana stavovcov, Ľudský a živočíšny organizmus, Vyššia nervová činnosť, Vývin jedinca, Životný štýl.

*Ochrana života a zdravia:* Starostlivosť o kožu, Poranenia kostí a svalov, Prvá pomoc pri zlomeninách, vyklbení, Zásady správnej výživy, Starostlivosť o dýchaciu sústavu, Poškodenia dýchacej sústavy, Prvá pomoc pri zástave dychu, Poškodenia obehovej sústavy, Prvá pomoc pri krvácaní a zastavení činnosti srdca, Poškodenia a prevencia ochorení močovej sústavy, Poškodenia zraku a sluchu, Prvá pomoc pri poranení mozgu, chrčtice a miechy, Vývin jedinca, Pohlavné ochorenia, Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia, Drogové závislosti a ich prevencia, Dedičné vlastnosti a vplyv na zdravie a život človeka, Životný štýl.

## 8. ročník:

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Zložky životného prostredia človeka, Faktory ovplyvňujúce životné prostredie organizmov a človeka, Starostlivosť o životné prostredie, štátna ochrana prírody, chránené rastliny a živočíchy, Ochrana prírody, chránené územia.

*Multikultúrna výchova:* Význam dedičnosti a premenlivosti organizmov, Faktory ovplyvňujúce životné prostredie organizmov a človeka.

*Mediálna výchova:* Zmyslové orgány bezstavovcov a stavovcov, Faktory ovplyvňujúce životné prostredie organizmov a človeka.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Dedičnosť a jej podstata, Starostlivosť o životné prostredie, Ochrana prírody.

*Ochrana života a zdravia:* Fotosyntéza a dýchanie, Povrch tela bezstavovcov a stavovcov, Príjem a spracovanie živín u bezstavovcov a stavovcov, Vylučovanie bezstavovcov a stavovcov, Zmyslové orgány bezstavovcov a stavovcov, Zložky životného prostredia človeka, Faktory ovplyvňujúce životné prostredie organizmov a človeka, Starostlivosť o životné prostredie.

## **9. ročník:**

Vo vyučovacom predmete biológia sa v 9. ročníku zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet biológia. Posilnená časová dotácia umožňuje efektívnejšie upevňovanie a opakovanie vedomostí, rozvoj zručností pri praktických aktivitách, tvorbe a prezentácii projektov. Zvýšená časová dotácia bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

1. Neživá príroda a jej poznávanie
2. Zem a jej stavba
3. Stavebné jednotky zemskej kôry
4. Geologické procesy a dejiny Zeme
5. Podmienky života a vzťahy organizmov
6. Príroda Slovenska.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Organizmy a prostredie, Znečisťovanie neživých zložiek prostredia, Biologická a ekologická rovnováha, Globálne ekologické problémy.

*Multikultúrna výchova:* Živé zložky prostredia.

*Mediálna výchova:* Geologická história Zeme, Globálne ekologické problémy.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Globálne ekologické problémy.

*Ochrana života a zdravia:* Znečisťovanie neživých zložiek prostredia, Globálne ekologické problémy.

### 9.3.6 Environmentálna výchova

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Environmentálna výchova	0 + 1	0 + 1				0 + 2

#### 5. ročník

##### Poznámky:

1. Environmentálna výchova je na škole realizovaná ako samostatný učebný predmet v rámci voľných hodín školského vzdelávacieho programu.
2. Hodnotenie predmetu: predmet environmentálna výchova je hodnotený známku.

##### Charakteristika predmetu:

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať vedomosti a zručnosti v nasledovných oblastiach:

- prírodné javy a deje v životnom prostredí,
- zásahy ľudskej činnosti do životného prostredia,
- rozdielne typy životného prostredia,
- globálne problémy ľudstva,
- závislosť ľudského života na životnom prostredí,
- dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí na stav životného prostredia,
- význam efektívnej ochrany a trvalo udržateľného stavu životného prostredia,
- lokálne, národné a medzinárodné opatrenia na ochranu a využívanie ŽP.

##### Ciele vyučovacieho predmetu:

- vyvinúť povedomie celého ŽP a s ním spojených problémov,
- utvoriť základné porozumenie ako pracujú prírodné systémy, ako ľudia ovplyvňujú a ako sú ovplyvňovaní ŽP, aké problémy spôsobujú svojím konaním a ako sa tieto problémy môžu riešiť,
- rozvíjať súbor hodnôt a vzťahov pre zvýšenie záujmu a účasti pri ochrane a tvorbe ŽP,
- vyvinúť zručnosti potrebné pre identifikáciu a skúmanie problémov ŽP a pre ich riešenie,
- získavať skúsenosti v uplatnení vedomostí a zručností účasťou na zmysluplnej individuálnej a kolektívnej činnosti smerom k vyriešeniu aktuálnych problémov ŽP.

##### Prierezové témy:

*Multikultúrna výchova:* Environmentálna etika a kultúra, Všeobecná a osobitná ochrana prírody, Zákony na ochranu hospodárskych a spoločenských zvierat, Voda - význam, znečisťovanie, vplyv na biotu, Vznik odpadu, vplyv na životné prostredie, spôsoby likvidácie, Ozónová vrstva - funkcia, rozpad, dôsledky, Kyslý dážď – príčiny vzniku, dôsledky, Skleníkový efekt - príčiny, dôsledky.

*Mediálna výchova:* Zákony na ochranu hospodárskych a spoločenských zvierat, Etológia, Zhodnocovanie odpadu, Globálne ekologické problémy.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Environmentálna etika a kultúra, Zákony na ochranu hospodárskych a spoločenských zvierat, Hospodárenie s vodou v domácnosti a škole, Separovanie odpadu, Ochrana ozónovej vrstvy na úrovni jednotlivca, Prevencia vzniku kyslých dažďov na úrovni jednotlivca, Prevencia vzniku skleníkového efektu na úrovni jednotlivca, Les - ochrana na úrovni jednotlivca.

*Ochrana života a zdravia:* Voda - význam, znečisťovanie, vplyv na biotu, Ozónová vrstva - funkcia, rozpad, dôsledky.

#### **Organizačné formy a metódy vyučovania:**

- uplatňované budú najmä interaktívne a aktivizujúce metódy učenia a prvky globálneho, projektového a problémového vyučovania,
- minimalizácia frontálnej výučby (prednáška, výklad),
- organizačné formy – vyučovacie hodiny, terénne exkurzie, praktické práce v teréne.

#### **Učebné zdroje:**

Odborná literatúra: Riman J. a kol.: Základy ekológie, 1995, Pauliniová Z. a kol.: Ako zachrániť Zem, 1991, Kühn Ch.: Ako rozumieť reči zvierat, 1993, Divok F. a kol.: Zelený zošit, 2001, Bozalková I. a kol.: Ochrana neživej prírody Slovenska, 1979, Šomšák L. a kol.: Chránené rastliny Slovenska, 1978, Hanuška M. a kol.: Minerály Slovenska, 1982.

#### **Učebné osnovy predmetu v 5. ročníku:**

<b>Výkonový štandard</b>	<b>Obsahový štandard</b>
<b>EKOLOGIA A ENVIRONMENTALISTIKA AKO VEDNÉ DISCIPLÍNY - 4 h</b>	
Poznať predmet skúmania ekológie a environmentalistiky a ich využitie v praxi. Vedieť vysvetliť rozdiel medzi ekológiou a environmentalistikou.	Kto je ekológ. Význam ekológie v živote človeka. Environmentalistika – predmet skúmania. Využitie v praxi.
<b>HĽADISKÁ ZACHOVANIA ROZMANITOSTI ŽIVOTA – EKONOMICKÉ, ETICKÉ, ESTETICKÉ, VEDECKÉ - 3 h</b>	
Osvojiť si pojem biodiverzita. Poznať rozdelenie ochrany prírody na všeobecnú, územnú a druhovú, vedieť uviesť príklady. Poznať názov zákona na ochranu domácich zvierat a základné povinnosti, ktoré ukladá chovateľom. Vedieť, ako postupovať pri podozrení na týranie zvierat.	Environmentálna etika a kultúra. Všeobecná a osobitná ochrana prírody. Zákony na ochranu hospodárskych a spoločenských zvierat.
<b>ETOLÓGIA – NÁUKA O SPRÁVANÍ ZVIERAT - 4 h</b>	
Poznať predmet skúmania etológie. Vedieť uviesť príklady využitia poznatkov etológie v praxi. Rozumieť základným prejavom správania domácich zvierat a vedieť ich správne interpretovať.	Etológia – predmet skúmania. Využitie v praxi. Interpretácia reči zvieracieho tela.
<b>ZÁKLADNÁ ZLOŽKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA – VODA - 3 h</b>	
Poznať význam vody pre zachovanie života, vedieť vymenovať oblasti využívania vody a zdroje znečistenia. Osvojiť si správne návyky hospodárenia a šetrenia vodou, uplatňovať v praxi.	Voda – význam, znečisťovanie, vplyv na biotu. Hospodárenie s vodou v domácnosti a v škole.

<b>ODPAD – PRODUKT ČINNOSTI ĽUDSKEJ SPOLOČNOSTI - 3 h</b>	
Poznať spôsoby nakladania s odpadom, jeho negatívny vplyv na ovzdušie, vodu, pôdu. Osvojiť si správne návyky pri separovaní odpadu a manipulácii s nebezpečným odpadom. Poznať ďalšie spôsoby zhodnocovania odpadu. Chápať význam preferovania recyklovaných výrobkov.	Vznik odpadu, vplyv na životné prostredie, spôsoby likvidácie. Separovanie odpadu.
<b>OZÓNOVÁ VRSTVA - 4 h</b>	
Poznať význam ozónovej vrstvy. Vedieť vymenovať látky, ktoré ju poškodzujú a ich zdroje. Poznať závažné ochorenia spôsobené vznikom ozónových dier. Osvojiť si vhodné návyky, ktoré obmedzujú unikanie freónov do atmosféry.	Ozónová vrstva – funkcia, rozpad, dôsledky. Ochrana ozónovej vrstvy na úrovni jednotlivca.
<b>KYSLÝ DÁŽĎ - 3 h</b>	
Poznať látky a zdroje, ktoré spôsobujú vznik kyslých dažďov, ich vplyv na živú a neživú prírodu a človeka. Osvojenie si vhodných návykov, ktoré znižujú produkciu oxidov dusíka a síry.	Kyslý dážď – príčiny vzniku, dôsledky. Prevencia vzniku kyslých dažďov na úrovni jednotlivca.
<b>SKLENÍKOVÝ EFEKT - 3 h</b>	
Poznať hlavné zdroje, ktoré produkujú skleníkové plyny, dopad na živú a neživú prírodu. Osvojenie si vhodných návykov, ktoré znižujú produkciu skleníkových plynov.	Skleníkový efekt – príčiny globálneho otepľovania, dôsledky. Prevencia vzniku skleníkového efektu na úrovni jednotlivca.
<b>LESNÝ EKOSYSTÉM - 4 h</b>	
Poznať funkcie lesa v prírode, využívanie produktov lesa človekom. Vedieť vymenovať vegetačné stupne a rozdelenie lesov na ihličnaté, listnaté, zmiešané a lužné. Poznať hlavné príčiny poškodzovania a ničenia lesov. Osvojenie si vhodných návykov, ktoré chránia lesné ekosystémy, chápať význam používania výrobkov z recyklovaného papiera.	Lesný ekosystém – význam, typizácia. Príčiny poškodzovania lesov. Ochrana lesov na úrovni jednotlivca.
<b>ROČNÍKOVÉ PROJEKTOVÉ PRÁCE - 2 h</b>	
Monitoring čiernych skládok. Monitoring čistoty ovzdušia. Pozorovanie sťahovavých druhov vtákov.	Tvorba a prezentácia projektov.

## 6. ročník

### Prierezové témy:

*Multikultúrna výchova:* Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, Škodlivé látky v atmosfére, Ekologické a intenzívne poľnohospodárstvo, Znečisťovanie pôdy a pôdna erózia.

*Mediálna výchova:* Starostlivosť o vodné zdroje a ich ochrana, Ochrana ovzdušia, Predpoveď počasia, Ochrana pôdy.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Ekologické a intenzívne poľnohospodárstvo.

*Ochrana života a zdravia:* Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, Škodlivé látky v atmosfére, Znečisťovanie pôdy, Predpoveď počasia.

### Organizačné formy a metódy vyučovania:

- uplatňované budú najmä interaktívne a aktivizujúce metódy učenia a prvky globálneho, projektového a problémového vyučovania,

- minimalizácia frontálnej výučby (prednáška, výklad),
- organizačné formy – vyučovacie hodiny, terénne exkurzie, praktické práce v teréne.

### Učebné zdroje:

Teoretické a metodické príručky: Vogelová S. a kol.: Voda, 2003, Medal R. a kol.: Pôda, 2005, Šréter J. a kol.: Ovzdušie, 2004. Odborné časopisy: Quark, Mladý vedec, Ďalekohľad, Enviromagazín.

Didaktická technika: dataprojektor, PC, magnetická tabuľa, interaktívna tabuľa.

Materiálne výučbové prostriedky: nástenné obrazy, modely, obrazový materiál, mikroskop, mikroskopické preparáty.

Výukové CD a DVD nosiče: Globálne otepľovanie, Atmosféra, Klimatické zariadenie má poruchu.

Internet: [www.zborovna.sk](http://www.zborovna.sk), [www.zelenaskola.sk](http://www.zelenaskola.sk), [www.stromzivota.sk](http://www.stromzivota.sk).

### Učebné osnovy predmetu v 6. ročníku:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<b>ZEM - 1 h</b>	
Vedieť charakterizovať predgeologické a geologické obdobie vývoja Zeme.	Vznik a vývoj Zeme.
<b>ŽIVÉ A NEŽIVÉ PRÍRODNINY - 1 h</b>	
Chápať závislosť živých zložiek na neživých zložkách prostredia, vplyv organizmov na ovzdušie, vodu, pôdu.	Vzťahy medzi živými a neživými prírodninami.
<b>SLNKO - 1 h</b>	
Poznať význam viditeľného svetla, ultrafialového a infračerveného žiarenia pre živé organizmy (fotosyntéza, rast a vývin rastlín, biorytmy živočíchov, tvorba vitamínu D). Vplyv slnečného žiarenia na atmosféru, hydrosféru, pedosféru.	Slnko ako zdroj energie a života na Zemi.
<b>HYDROSFÉRA - 7 h</b>	
Poznať rozdelenie vôd podľa pôvodu na atmosférické, podpovrchové, povrchové. Vedieť uviesť formy výskytu sladkej vody.	Hydrosféra – vodný obal Zeme.
Vedieť popísať malý a veľký kolobeh vody.	Hydrologický cyklus.
Poznať význam vody v živých organizmoch, ekosystémoch a pre ľudskú spoločnosť. Osvojenie si správnych návykov pitného režimu.	Ekologické a biologické funkcie vody. Využitie vodných zdrojov človekom.
Poznať zdroje pitnej vody, spôsoby jej úpravy a dodávky na miesta využitia.	Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.
Poznať rozdelenie odpadových vôd na splaškové, priemyselné a komunálne a spôsoby ich čistenia.	Produkcia a čistenie odpadových vôd.
Poznať štátne orgány ochrany vodných zdrojov a ich činnosť, rozdelenie územnej ochrany vodných zdrojov.	Starostlivosť o vodné zdroje a ich ochrana.
Oboznámiť sa s hydroponickým pestovaním rastlín (zásady pri pestovaní, pomôcky, vhodné druhy pre hydroponiu).	Hydropónia.
<b>ATMOSFÉRA - 5 h</b>	
Poznať zloženie atmosféry a vedieť popísať kolobeh hlavných plynov – kyslíka, dusíka, oxidu uhličitého.	Atmosféra – vzdušný obal zeme.



Chápať význam medzinárodnej spolupráce, dohovorov. Poznať hlavné úlohy a funkcie Slovenského hydrometeorologického ústavu.	Ochrana ovzdušia. Monitorovanie znečistenia ovzdušia.
Vedieť vysvetliť pojmy – emisie, imisie, smog. Poznať spôsoby ochrany pred elektromagnetickým smogom, jeho vplyv na zdravie človeka.	Škodlivé látky v atmosfére.
Vedieť správne interpretovať meteorologické predpovede, naučiť sa predpovedať počasie podľa prírodných úkazov. Správanie sa počas búrky.	Predpoveď počasia.
<b>PEDOSFÉRA - 6 h</b>	
Poznať pôdne druhy a ich vlastnosti, zloženie. Vedieť popísať vznik pôdy.	Pedosféra – pôdny obal Zeme.
Chápať principiálne rozdiely medzi nimi, výhody uprednostňovania bioproduktov.	Ekologické a intenzívne poľnohospodárstvo.
Poznať hlavné zdroje znečisťovania a poškodzovania pôdneho krytu, rozdelenie erózie na vodnú a veternú.	Znečisťovanie pôdy a pôdna erózia.
Poznať štátne orgány ochrany pôdy a spôsoby ochrany pôdneho fondu.	Ochrana pôdy.
Vedieť charakterizovať pôdne úkony v poľnohospodárstve. Základné spracovanie pôdy - podmietka, orba, kyprenie podornice. Spracovanie pôdy pred sejbou a sadením - valcovanie, smykovanie, bránenie.	Spracovanie pôdy.
<b>PRAKTICKÉ AKTIVITY - 8 h</b>	
Svetový deň zvierat - tvorba ekoplagátov.	Praktické aktivity.
Tvorivé dielne - jesenné aranžmány, zvieratá z gaštanov.	Praktické aktivity.
Poznávanie vodných a brehových rastlín.	Praktické aktivity.
Poznávanie vodných bezstavovcov.	Praktické aktivity.
Poznávanie vodných stavovcov.	Praktické aktivity.
Svetový deň vody - tvorba ekoplagátov.	Praktické aktivity.
Svetový deň Zeme - tvorba ekoplagátov.	Praktické aktivity.
Poznávanie pôdnych organizmov.	Praktické aktivity.
<b>OPAKOVANIE - 2 h</b>	
Opakovanie učiva 5. ročníka.	Opakovanie.
Opakovanie učiva 6. ročníka.	Opakovanie.
<b>ROČNÍKOVÉ PROJEKTOVÉ PRÁCE - 2 h</b>	
Monitoring čistoty ovzdušia. Monitoring biotických a abiotických faktorov vodných tokov. Mapovanie pôdnych druhov.	Tvorba a prezentácia projektov.

### 9.3.7 Chemicko-biologické praktiká

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Chemicko-biologické praktiká	-	-	0 + 2	0 + 2	0 + 2	0 + 6

#### 7. ročník

##### Poznámka:

Hodnotenie predmetu: predmet chemicko-biologické praktiká je hodnotený známkou.

##### Charakteristika predmetu

Obsahový štandard predmetu je rozdelený do piatich tematických celkov:

1. Lesný ekosystém
2. Ochrana prírody
3. Urbanizácia, doprava, odpady
4. Obnoviteľné a neobnoviteľné prírodné zdroje
5. Okrasné rastliny

Učebný predmet v 7. ročníku obsahom nadväzuje na učivo biológie 5. a 6. ročníka, umožňuje rozvíjať a prehĺbovať získané vedomosti (tematické celky lesný ekosystém, okrasné rastliny). Na témy učiva, ktoré sú venované obnoviteľným a neobnoviteľným prírodným zdrojom, urbanizácii, doprave, odpadom, ochrane prírody, nadväzujú učebné osnovy biológie v 8. ročníku. Rozširujú vzdelávacie štandardy dané štátnym vzdelávacím programom.

##### Ciele vyučovacieho predmetu:

Praktiká umožňujú rozvíjať vedomosti a zručnosti v nasledovných oblastiach:

- získať zručnosti v mapovaní rastlín a živočíchov, v monitoringu abiotických faktorov prostredia, vedieť spracovať a prezentovať výsledky pozorovaní
- utvoriť základné porozumenie, ako pracujú prírodné ekosystémy, ako ľudia ovplyvňujú a sú ovplyvňovaní životným prostredím
- vyvinúť zručnosti potrebné pre identifikáciu a skúmanie problémov životného prostredia a pre ich riešenie
- rozvíjať súbor hodnôt a vzťahov pre zvýšenie záujmu a účasti pri ochrane prírody a tvorbe ŽP (starostlivosť o okrasné rastliny, výsadba lesných drevín).

##### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Negatívny vplyv antropogénnych faktorov na les, Ochrana a tvorba lesa, Odlesňovanie, Prírodné pomery regiónu, Lesné rastliny, Lesné stromy a kry, Lesné obojživelníky a plazy, Lesné vtáky, Lesné cicavce, Ochrana prírody – medzinárodná spolupráca, Štátna ochrana prírody na Slovensku, Kategorizácia chránených území Slovenska, Národné parky – Veľká Fatra, Malá Fatra, TANAP, NAPANT, PIENAP, Slovenský raj, Slovenský kras, Poloniny, Muránska planina, Vplyv urbanizácie na prírodné prostredie, Vplyv dopravy na životné prostredie, Separovanie odpadu, Recyklácia, regenerácia odpadu, kompostovanie, Fosílna palivá, Jadrová

energia, Slnecná energia, Energia vetra, vody, Geotermálna energia, biomasa, Význam zelene v urbánnej krajine.

*Multikultúrna výchova:* Ochrana prírody – medzinárodná spolupráca, Rozšírenie lesov na Zemi, typy lesných biómov, Odlesňovanie, Vplyv dopravy na životné prostredie, Druhy odpadu, vplyv na ŽP, spôsoby likvidácie, Jadrová energia, Energia vetra, vody.

*Mediálna výchova:* Krajina bez tieňa – videoprojekcia, Znovuzrodenie lesa – videoprojekcia, Zomierajú postojačky – videoprojekcia, Prírodné rezervácie Malej a Veľkej Fatry – prezentácia projektov, Liečivé a jedovaté lesné rastliny – prezentácia projektov, Strážca divočiny – videoprojekcia, Vlčie hory – videoprojekcia, Vysoké Tatry – videoprojekcia, Zaujímavosti prírody Slovenska – prezentácia projektov, Sklo zostáva sklom – videoprojekcia, Klimatické zariadenie má poruchu – videoprojekcia.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Ochrana a tvorba lesa, Štátna ochrana prírody na Slovensku, Vplyv dopravy na životné prostredie, Separovanie odpadu, Praktické aktivity – úprava okolia školy, Prezentácia projektov.

*Ochrana života a zdravia:* Funkcia lesa v krajine, Liečivé a jedovaté lesné rastliny, Lesné huby a lišajníky, Vplyv dopravy na životné prostredie, Vplyv odpadu na životné prostredie, Význam zelene v urbánnej krajine, Okrasné rastliny, Okrasné dreviny, Druhy črepníkových rastlín.

### **Organizačné formy a metódy vyučovania**

- Uplatňované budú najmä interaktívne a aktivizujúce metódy učenia a prvky globálneho, projektového a problémového vyučovania,
- minimalizácia frontálnej výučby (prednáška, výklad),
- organizačné formy – vyučovacie hodiny, terénne exkurzie, praktické práce v teréne.

### **Učebné zdroje:**

Učebnice: Levčíková J. a kol.: Svet práce – tvorba životného prostredia pre 7. ročník ZŠ, 2012, Levčíková J. a kol.: Svet práce – tvorba životného prostredia pre 8. ročník ZŠ, 2012.

Teoretické a metodické príručky: Dražil T. a kol.: Svet lesov, 2004, Jancíková J.: Odlesnenie, 2004, Šimonovičová J. a kol.: Doprava, 2004.

Odborná literatúra: Riman J. a kol.: Základy ekológie, 1995, Pauliniová Z. a kol.: Ako zachrániť Zem, 1991, Divok F. a kol.: Zelený zošit, 2001, Bozalková I. a kol.: Ochrana neživej prírody Slovenska, 1979, Šomšák L. a kol.: Chránené rastliny Slovenska, 1978, Hanuška M. a kol.: Minerály Slovenska, 1982.

Odborné časopisy: Quark, Mladý vedec, Ďalekohľad, Enviromagazín.

Didaktická technika: dataprojektor, PC, magnetická tabuľa, interaktívna tabuľa.

Materiálne výučbové prostriedky: nástenné obrazy, modely, obrazový materiál, mikroskop, mikroskopické preparáty.

Internet: [www.zborovna.sk](http://www.zborovna.sk), [www.zelenaskola.sk](http://www.zelenaskola.sk), [www.stromzivota.sk](http://www.stromzivota.sk), [www.oztatry.sk](http://www.oztatry.sk), [www.eucebnice.sk](http://www.eucebnice.sk)

Výukové CD a DVD nosiče: Globálne otepľovanie, Klimatické zariadenie má poruchu, Odpady, Znovuzrodenie lesa, Vysoké Tatry, Strážca divočiny, Vlčie hory, Zomierajú postojačky, Krajina bez tieňa, Sklo zostáva sklom.

### **Učebné osnovy predmetu v 7. ročníku:**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<b>LESNÝ EKOSYSTÉM - 31 h</b>	
Vedieť vysvetliť pojem bióm. Tajga, zmiešané lesy mierneho pásma, subtropické vlhké lesy, savany, tropické vlhké opadavé lesy, tropické dažďové lesy – poznať rozšírenie, klímu, druhové zloženie.	Rozšírenie lesov na Zemi, typy lesných biómov.
Vedieť vymenovať vegetačné stupne: 1. dubový 2. bukovo-dubový 3. dubovo-bukový 4. bukový 5. jedľovo-bukový 6. smrekovo-bukovo-jedľový 7. smrekový 8. kosodrevinový. Poznať vplyv podnebia, hornín, pôdy, reliéfu, expozície, nadmorskej výšky na výskyt drevín. Kategorizovať a popísať lesy z hľadiska zmien spôsobených človekom – pralesy, prírodné lesy, prirodzené lesy, nepôvodné lesy, kultúry. Lužné lesy – vedieť uviesť biotop, druhové zloženie. Určiť stromy vegetačných stupňov podľa plodov, listov, kvetov.	Vegetačné stupne karpatskej oblasti.
Poznať funkcie lesov – genetická banka, produkcia kyslíka, viazanie imisií, ovplyvňovanie klímy (teplota, vlhkosť, rýchlosť vetra), zdravotná, vodohospodárska, protierózna a zvukoizolačná funkcia. Poznať rozdelenie lesov podľa funkcie – ochranné, hospodárske, lesy osobitného určenia.	Funkcia lesa v krajine. Kategorizácia lesov podľa funkcie.
Smrek, smrekovec, jedľa, borovica, tis, dub, buk, lipa, orech – poznať vlastnosti, využitie.	Les a človek. Produkčná funkcia lesa.
Vedieť uviesť príklady využitia v drevárskom, celulózovom, potravinárskom, farmaceutickom, chemickom priemysle. Výroba papiera – poznať technológiu.	Priemyselné využitie rastlinných pletív.
Vedieť vysvetliť pojmy - sukcesia, klimax, pionierske dreviny, prechodný les, klimaxové dreviny. Vedieť vymenovať znaky pralesov – druhová stálosť, ekologická samostatnosť, prirodzená obnova, rôznovekosť, odolnosť, prítomnosť nekromasy. Pralesy na Slovensku – charakteristika, výskyt.	Dynamika lesného ekosystému.
Požiare, lavíny, klimatické faktory (veterné smršte, extrémne teplé a chladné periódy, sucho, privalové zrážky), živočíšni škodcovia, drevokazné huby – vedieť popísať vplyv na les.	Negatívny vplyv prírodných biotických a abiotických faktorov na les.
Vedieť vymenovať symptómy, poznať príčiny, pôvodcov ochorení.	Choroby drevín.
Kyslé dažde, imisie – vplyv na les. Vedieť vymenovať oblasti s najhorším zdravotným stavom lesov na Slovensku. Pasenie dobytky, ťažba nerastných surovín, turistika, chemizácia, inžinierske stavby – vedieť popísať vplyv na les.	Negatívny vplyv antropogénnych faktorov na les.
História, súčasnosť. Poznať spôsoby ťažby drevnej hmoty – holoruby, podrastový a výberkový spôsob.	Odlesňovanie.
Vedieť vymenovať štátne a dobrovoľné organizácie ochrany lesných ekosystémov. Poznať legislatívu, dohovory. Lesné hospodárstvo, prirodzená a umelá obnova lesa.	Ochrana a tvorba lesa.
Členenie pohorí – Malá a Veľká Fatra, Kremnické vrchy, Žiar. Poznať horninové zloženie, chránené rastliny a živočíchy.	Prírodné pomery regiónu.
Poznávanie druhov, nároky rastlín na stanovište.	Lesné rastliny.
Poznávanie jedlých a jedovatých húb, príznaky otravy, prvá pomoc pri otrave. Poznávanie lišajníkov, bioindikačný význam lišajníkov.	Lesné huby a lišajníky.

Poznávanie druhov, význam pre lesné živočíchy.	Lesné stromy a kry.
Poznávanie druhov, potravných nárokov živočíchov, vedieť uviesť príklady užitočných a škodlivých druhov hmyzu.	Lesné bezstavovce.
Poznávanie druhov, potravné nároky živočíchov. Význam a ochrana obojživelníkov a plazov.	Lesné obojživelníky a plazy.
Poznávanie druhov, potravné nároky živočíchov. Vedieť uviesť príklady sťahovavých a chránených druhov vtákov.	Lesné vtáky.
Poznávanie druhov a ich potravných nárokov. Vedieť uviesť príklady chránených cicavcov, zimných spáčov.	Lesné cicavce.
<b>OCHRANA PRÍRODY - 15 h</b>	
Poznať medzinárodné organizácie ochrany prírody – IUCN, UNEP, WWF. Vedieť uviesť medzinárodné dohovory a ich ciele – Ramsarská dohoda, CITES, Bonnský, Bernský dohovor, Dohovor o biodiverzite, Dohovor o biosférických rezerváciách, Dohovor o ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva. Poznať lokality Slovenska zaradené medzi lokality Svetového a kultúrneho dedičstva UNESCO. Poznať najvýznamnejšie environmentálne zamerané medzinárodné dni.	Ochrana prírody – medzinárodná spolupráca.
Poznať štátne organizácie ochrany prírody, vedieť charakterizovať druhovú a územnú ochranu prírody, stupne územnej ochrany. Určovanie chránených druhov, poznávanie endemitov Slovenska.	Štátna ochrana prírody na Slovensku.
Poznať kategórie územnej ochrany – Natura 2000, Svetové kultúrne a prírodné dedičstvo UNESCO, národné parky, chránené krajinné oblasti, prírodné rezervácie, biosférické rezervácie.	Kategorizácia chránených území Slovenska.
Vedieť charakterizovať národný park – rok založenia, rozloha, výskyt na Slovensku, rastlinstvo, živočíšstvo, horninové zloženie, prírodné rezervácie, význam, prírodné osobitosti, turisticky navštevované lokality. Poznať návštevny poriadok NP – základné pravidlá správania sa.	Národné parky Slovenska – Veľká Fatra, Malá Fatra, Slovenský raj, Slovenský kras, TANAP, NAPANT, PIENAP, Poloniny, Muránska planina.
<b>URBANIZÁCIA, DOPRAVA, ODPADY - 6 h</b>	
Narušenie prírodného prostredia v dôsledku výstavby - výrub lesov, vysušanie močiarov, záber pôdy. Význam zachovania prírodného prostredia. Plánovaná výstavba, zachovanie pôvodných prírodných spoločenstiev, vysádzanie zelene, čistenie odpadových vôd, triedenie, zber a recyklovanie domového odpadu. Vývoj urbanizácie a hustota obyvateľstva. Ekologické problémy miest (mestská klíma, flóra a fauna v mestách, doprava, odpad). Územné plánovanie miest z hľadiska ochrany životného prostredia. Cieľavedomé plánovanie všestranného rozvoja miest. Význam mestskej zelene (mestské parky). Ochrana mestských pamiatok zaradených do zoznamu Svetového dedičstva.	Vplyv urbanizácie na prírodné prostredie.
Vedieť popísať vplyv dopravy na životné prostredie a živé organizmy – znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy, znižovanie biodiverzity, tvorba odpadov, hluk, vibrácie, záber pôdy dopravnými stavbami, nehodovosť, znehodnocovanie budov a historických pamiatok.	Vplyv dopravy na životné prostredie.
Poznať zloženie komunálneho odpadu a spôsoby jeho zneškodňovania. Vedieť vymenovať odpadové látky z priemyslu, dopravy a poľnohospodárstva. Poznať ich vplyv na zdravie človeka, živé a neživé zložky prostredia. Vedieť	Druhy odpadu, vplyv na ŽP, spôsoby likvidácie.

<p>uviesť príklady ich opätovného využitia v stavebníctve, zdravotníctve, energetike.</p> <p>Vedieť vysvetliť pojmy – skládka, skládkovanie, rekultivácia skládky. Poznať princíp skládkovania, druhy odpadov, ktoré sa zneškodňujú skládkovaním.</p> <p>Vedieť popísať vplyv skládok na životné prostredie. Význam monitoringu vplyvu skládok na životné prostredie.</p> <p>Poznať výhody, nevýhody spaľovania odpadu, v akých oblastiach sa využíva.</p> <p>Vedieť popísať mechanizmus spaľovacieho procesu, vysvetliť pojem pyrolýza.</p> <p>Spaľovne na Slovensku – aké druhy odpadu zneškodňujú, v ktorých mestách sú zriadené veľkokapacitné spaľovne komunálneho odpadu.</p>	
<p>Chápať význam separovania odpadu. Vedieť správne separovať komunálny odpad. Poznať zberné miesta separovaných zložiek odpadu. Vedieť uviesť príklady spracovateľských závodov pre separované zložky na Slovensku. Poznať druhy zberných nádob, funkciu triediacich liniek, vysvetliť spôsob prepravy nebezpečného odpadu.</p>	Separovanie odpadu.
<p>Poznať spôsoby zhodnocovania odpadu – recykláciu, regeneráciu. Vedieť vysvetliť význam recyklácie, vymenovať príklady vhodných materiálov na recykláciu, ich ďalšie využitie.</p> <p>Vedieť vysvetliť pojmy – kompost, kompostovanie, zakládka, kompostárne.</p> <p>Vedieť vymenovať druhy odpadu, ktoré sa týmto spôsobom spracovávajú, druhy mikroorganizmov, ktoré sa pri kompostovaní využívajú. Poznať využitie kompostu, fyzikálne faktory, ktoré ovplyvňujú priebeh kompostovania.</p>	Recyklácia, regenerácia odpadu, kompostovanie.
<b>OBNOVITEĽNÉ A NEOBNOVITEĽNÉ PRÍRODNÉ ZDROJE - 5 h</b>	
<p>Poznať spôsob ich vzniku, využitie, spracovanie, spôsoby ťažby, výskyt na Slovensku a vo svete. Vedieť popísať problémy súvisiace s ich využívaním.</p>	Fosílna palivá
<p>Vedieť vymenovať výhody, nevýhody jadrovej energetiky, ochorenia z rádioaktívneho ožiarenia, jadrové havárie (Černobyl', Fukušima), popísať vplyv prevádzky jadrovej elektrárne na životné prostredie. Vedieť popísať mechanizmus jadrovej reakcie, štiepne reakcie. Poznať časti jadrovej elektrárne, ich funkcie – reaktor, parogenerátor, turbína, elektrický generátor, chladiaca veža, transformátor. Vedieť uviesť príklady jadrových palív (urán, plutónium), využitie jadrovej energie u nás, vo svete.</p>	Jadrová energia
<p>Poznať funkciu a využitie solárnych kolektorov, slnečných pecí, varičov, fotovoltaičiek článkov a slnečných prúdových veží, využívanie solárnych systémov u nás a vo svete. Poznať mechanizmus fungovania solárnych článkov a systémov, výhody, nevýhody využívania slnečnej energie.</p>	Slnečná energia
<p>Energia vetra, vody – vedieť vymenovať príklady využitia, výhody, nevýhody, využitie u nás, vo svete. Poznať funkcie veterných turbín, elektrární, mlynov. Poznať druhy vodných elektrární – veľké a malé VE, prílivové elektrárne, elektrárne využívajúce energiu morských vln.</p>	Energia vetra, vody.
<p>Tekuté biopalivá, pevná biomasa, bioplyn – vedieť uviesť príklady, ich využitie, zdroje. Geotermálna energia – vedieť uviesť zdroj tepla, príklady využitia. Elektrárne na suchú paru, horúcu vodu a podvojnú elektrárne – poznať princíp ich využitia zemského tepla. Využitie geotermálnej energie na Slovensku a vo svete.</p>	Geotermálna energia, biomasa.
<b>OKRASNÉ RASTLINY - 9 h</b>	
<p>Vedieť popísať vplyv zelene na ovzdušie, vodu, pôdu.</p>	Význam zelene v urbánnej krajine.
<p>Okrasné rastliny jednoročné, dvojročné, trvalky, cibulové a hlúznaté rastliny –</p>	Okrasné rastliny.

poznávanie druhov, ich nárokov na stanovište.	
Ihličnaté, listnaté opadavé, listnaté vždyzelené dreviny – poznávanie druhov, ich nárokov na stanovište.	Okrasné dreviny.
Význam teploty, svetla, vzduchu, vody, živín, substrátu pre izbové rastliny. Optimálne podmienky pre pestovanie izbových rastlín.	Nároky črepníkových rastlín na životné podmienky.
Črepníkové rastliny okrasné kvetom a listom – poznávanie druhov, ich nárokov na pestovanie.	Druhy črepníkových rastlín.

## 8. ročník

### Charakteristika predmetu:

V 8. ročníku predmet obsahovo nadväzuje na učivo chémie s dôrazom na bádateľský a experimentálny charakter. Zvolené témy rozširujú a dopĺňajú vzdelávací štandard predmetu chémie. Žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok a zákonitosti ich vzájomného pôsobenia. Rozvíjajú a zdokonaľujú svoje praktické zručnosti, budujú si spôsobilosti pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosť pozorovať, zaznamenať a spracovať výsledky pozorovaní, predvídať, tvoriť predpoklady a overovať ich. Využívajú osvojené poznatky pri riešení teoretických a praktických úloh.

### Ciele predmetu:

- Žiaci porozumejú chemickým javom a procesom
- Žiaci skúmajú vlastnosti vybraných látok
- Žiaci plánujú, uskutočňujú a vyhodnocujú jednoduché experimenty
- Žiaci prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce
- Žiaci využívajú získané poznatky pri ochrane zdravia a životného prostredia

### Učebné osnovy predmetu v 8. ročníku:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<b>ZMESI A CHEMICKÉ LÁTKY - 31 h</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vedieť používať laboratórne sklo a pomôcky,</li> <li>- dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.</li> </ul>	Laboratórne sklo a pomôcky
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vedieť oddeliť zložky zo zmesí s využitím usadzovania, odparovania, filtrácie a kryštalizácie,</li> <li>- vedieť navrhnúť jednoduché pokusy na oddeľovanie zložiek zmesí,</li> <li>- vedieť zapísať postup a zhotoviť nákres aparatury (napr. filtračnej aparatury),</li> <li>- vedieť oddeliť zložky farbív s využitím chromatografie.</li> </ul>	Rôznorodé zmesi emulzia, suspenzia, aerosóly, pena, oddeľovanie zložiek zmesí – usadzovanie, dekantácia, odparovanie, filtrácia, filtrácia cez skladaný filter, kryštalizácia, papierová chromatografia.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vedieť riešiť úlohy na výpočet hmotnostného zlomku, vedieť pripraviť roztok daného zloženia (vrátane potrebných výpočtov).</li> </ul>	Vyjadrovanie zloženia roztokov – hmotnostný zlomok.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vedieť opísať postup prípravy roztoku s daným zložením,</li> <li>- vedieť navážiť určenú hmotnosť tuhej látky a odmerať určený objem kvapaliny (pomocou odmerného valca alebo pipety).</li> </ul>	Príprava roztokov.
<b>CHEMICKÉ REAKCIE</b>	

- Vedieť sa orientovať v periodickej sústave chemických prvkov, - navrhnuť a zhotoviť učebnú pomôcku napr. na zapamätanie si značiek prvkov.	Periodická sústava chemických prvkov, názvy a značky chemických prvkov, pôvod názvov prvkov.
Vyvodiť možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín na základe ich umiestnenia v PSCHP.	Vlastnosti prvkov, ušľachtilé a neušľachtilé kovy, rad kovov, halogény.
Vedieť využívať pravidlá názvoslovia pri tvorbe názvov a vzorcov oxidov, hydroxidov, kyselín a solí.	Názvoslovie anorganických zlúčenín (oxidy, hydroxidy, kyseliny, halogenidy, sulfidy, soli kyslíkatých kyselín), kyselinotvorné a hydroxidotvorné oxidy využitie prírodných látok ako indikátorov.
Realizovať jednoduchý pokus (podľa návodu) na zistenie alebo overenie vlastností prvkov a ich zlúčenín.	Efektne chemické pokusy.
Navrhnuť jednoduchý pokus na zistenie hodnoty pH roztoku.	Meranie pH.
Uskutočniť neutralizáciu.	Neutralizácia.
Vedieť zapísať a upraviť chemickú rovnicu.	Chemické rovnice.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia. Vede ich k pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Cieľom je viesť žiakov k tomu, aby získali informácie o zásahoch človeka do životného prostredia, poznali ich dôsledky a aktívne sa podieľali na eliminácii znečistenia životného prostredia.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov v oblasti postojov a hodnôt, zároveň s vedomostným rozvojom rozvíjať aj ich osobné a sociálne kompetencie, prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili a využívali komunikačné zručnosti a schopnosť vzájomnej spolupráce, nadobudli základné prezentačné zručnosti a uplatňovali ich pri prezentácii svojej práce, viesť žiakov k zvládaniu vlastného správania, formovaniu dobrých medziľudských vzťahov a k uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu.

### Učebné zdroje:

Chémia pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, H. Vicenová, M. Ganajová, EXPOL PEDAGOGIKA, 2017

Chémia pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, H. Vicenová, EXPOL PEDAGOGIKA, 2011

Chémia pre základné školy, E. Greb, A. Kemper, G. Quinzler, SPN, 1995

## 9. ročník

### Učebné osnovy predmetu v 9. ročníku:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------



<b>ANORGANICKÉ ZLÚČENINY A ICH VLASTNOSTI</b>	
Vedieť využívať pravidlá názvoslovia pri tvorbe názvov a vzorcov zložitejších anorganických zlúčenín.	Názvoslovie zložitejších anorganických zlúčenín (soli, hydrogensoli, hydráty solí, podvojných soli).
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vedieť zapísať chemickou rovnicou neutralizačnú a redoxnú reakciu,</li> <li>- vedieť určiť a zapísať čiastkové deje pri redoxných reakciách,</li> <li>- vedieť vymenovať základné spôsoby vzniku solí a zapísať príslušnú chemickú rovnicu,</li> </ul>	Chemické reakcie a ich zápis – neutralizácia, príprava solí.
Vedieť uskutočniť jednoduchý pokus na prípravu solí.	Zrážacie reakcie.
Vedieť prakticky overiť priebeh redoxných reakcií.	Redukčno-oxidačné reakcie, elektrolýza využitie elektrolýzy.
<b>CHEMICKÉ VÝPOČTY</b>	
Vedieť vysvetliť význam chemických výpočtov.	
Vedieť porovnať hmotnosť 1 mólu atómov rôznych prvkov.	Látkové množstvo, mól, 1 mol.
Vedieť vypočítať molárnu hmotnosť zlúčenín zo známych molárnych hmotností atómov prvkov tvoriacich zlúčeninu.	Molárna hmotnosť.
Vedieť riešiť úlohy na výpočet látkového množstva.	
Vedieť riešiť jednoduché úlohy na výpočty z chemických rovníc.	Chemické rovnice.
Vedieť vypočítať látkové množstvo a hmotnosť látky potrebnej na prípravu roztoku s určitým objemom a koncentráciou látkového množstva.	Výpočty na základe chemických rovníc (pomocou vzorca pre výpočet látkového množstva aj s využitím trojčlenky).
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vedieť opísať postup prípravy roztoku s určitým objemom a koncentráciou látkového množstva,</li> <li>- vedieť pripraviť roztok s danou koncentráciou látkového množstva,</li> <li>- uskutočniť podľa návodu pokus na overenie významu látkového množstva.</li> </ul>	Vyjadrovanie zloženia roztokov – koncentrácia látkového množstva.
<b>ORGANICKÉ ZLÚČENINY</b>	
Vedieť využívať pravidlá názvoslovia pri tvorbe názvov a vzorcov organických zlúčenín – uhľovodíkov a derivátov uhľovodíkov.	Názvoslovie organických zlúčenín uhľovodíky s rozvetveným reťazcom, násobné väzby, deriváty uhľovodíkov – halogénderiváty, alkoholy, fenoly, aldehydy, ketóny, karboxylové kyseliny, estery.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uskutočniť podľa návodu pokus na zistenie alebo overenie vlastností vybraných organických zlúčenín,</li> <li>- realizovať jednoduché pokusy na overenie vlastností prírodných látok a látok z bežného života,</li> <li>- opísať a zdôvodniť pozorované javy.</li> </ul>	Pozorovanie a overovanie vlastností niektorých organických látok – sacharóza, škrob, tuky, enzýmy, plasty, mydlá a pracie prášky.
Dodržiavať pravidlá bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.	Efektne chemické pokusy.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Táto prierezová téma umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia. Vedie ich k pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Cieľom je viesť žiakov k tomu, aby získali informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotili ich dôsledky, rozlišovali technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu, šetrne sa správali k prírodným zdrojom a aktívne sa podieľali na eliminácii znečistenia životného prostredia.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov v oblasti postojov a hodnôt, zároveň s vedomostným rozvojom rozvíjať aj ich osobné a sociálne kompetencie, prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili a využívali komunikačné zručnosti a schopnosť vzájomnej spolupráce, nadobudli základné prezentačné zručnosti a uplatňovali ich pri prezentácii svojej práce, viesť žiakov k zvládaniu vlastného správania, formovaniu dobrých medziľudských vzťahov a k uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu.

*Ochrana života a zdravia:* Cieľom je rozvíjať vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách. V chémii sa uplatňuje najmä v témach Deriváty uhl'ovodíkov, Prírodné látky, Látky ohrozujúce životné prostredie a človeka.

### Učebné zdroje:

Chémia pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, H. Vicenová, M. Ganajová, EXPOL PEDAGOGIKA, 2012

Chémia pre základné školy, E. Greb, A. Kemper, G. Quinzler, SPN, 1995

## 9.4 ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

### 9.4.1 Vlastiveda

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
vlastiveda			1 + 0	2 + 0	3 + 0

### 3. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* 3. ročník - Krajina, Ako sa orientovať podľa svetových strán, Význam plánu, Ako vzniká mapa I.,II., Krásy našich hôr - chránené krajinné

územia, Rieky - dar života, Lesy - naše pľúca, Slovensko plné záhad, Po turistických chodníkoch, Prečo sa ľudia usadili na našom území

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* 3. ročník - Objavujeme Slovensko, Veľkomoravská ríša - kmene - Slovania, Panovníčka Mária Terézia, Povinná školská dochádzka, Spisovná slovenčina, Anton Bernolák a Ľudovít Štúr

*Mediálna výchova:* 3. ročník - Krajina, Kde sa nachádza Slovensko, Ako vzniká mapa I., II., Význam plánu, Slávne mestá I., II., Povesti o mestách, Hrady a zámky, Povesti o hradoch

*Multikultúrna výchova:* 3. ročník - Ako vzniká mapa II., Krajina, Kde sa nachádza Slovensko, Ako vznikali mestá, Svetoznáme pamiatky I., II.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* 3. ročník - Časová priamka

*Dopravná výchova:* 3. ročník - Ako sa vyznať vo svojom okolí

*Ochrana života a zdravia:* 3. ročník - Rieky - dar života, Lesy - naše pľúca, Slovensko plné záhad

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* 3. ročník - Krajina, Ako vyzerajú veci pri pohľade zhora, Význam plánu, Ako vzniká mapa I., Krásy našich hôr - chránené územia, Slovensko plné záhad, Po turistických chodníkoch, Ako chápať časové súvislosti, Prečo sa ľudia usadili na našom území, Slovensko v súčasnosti, Spoznávame dejiny, Hrady a zámky, Naše starobylé pamiatky

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* 3. ročník - Krajina, Ako vzniká mapa I., Krásy našich hôr, Slovensko plné záhad – jaskyne, minerálne a termálne vody, Po turistických chodníkoch, Prečo sa ľudia usadili na našom území, Predmety ako svedkovia doby, Svätopluk a jeho sláva, Ako vznikali mestá, Slávne mestá I., II., Hrady a zámky, Svetoznáme pamiatky I., II.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Slovensko v súčasnosti

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

**Úroveň 1:** Pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty. Opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.

### **Učebné zdroje:**

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Učebnice:

Vlastiveda pre 3. ročník základných škôl (M. Kožuchová, M. Šimunková)

Čítanie o Slovensku pre prvý stupeň základných škôl (D. Machala)

- pracovné listy, alternatívny pracovný zošit vlastivedy
- encyklopédie
- mapy
- odborná literatúra
- časopisy, detské časopisy
- webové stránky: [www.zborovna.sk](http://www.zborovna.sk)

- materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii

#### 4. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

##### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Čítanie mapy Slovenska, Charakteristika kraja v ktorom žijem - Žilinského kraja, Bratislava, Trnava, Nitra, Trenčín, Žilina, Banská Bystrica, Prešov, Košice, Vlakové - autobusové a letecké spojenia, Práca baníkov v minulosti a dnes, Historické regióny na Slovensku, Zvyky a tradície podľa jednotlivých regiónov, Práce na vidieku v minulosti počas leta a počas zimy, Ideme do hôr - pravidlá bezpečného správania sa v horách, Kráľova hoľa, Kriváň - povesti - výber, Vznik riek a oblasti v povodí riek, Jazerá a gejzír, Plavíme sa po Dunaji a Dunajci, Prírodné zaujímavosti vytvorené prírodou.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Vzbudenie záujmu o získavanie nových vlastivedných poznatkov, Čítanie mapy Slovenska, Mapa a pojmy: znaky - mierka - sever na mape - farby na mape, Časová priamka, Kraje na Slovensku a územné členenie, Charakteristika mesta a dediny, Krajské mestá, Bratislava, Trnava, Nitra, Trenčín, Žilina, Banská Bystrica, Prešov, Košice, Vlakové - autobusové a letecké spojenia, Cestujeme po Bratislave, Cestujeme po Košiciach, Hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do Bratislavy aj do Košíc, Projekt - moje obľúbené miesto na cestovanie - ako by sme sa tam dopravili v minulosti a ako dnes, Kedy a prečo sa začalo rozvíjať baníctvo, Práca baníkov v minulosti a dnes, Tradície a zvyky podľa regiónov, Skanzeny na Slovensku, Ideme do hôr - pravidlá bezpečného správania sa v horách, Ako sa oddychovalo v horách v minulosti a ako dnes, Kráľova hoľa, Kriváň, Vznik riek a oblasti v povodí riek, Jazerá a gejzír, Plavíme sa po Dunaji a Dunajci, Prírodné zaujímavosti vytvorené prírodou.

*Mediálna výchova:* Čítanie mapy Slovenska, Časová priamka, Krajské mestá, Vlakové - autobusové a letecké spojenia, Cestujeme po Bratislave a Košiciach, Tradície a zvyky podľa regiónov, Prírodné zaujímavosti vytvorené prírodou, Súčasnosť a minulosť v Žilinskom kraji.

*Multikultúrna výchova:* Vzbudenie záujmu o získanie nových vlastivedných poznatkov, Čítanie mapy Slovenska, Časová priamka, Súčasnosť a minulosť v našom kraji.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Časová priamka, Tradície a zvyky podľa regiónov, Súčasnosť a minulosť v našom kraji.

*Dopravná výchova:* Charakteristika kraja v ktorom žijeme, Bratislava, Trnava, Nitra, Trenčín, Žilina, Banská Bystrica, Prešov, Košice, Vlakové - autobusové a letecké spojenie, Cestujeme po Bratislave a Košiciach.

*Ochrana života a zdravia:* Mapa a pojmy: znaky - mierka - sever na mape - farby na mape, Časová priamka, Kraje na Slovensku, Charakteristika kraja v ktorom žijeme, Charakteristika mesta a dediny, Bratislava a ostatné mestá na Slovensku, Vlakové - autobusové a letecké spojenie, Cestujeme po Bratislave a Košiciach, Hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do Bratislavy a do Košíc, Moje obľúbené miesto na cestovanie, Kedy a prečo sa začalo rozvíjať baníctvo, Baníctvo v minulosti a dnes, Tradície a zvyky

podľa regiónov, Ideme do hôr, Kráľova hoľa, Kriváň, Vznik riek a oblasti v povodí riek, Jazerá a gejzír, Plavíme sa po Dunaji a Dunajci, Prírodné zaujímavosti – výber.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do Bratislavy a Košíc, Moje obľúbené miesto na cestovanie, Súčasnosc' a minulosť nášho kraja.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Časová priamka, Charakteristika mesta a dediny, Žilina a kraj v okolí Žiliny, Tradície a zvyky v našom regióne.

#### Učebné zdroje:

Vlastiveda pre 4. ročník základných škôl (M. Kožuchová).

Čítanie o Slovensku pre prvý stupeň základných škôl (D. Machala).

Pracovné listy, alternatívny pracovný zošit vlastivedy, encyklopédie, mapy.

### 9.4.2 Dejepis

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
dejepis	1 + 0	1 + 1	1 + 0	1 + 0	3 + 0	7 + 1

### 5. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, ich osobné a sociálne spôsobilosti - sociálne zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnych skupinách

- umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti,
- vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných.

V 5. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v každej téme.

*Environmentálna výchova:* umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi.

V 5. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Ako sa žilo na úsvite dejín, Ako ľudia spoznávali sily prírody, Práca – trest alebo radosť.

*Mediálna výchova:* rozvíja a postupne zvyšuje úroveň mediálnej gramotnosti, schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov

- umožňuje žiakom médiám porozumieť, naučiť sa narábať s ich obsahmi, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom.

V 5. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v téme Média.

*Multikultúrna výchova:*

- žiaci spoznávajú svoju kultúru a kultúru iných krajín, históriu, zvyky a tradície
- žiaci sa naučia rešpektovať rôznorodé kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať

V 5. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Zapísaná myšlienka sa uchovala, Ľudia v pohybe, O rasách a národoch.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* vytvára základné vedomosti a zodpovedný postoj v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva, pričom je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku.

Táto prierezová téma sa uplatňuje v téme Ako si človek vytváral rodinu.

## 6. ročník

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete dejepis sa zvyšuje časová dotácia o 1 hodinu. Zvýšenou časovou dotáciou sa podporia učebné požiadavky, ktoré nie sú vymedzené vo vzdelávacom štandarde z dejepisu.

Žiaci dokážu:

- spoznať svoj región Turca a významné osobnosti v rámci mikrohistórie
- napísať fiktívny list svojej triedy významnému panovníkovi z gréckych alebo rímskych dejín
- rozlíšiť na príkladoch súčasných metropol rozdiel v každodennom živote v rímskom meste
- špecifikovať slovanské, germánske a kočovné kmene

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, ich osobné a sociálne spôsobilosti - sociálne zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnych skupinách; umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti; vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. V 6. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v každej téme, napr. Rímske cisárstvo, Kultúra a umenie v stredoveku.

*Environmentálna výchova:* umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi.

V 6. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Život v kamennej dobe – lovci a zberači, Kamenná doba – pastieri a roľníci, Civilizácie starého Orientu, Staroveká Mezopotámia a jej kultúra, Staroveký Egypt, Staroveké Grécko – periodizácia, prírodné podmienky, osídlenie, grécka kolonizácia.

*Mediálna výchova:* rozvíja a postupne zvyšuje úroveň mediálnej gramotnosti, schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov; umožňuje žiakom médiám porozumieť, naučiť sa narábať s ich obsahmi, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom.

V 6. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach Grécko báji a povestí, Macedónia a helenistický svet, Staroveké metropoly.

*Multikultúrna výchova:* žiaci spoznávajú svoju kultúru a kultúru iných krajín, históriu, zvyky a tradície, naučia sa rešpektovať rôznorodé kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. V 6. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Civilizácie Starého Orientu, Staroveká Mezopotámia a jej kultúra, Staroveká India a Čína + Palestína, Staroveké Grécko – periodizácia, prírodné podmienky, osídlenie, grécka kolonizácia, Macedónia a helenistický svet, Staroveký Rím – kráľovská doba, Staroveké metropoly, Korene stredoveku. Svet a ľudia za hranicami Ríma, Ľudia v pohybe. Sťahovanie národov a jeho dôsledky.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Život v kamennej dobe – lovci a zberači

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí.

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východiskového zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 1:** Pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty. Opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.

### **Organizačné formy a metódy vyučovania:**

V predmete dejepis sú používané nasledovné metódy vyučovania a formy:

Informačno-receptívna – výklad, motivačná – problém ako motivácia, reproduktívna – riadený rozhovor, heuristická – rozhovor, riešenie úloh, expozičná – projekt

**Formy práce:** Práca s učebnicou, Individuálna práca, Skupinová práca, Diskusia, Beseda, Práca s internetom, Práca s IT technikou.

### **Učebné zdroje:**

KRASNOVSKÝ B. a kol, Dejepis pre 6. ročník základnej školy a 1. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, 2001.

*Pracovný zošit:* GURŇÁK, D., Dejepis pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom Pravek, Starovek, Európsky stredovek, 2015.

*Atlasy:* Atlas svetových dejín – 1. diel – Pravek – stredovek, Atlas svetových dejín – 2. diel – Stredovek – novovek.

Didaktická technika: dataprojektor, PC.

*Encyklopédie a časopisy:* Dejiny umenia, Kronika sveta, Historická revue, Živá historie  
*DVD filmy a výukové programy:* Bol raz jeden človek, Staroveký Egypt, Grécke báje a povesti, Staroveký Rím.

*Internet:* [www.stopypredku.cz/index.php](http://www.stopypredku.cz/index.php),  
[www.pravek.estranky.sk/](http://www.pravek.estranky.sk/),  
<http://www.lascaux.culture.fr/#/fr/00.xml>,  
<http://antika.avonet.cz/>,  
[www.mytologia.czechian.net/](http://www.mytologia.czechian.net/),  
[www.egyptica.sk](http://www.egyptica.sk), [www.dejiny.sk](http://www.dejiny.sk) a iné.

## 7. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, ich osobné a sociálne spôsobilosti - zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnych skupinách umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti, vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. V 7. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v každej téme.

*Environmentálna výchova:* umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Zameriava sa na súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky a poukazuje na ďalšie princípy udržateľnosti rozvoja (medziľudské vzťahy, spolupráca v rozmanitosti, odstraňovanie chudoby, chorôb, znižovanie rozdielov medzi ľuďmi, zaistenie dôstojného života ľudí). V 7. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Zlatá baňa Uhorska, Európa si podmaňuje svet, Objavitelia a objavovanie, Svetové hospodárstvo a nové usporiadanie štátov.

*Mediálna výchova:* rozvíja a postupne zvyšuje úroveň mediálnej gramotnosti, schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov, umožňuje žiakom médiám porozumieť, naučiť sa narábať s ich obsahmi, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom. Vedie žiakov k zaujatiu kladného postoja k mediálnym produktom, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka a vyberať si takéto pre svoj konzum a naopak odmietaniu mediálnych obsahov, ktoré odporujú etickým normám, prinášajú deformovaný pohľad na hodnoty a ohrozujú či škodia jeho osobnostnému vývinu.

V 7. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Európa humanistov, Reformácia a katolícka reforma, Vek rozumu - osvietenstvo.

*Multikultúrna výchova:* zasadiť svoju identitu do konkrétneho času a priestoru. Rozvíjať schopnosť vidieť časové a priestorové determinanty človeka. Uvedomiť si determinanty vlastného pohľadu na svet. Žiaci spoznávajú svoju kultúru a kultúru iných krajín, históriu, zvyky a tradície. Naučia sa rešpektovať rôznorodé kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

V 7. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Život našich predkov, Misionári Konštantín a Metod, Tatársky vpád, Prvý cisár na uhorskom tróne, Kráľ s havranom v erbe, Kultúra Aztékov a Inkov, Na hranici s Osmanskou ríšou, Šírenie reformácie v Uhorsku...

*Ochrana života a zdravia:* integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci.

V 7. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Európa si podmaňuje svet, Dôsledky námorných objavov.



*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* vytvára u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Žiak pozná históriu (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy, povesti, piesne, zvyky, tradície...) ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch.

V 7. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Kultúrny prínos Veľkej Moravy, Vláda Ondreja II. a Bela IV., Gotická kultúra.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine. Prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

V 7. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť vo všetkých témach.

### **Finančná gramotnosť:**

Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl, ktorú schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 22. augusta 2014 pod číslom 2014-11498/40322:5-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2014 neodporúča pre predmet dejepis žiadnu kompetenciu.

### **Organizačné formy a metódy vyučovania:**

#### **Metódy a postupy:**

*Všeobecno-didaktické metódy:*

- Informačno-receptívna metóda – úvod do nových tematických celkov (fakty, názvy, termíny, postupy...)
- Reprodukčívna metóda – zručnosti a návyky (aplikovanie pojmov, vzťahov, zákonov, teórií ...)
- Problémový výklad
- Heuristická metóda
- Výskumná metóda

*Konkretizácia:*

Metóda výkladu, metóda demonštrovania a pozorovania, sokratovská metóda, prípadová štúdia, metóda riešenia úloh, kooperatívne vyučovanie.

#### **Formy práce:**

*Metodické formy:* rozprávanie, objasňovanie, opis, rozhovor, diskusia, zostavenie plánu, postup činnosti, ukážky riešenia úloh, samostatné štúdium, písomné práce, práca s IKT.

*Sociálne formy:* frontálne, individuálne, skupinové vyučovanie.

*Organizačné formy:* vyučovacia hodina, projekty, vychádzka, návšteva múzea, domáca práca.

#### **Učebné zdroje:**

LUKAČKA, J. A kol.: Dejepis pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Bratislava: SPN – ML, 2013.

*Pracovný zošit:* GURŇÁK, D., Dejepis pre 7. ročník základných škôl.

Atlas svetových dejín – 1. diel – Pravek – stredovek. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 1996.

*Časopis:* Historická revue

*Pomôcky, doplnková literatúra:*

DVOŘÁK, P.: Stopy dávnej minulosti. Zrod národa. Budmerice: Rak, 2004.

- DVOŘÁK, P.: Stopy dávnej minulosti. Slovensko v Uhorskom kráľovstve. Budmerice: Rak, 2005.
- GOFF, Le J.: Európske dejiny pre deti. Praha: Paseka, 1997.
- BEUTELHAUSER, R.: Barbarskí Slovania. Bratislava: Slovart, 2012.
- KUČERA, M.: Stredoveké Slovensko (Cesta dejinami). Bratislava: Perfekt, 2002.
- KUČERA, M.: Novoveké Slovensko (Cesta dejinami). Bratislava: Perfekt, 2004.
- ŠPIESZ, A.: Ilustrované dejiny Slovenska. Bratislava, 2006.
- TATÁR, J.: Turčianske povesti. Martin: Matica slovenská, 1999.
- MAREC, A.: Hnali sa veky nad hradbami. Martin: Matica slovenská, 2000.

## 8. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, ich osobné a sociálne spôsobilosti - zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnych skupinách umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti, vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. V 8. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v každej téme.

*Environmentálna výchova:* umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi.

Zameriava sa na súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky a poukazuje na ďalšie princípy udržateľnosti rozvoja (medziľudské vzťahy, spolupráca v rozmanitosti, odstraňovanie chudoby, chorôb, znižovanie rozdielov medzi ľuďmi, zaistenie dôstojného života ľudí.)

V 8. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Priemyselná revolúcia a modernizácia, Veda a technika, Slovenské vystaňovalectvo, Industrializácia Slovenska, Kolonializmus a jeho význam ...

*Mediálna výchova:* rozvíja a postupne zvyšuje úroveň mediálnej gramotnosti, schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov, umožňuje žiakom médiám porozumieť, naučiť sa narábať s ich obsahmi, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom. Vedie žiakov k zaujatiu kladného postoja k mediálnym produktom, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka a vyberať si takéto pre svoj konzum a naopak odmietaniu mediálnych obsahov, ktoré odporujú etickým normám, prinášajú deformovaný pohľad na hodnoty a ohrozujú či škodia jeho osobnostnému vývinu. V 8. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Francúzska revolúcia, Napoleon Bonaparte, Cárske Rusko, Rušné časy, Industrializácia ...

*Multikultúrna výchova:* zasadiť svoju identitu do konkrétneho času a priestoru. Rozvíjať schopnosť vidieť časové a priestorové determinanty človeka. Uvedomiť si determinanty vlastného pohľadu na svet. Žiaci spoznávajú svoju kultúru a kultúru iných krajín, históriu, zvyky a tradície. Naučia sa rešpektovať rôznorodé kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. V 8. ročníku sa

táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Vek rozumu – osvietenstvo, Jakobínsky teror, Napoleonské vojny, Zaslúbená zem – Amerika, Kultúra a umenie, Slovenské národné hnutie, Rakúsko-uhorské vyrovnanie a Slováci, Za prácou do sveta, Balkán pred 1. svetovou vojnou ...

*Ochrana života a zdravia:* integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. V 8. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Osvietená panovníčka, Koniec červeného muža, Hospodárstvo a ekonomika (Detská práca), Černovská tragédia (1907).

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* vytvára u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Žiak pozná históriu (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy, povesti, piesne, zvyky, tradície...) ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch. V 8. ročníku sa táto prierezová tematika uplatňuje v témach: Epoque osvietených vzdelancov, Slováci a revolučný rok 1848/49, Od Memoranda k Matici slovenskej, Aktivity Slovákov na svoju obranu ...

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine. Prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. V 8. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť vo všetkých témach.

### **Učebné zdroje:**

KRASNOVSKÝ, B. a kol.: Dejepis pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Martin: Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2011.

Atlas svetových dejín – 2. diel – Stredovek - novovek. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 1997

Dejiny 20. storočia Dejepisné atlasy pre základné školy a osemročné gymnáziá. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 2002

Časopis: Historická revue

*Pomôcky, doplnková literatúra:*

GOFF, Le J.: Európske dejiny pre deti. Praha: Paseka, 1997

JOHSON, P.: Dějiny 20. století. Praha: Rozmluvy, 1991

KUČERA, M.: Novoveké Slovensko (Cesta dejinami). Bratislava: Perfekt, 2004

ŠPIESZ, A.: Ilustrované dejiny Slovenska (Na ceste k sebauvedomeniu). Bratislava: Perfekt, 2006

História Slovenska (DVD).

<http://www.moderni-dejiny.cz/>

## **9. ročník**

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete dejepis sa zvyšuje UP v ŠkVP časová dotácia o jednu hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu kvality výkonu v oblastiach, ktoré

sú odporúčané v Metodickom usmernení pre 9. ročník ZŠ – trojhodinová dotácia pre predmet dejepis:

- Na tréovanie predmetových kompetencií: orientáciu v priestore, v čase, schopnosti analýzy pramenného materiálu rôzneho typu. Na ich základe trénovať komunikáciu učiteľ – žiak, žiak – žiak, žiak – učiteľ.
- Na eventuálne zaradenie možných nových tém zo strany učiteľa resp. žiakov na komplexnejšie prehlbovanie znalostí žiakov o celkových zásadných trendoch moderných dejín, t. j. „krížové“ opakovanie súvislostí, ktoré prechádzali z raných fáz moderných dejín do dejín najnovšieho obdobia (ako súvisia „témy“ 19. storočia s témami storočia dvadsiateho) a napokon na spätné prehodnocovanie ich dôsledkov pre súčasnosť (prenos významu hodnôt, ktoré riešilo 19. a „uskutočnilo“ 20. storočie do súčasného myslenia dospievajúcich).
- Na medzipredmetové prepojenia dejepisného učiva – spolupráca predovšetkým s geografiou, slovenským jazykom a literatúrou, občianskou náukou, náboženskou a etickou výchovou.
- Na prehĺbenie schopnosti žiakov kriticky zhodnotiť udalosti týkajúce sa práve dejín 20. stor., upozorniť na ich vplyv na súčasnosť.
- Na sledovanie TV dokumentov a historických filmov.
- Na navštevovanie miest, ktoré súvisia s preberanými učivami: Múzeum holokaustu v Seredi, Múzeum Slovenského národného povstania – Banská Bystrica.
- Na obohatenie vyučovania o poznatky z regiónu, resp. hľadanie odpovedí na otázky: "Ako 20. storočie poznačilo náš región v ktorom žijeme? Aké stopy nám zanechalo?"

#### **Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, ich osobné a sociálne spôsobilosti - zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnych skupinách umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti, vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. V 9. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v každej téme.

*Environmentálna výchova:* umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Zameriava sa na súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky a poukazuje na ďalšie princípy udržateľnosti rozvoja (medzilidské vzťahy, spolupráca v rozmanitosti, odstraňovanie chudoby, chorôb, znižovanie rozdielov medzi ľuďmi, zaistenie dôstojného života ľudí). V 9. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Svet zachvátený vojnou, Míľniky vedy a techniky, Koniec kolonializmu, Svetlá a tiene civilizácie, ...

*Mediálna výchova:* rozvíja a postupne zvyšuje úroveň mediálnej gramotnosti, schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov, umožňuje žiakom médiám porozumieť, naučiť sa narábať s ich obsahmi, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom. Vedie žiakov k zaujatiu kladného postoja k mediálnym produktom, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka a vyberať si takéto pre svoj konzum a naopak odmietaniu mediálnych obsahov, ktoré odporujú etickým normám, prinášajú deformovaný pohľad na hodnoty a ohrozujú či škodia jeho osobnostnému vývinu. V 9.

ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Ako sa rodil mier, Európa obeť diktátorov, Zlaté 20. roky?, Rozdelenie Európy, Rovnováha strachu, ...

*Multikultúrna výchova:* zasadiť svoju identitu do konkrétneho času a priestoru. Rozvíjať schopnosť vidieť časové a priestorové determinanty človeka. Uvedomiť si determinanty vlastného pohľadu na svet. Žiaci spoznávajú svoju kultúru a kultúru iných krajín, históriu, zvyky a tradície. Naučia sa rešpektovať rôznorodé kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. V 9. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Spoluobčania či protivníci?, Hitlerova diktatúra v Nemecku, Aký bol Slovenský štát?, Sovietizácia Československa, ...

*Ochrana života a zdravia:* integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu. V 9. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť v témach: Život v okupovanej Európe, Veľmoci proti Hitlerovi, Najťažšie roky, ...

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* vytvára u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov. Žiak pozná históriu (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy, povesti, piesne, zvyky, tradície, ...) ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch. V 9. ročníku sa táto prierezová tematika uplatňuje v témach: Martinská deklarácia, Demokracia na Slovensku očami Janka Jesenského, Martinské inštitúcie s celoslovenskou pôsobnosťou, Významné osobnosti nášho regiónu, SNP a Turiec, ...

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine. Prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. V 9. ročníku sa táto prierezová téma dá uplatniť vo všetkých témach.

### **Učebné zdroje:**

KOVÁČ, D a kol.: Pátrame po minulosti. 9 dejepis. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2015

*Pracovný zošit:* GURŇÁK, D., Dejepis pre 9. ročník základných škôl

Atlas svetových dejín – 2. diel – Stredovek – novovek. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 1997

Dejiny 20. storočia Dejepisné atlasy pre základné školy a osemročné gymnáziá. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 2002

*Časopis:* Historická revue

*Pomôcky, doplnková literatúra:*

JESENSKÝ, M. A kol.: Žilinská župa v dejepise od 9. storočia po rok 1945. Martin: Matica slovenská, 2015

GOFF, Le J.: Európske dejiny pre deti. Praha: Paseka, 1997

JOHSON, P.: Dějiny 20. století. Praha: Rozmluvy, 1991

ŠEBO, J.: Budovateľské 50. roky. Bratislava: Ikar, 2010.

TIBENSKÝ, R.: Jáchymovské peklo. Bratislava: Nezávislosť, 1991

VRZGULOVÁ, M.: Prečo sa učíme o holokauste? Výpovede svedkov. Bratislava: Nadácia Milana Šimečku, 2004

Filmy: Obecná škola, Tmavomodrý svet, Želary, Obchod na korze, Papierové hlavy, Černí baroni.

<http://www.moderni-dejiny.cz/>

<http://www.17november1989.sk/>

<http://dokofilm.sk/filmy/letova-sprava-ok-89-90/>

<https://domov.sme.sk/c/5103874/ladislav-snopko-revolucia-je-nieco-po-com-kazdy-tuzi.html>

### 9.4.3 Geografia

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
geografia	2 + 0	1 + 1	1 + 0	1 + 0	1 + 0	6 + 1

### 5. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne spôsobilosti - sociálne zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnych skupinách. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať ohrozujúcim rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k dobrej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

*Environmentálna výchova:* Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

*Mediálna výchova:* Masové médiá v svojej rôznorodej a rýchlo sa meniacej podobe ovplyvňujú životnú realitu celej spoločnosti. Je známe, že najväčším prijímateľom mediálnych obsahov sú deti a mladí ľudia. Médiá sa stali významným faktorom ovplyvňujúcim ich socializáciu a vývin ich osobnosti. Prierezová téma mediálna výchova umožňuje žiakom médiám porozumieť, naučiť sa narábať s ich obsahmi, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom. Hlavným cieľom mediálnej výchovy je rozvoj, resp. postupné zvyšovanie úrovne mediálnej

gramotnosti - schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

*Multikultúrna výchova:* S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať.

## **6. ročník**

Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Vo vyučovacom predmete sa zvyšuje v učebnom pláne v ŠkVP časová dotácia o jednu hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu kvality výkonu v týchto oblastiach:

Ochrana prírody Afriky, Zaujímavosti Afriky, Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióny Afriky, Rekordy Afriky, Prezentácia projektov o daných oblastiach Afriky, Ochrana prírody Ázie, Zaujímavosti a rekordy Ázie, Kultúrne pamiatky UNESCO, Prezentácia projektov

### **Prierezové témy:**

*Multikultúrna výchova:* S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať.

*Mediálna výchova:* Média sa stali významným faktorom ovplyvňujúcim ich socializáciu a vývin ich osobnosti. Prierezová téma mediálna výchova umožňuje žiakovi médiám porozumieť, naučiť sa narábať s ich obsahmi, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom. Hlavným cieľom mediálnej výchovy je rozvoj, resp. postupné zvyšovanie úrovne mediálnej gramotnosti - schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

*Environmentálna výchova:* Environmentálna výchova umožňuje žiakovi získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne spôsobilosti -

sociálne zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnych skupinách. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať ohrozujúcim rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k dobrej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

#### **Finančná gramotnosť:**

*Téma:* Obyvateľstvo a sídla

**Téma FG :** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca- peniaze a etická súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu ( z pohľadu ľudskej práce a peňazí)

*Téma:* Oblasť a štáty

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trval životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku zabezpečenia

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Vysvetliť na konkrétnych funkciách peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

*Téma:* Pamiatky UNESCO

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne

**Úroveň 2:** Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

#### **Učebné zdroje:**

Geografia pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázií s osemročným štúdiom-VKÚ a.s. Harmanec - doc. RNDr. L. Tolmáči, PhD., RNDr. D. Gurňák, PhD., RNDr. F. Križan, PhD., RNDr. T. Tolmáčiová, PhD.

Geografia - pracovný zošit s miniatlasom Afrika, Ázia - MAPA Slovakia Plus s.r.o - doc. RNDr. L. Tolmáči, PhD.

#### **7. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**



*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne spôsobilosti - sociálne zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v skupinách. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať ohrozujúcim rizikám. Pri správnom uplatňovaní rozvíja u žiakov sebareflexiu, sebazpoznávanie, sebaúctu, sebadôveru, a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebavzdelávanie, významne prispieva k pestovaniu kvalitných medziľudských vzťahov a k dobrej sociálnej klíme školy.

*Multikultúrna výchova:* S multikultúrnym charakterom spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Prierezová téma umožňuje poukázať a vysvetliť žiakom, že ľudia neposudzujeme podľa vonkajšieho vzhľadu a príslušnosti k inej rase. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, náboženstiev, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať, nestierať medzi kultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať pri zachovaní vlastnej identity.

*Environmentálna výchova:* Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

*Mediálna výchova:* Média sa stali významným faktorom ovplyvňujúcim vývin osobnosti žiakov. Prierezová téma mediálna výchova umožňuje žiakom médiám porozumieť, naučiť sa narábať s obsahmi rôznych druhov médií, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom. Hlavným cieľom mediálnej výchovy je rozvoj, resp. postupné zvyšovanie úrovne mediálnej gramotnosti - schopnosti kriticky prijímať, analyzovať a hodnotiť širokú škálu mediálnych obsahov.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma:* Obyvateľstvo a sídla

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca- peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu ( z pohľadu ľudskej práce a peňazí)

*Téma:* Oblasti a štáty.

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku zabezpečenia.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

*Téma:* Pamiatky UNESCO

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne

**Úroveň 2:** Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

**Učebné zdroje:**

RNDr. I. Ružek, PhD., RNDr. P. Likavský CSc., – Geografia pre 8. ročník základných škôl a 3. roč. gymnázií s 8 roč. štúdiom, VKÚ, a.s., Harmanec.

RNDr. L. Tolmáči, PhD., – Geografia - pracovný zošit s miniatlasom Európa - MAPA Slovakia Plus s. r. o.

## 8. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne spôsobilosti - sociálne zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnych skupinách. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať ohrozujúcim rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k dobrej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

*Multikultúrna výchova:* S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Realizácia tejto témy nestiera medzikultúrne rozdiely, ale učí pochopiť ich a akceptovať.

*Mediálna výchova:* Masové médiá v svojej rôznorodej a rýchlo sa meniacej podobe ovplyvňujú životnú realitu celej spoločnosti. Je známe, že najväčším prijímateľom mediálnych obsahov sú deti a mladí ľudia. Médiá sa stali významným faktorom ovplyvňujúcim ich socializáciu a vývin ich osobnosti. Prierezová téma mediálna výchova umožňuje žiakom médiám porozumieť, naučiť sa narábať s ich obsahmi, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom. Hlavným cieľom mediálnej výchovy je rozvoj, resp. postupné zvyšovanie úrovne mediálnej gramotnosti - schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma:* Obyvateľstvo a sídla

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca- peniaze a etická súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

*Téma:* Administratívne členenie a regióny Slovenska

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku zabezpečenia

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

*Téma:* Pamiatky UNESCO

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne

**Úroveň 2:** Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

### **Učebné zdroje:**

**Geografia pre 9. ročník základných škôl** a 4. roč. gymnázií s 8 roč. štúdiom, Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r.o., prof. RNDr. L. Tolmáči, PhD., doc. RNDr. D. Gurňák, PhD., RNDr. F. Križan, PhD., prof. RNDr. V. Lauko, CSc.,

Geografia - pracovný zošit s miniatlasom **Slovenská republika** - MAPA Slovakia Plus s.r.o – prof. RNDr. L. Tolmáči, PhD.

## 9. ročník:

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

Multikultúrna výchova: S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Realizácia tejto témy nestiera medzi kultúrne rozdiely, ale učí pochopiť ich a akceptovať.

Environmentálna výchova: Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú vzájomne prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Mediálna výchova: Masové médiá v svojej rôznorodej a rýchlo sa meniacej podobe ovplyvňujú životnú realitu celej spoločnosti. Je známe, že najväčším prijímateľom mediálnych obsahov sú deti a mladí ľudia. Média sa stali významným faktorom ovplyvňujúcim ich socializáciu a vývin ich osobnosti. Prierezová téma mediálna výchova umožňuje žiakom médiám porozumieť, naučiť sa narábať s ich obsahmi, využívať ich a osvojiť si techniky, ako sa brániť ich negatívnym vplyvom. Hlavným cieľom mediálnej výchovy je rozvoj, resp. postupné zvyšovanie úrovne mediálnej gramotnosti - schopnosti kriticky prijímať, analyzovať a hodnotiť širokú škálu mediálnych obsahov.

Osobnostný a sociálny rozvoj: Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne spôsobilosti - sociálne zručnosti a predpoklady potrebné pre život a spoluprácu v aktuálnych skupinách. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať ohrozujúcim rizikám. Významne prispieva k dobrej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

### Finančná gramotnosť:

*Téma:* Obyvateľstvo a sídla

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt zvážením vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca- peniaze a etická súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu ( z pohľadu ľudskej práce a peňazí)

*Téma:* Oblasti a štáty

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku zabezpečenia

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb

*Téma:* Pamiatky UNESCO

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne

**Úroveň 2:** Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

**Učebné zdroje:**

**Geografia pre 6. ročník základných škôl** a 1. roč. gymnázií s 8 roč. štúdiom, VKÚ, a.s., Harmanec, RNDr. P. Likavský CSc., RNDr. I. Ružek, PhD., PaedDr. Z. Vaňková, PaedDr. M. Ružeková.

Geografia- pracovný zošit s miniatlasom **Amerika, Austrália, Oceánia a polárne oblasti**- MAPA Slovakia Plus s r.o. – prof. RNDr. L. Tolmáči, PhD.

#### 9.4.4 Občianska náuka

vyučovaci predmet	ročník					
	nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
občianska náuka		1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	4 + 0

#### 6. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Zdravý životný štýl, Mimoškolská činnosť, Povolania a zamestnania, Obec, v ktorej žijem, Krásy prírody v obci, regióne, Moja vlasť, EÚ,  
*Multikultúrna výchova:* História mojej rodiny, zvyky a tradície, Školský systém u nás a v Európe, Národná a európska identita

*Mediálna výchova:* Zdravý životný štýl, Krízy v rodine, problémy rodinného života, Moja vlasť - SR, štátne sviatky, Európska únia, Sociálne vzťahy v skupinách.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Moja rodina - celý tematický celok, Moja škola - trieda ako spoločenská skupina, osobnosti, spolupráca v školskej triede, rovnosť, rovnakosť, rozličnosť, komunikácia v triede, práva a povinnosti v triede a v škole, Čím by som chcel/a byť, Vzdelávanie ako hodnota.

*Dopravná výchova:* Povolania, zamestnania a ich zmeny v školskom veku.

*Ochrana života a zdravia:* Poslanie a funkcie rodiny, Zdravý spôsob života v rodine, Zdravý životný štýl.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Čím by som chcel/a byť alebo Škola budúcnosti (na výber); Na čo som hrdý/á v našej obci / v našom regióne (história, kultúra, príroda, šport)

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* celý TC Moja rodina.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* História mojej rodiny, zvyky a tradície, Naša škola - história, Povolania, zamestnania, Obec, región, vlasť, EÚ.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma:* Poslanie a funkcie rodiny

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny.

*Téma:* Pravidlá v rodine, práva a povinnosti členov rodiny

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 1:** Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

**Úroveň 2:** Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

*Téma:* Krízy a problémy v rodine

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 4:** Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov.

**Úroveň 2:** Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia.

*Téma:* Hodnoty v rodine

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

*Téma:* Obecná samospráva

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 4:** Vysvetliť daňový a odvodový systém.

**Úroveň 2:** Uviest' príklady, ako štát (mesto) využíva príjmy z daní.

**Učebné zdroje:**

I. polrok: učebnica DROZDÍKOVÁ, A. a ĎURAJKOVÁ, D.: Občianska náuka pre 5. ročník ZŠ, SPN 2009.

II. polrok: učebnica DROZDÍKOVÁ, A. a ĎURAJKOVÁ, D.: Občianska náuka pre 6. ročník ZŠ, SPN 2009.

Internet (programy v rámci predmetu), Encyklopédie a odborná literatúra o regióne, Slovenskej republike, Mapy regiónu.

## 7. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj: Ciele:* rozvoj osobnosti žiakov v oblasti postojov a hodnôt, rozvíjanie ich osobných a sociálnych kompetencií, rozmýšľanie o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti, uplatňovanie svojich práv a tiež rešpektovanie názorov, potrieb a práv ostatných, ochrana svojho zdravia a odolávanie rizikám, prispievanie k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi, žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* Osobnosť človeka, Schopnosti osobnosti, Psychické procesy, Učíme sa učiť, Štýly učenia, Spoločenské (sociálne) skupiny, Socializácia jednotlivca, Komunikácia v sociálnych skupinách, Spolupráca a súťaženie v sociálnej skupine, Konflikty v sociálnych skupinách, Zdravý spôsob života, Zdravý životný štýl v našej rodine, Vznik, vývoj a charakteristika ľudskej spoločnosti, Štruktúra ľudskej spoločnosti, Sociálne zmeny v spoločnosti, Pohyb obyvateľstva na Zemi, migrácia, Sociálne problémy – extrémizmus, šikanovanie, vandalizmus, Kultúra, multikultúrnosť, Dobrovoľníctvo, Charita, pomoc druhým.

*Mediálna výchova: Ciele:* uvedomenie si významu a vplyvu médií vo svojom živote a v spoločnosti, nadobudnutie základných technických zručností potrebných pre používanie médií, zmysluplné využívanie médií, pochopenie a rozlíšenie pozitív a negatív ich využívania, vplyvu médií a ich produktov, získanie kritického odstupu od mediálnych produktov a ich obsahov, osvojenie si zodpovedného prístupu pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

*Témy:* Pozície, roly jednotlivca v sociálnej skupine, Projekt.

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti, spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry, akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu, uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí.

*Témy:* Sociálne vzťahy v skupinách, Konflikty v sociálnych skupinách, Veľké spoločenské skupiny, Štruktúra ľudskej spoločnosti – rasy, národy, etniká, Náboženská štruktúra ľudskej spoločnosti, Pohyb obyvateľstva na Zemi, migrácia, Kultúra, multikultúrnosť.

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak pozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, osvojí si praktické zručnosti v sebaochrane, pochopí dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, vie poskytnúť predlekársku prvú pomoc, má možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách, orientuje sa pri pohybe a pobyte v prírode.

*Témy:* Úvodná hodina, Učíme sa učiť, Zdravý spôsob života, Sociálne a politické konflikty – vojny, terorizmus, Dobrovoľníctvo.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu: Ciele:* osvojenie si základných poznatkov o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti, získanie základných predpokladov pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva, osvojenie si zásad bezpečného správania, uprednostňovanie základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote

*Témy:* Osobnosť človeka, Štruktúra ľudskej spoločnosti, Sociálne problémy – extrémizmus, šikanovanie, vandalizmus.

*Environmentálna výchova: Ciele:* rešpektovanie základných pravidiel pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie, rozpoznanie a vyhodnotenie zmien v prírode a vo svojom okolí, poznanie možností smerujúcich k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľa sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...), získava informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotí ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach, rozlišuje technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu, šetrne sa správa k prírodným zdrojom, aktívne sa podieľa na eliminácii znečistenia životného prostredia.

*Témy:* Zdravý životný štýl v našej rodine, Sociálne problémy – extrémizmus, šikanovanie, vandalizmus

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete občianska náuka v 7. ročníku budeme finančnú gramotnosť žiakov rozvíjať s nasledovnými cieľmi: Žiak vie uviesť príklad, ako praktické zručnosti môžu ovplyvniť príjem počas života - uviesť príklad finančne úspešného človeka vo svojom okolí - dokáže sa inšpirovať príkladmi úspešných osobností - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky jedinca v spoločnosti - vie vysvetliť existenciu vplyvov ekonomickej krízy na jednotlivca a spoločnosť - vie pomenovať základné charakteristiky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom - vie diskutovať o vzťahu morálky a peňazí.

*Téma:* Spoločenské (sociálne) skupiny

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí.



**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

*Téma:* Pozície, roly jednotlivca v sociálnej skupine

**Téma FG:** Riadenie rizika a poistenie.

**Celková kompetencia:** Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

**Čiastková kompetencia 1:** Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie.

**Úroveň 2:** Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť.

*Téma:* Zdravý životný štýl v našej rodine

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby **Úroveň 2:** Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vysvetliť, kedy šetriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

*Téma:* Štruktúra ľudskej spoločnosti – rasy, národy, etniká

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

*Téma:* Pohyb obyvateľstva na Zemi, migrácia

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí.

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

*Téma:* Sociálne a politické konflikty – vojny, terorizmus

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby.

**Úroveň 2:** Diskutovať o vzťahu morálky a peňazí.

*Témy:* Dobrovoľníctvo, Charita a pomoc druhým

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 5:** Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

**Úroveň 2:** Analyzovať súvislosť filantropie s osobným rozpočtom. Opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.

## 8. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj: Ciele:* rozvoj osobnosti žiakov v oblasti postojov a hodnôt, rozvíjanie ich osobných a sociálnych kompetencií, rozmýšľanie o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti, uplatňovanie svojich práv a tiež rešpektovanie názorov, potrieb a práv ostatných, ochrana svojho zdravia a odolávanie rizikám, prispievanie k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi, žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* Úvodná hodina, Funkcie štátu, Formy vlády, Zložky štátnej moci, Zákonodarná moc, Právne a morálne normy, Právne inštitúcie SR, Právne vedomie, Verejné a súkromné právo, Občianske právo, Trestno-právna zodpovednosť, Rodinné a trestné právo, Niet práv bez povinností a zručností, Základné dokumenty o ľudských právach, Základné práva detí, Rovnaký prístup ku všetkým deťom, Právo na život, Práva menšín.

*Mediálna výchova: Ciele:* uvedomenie si významu a vplyvu médií vo svojom živote a v spoločnosti, nadobudnutie základných technických zručností potrebných pre používanie médií, zmysluplné využívanie médií, pochopenie a rozlíšenie pozitív a negatív ich využívania, vplyvu médií a ich produktov, získanie kritického odstupu od mediálnych produktov a ich obsahov, osvojenie si zodpovedného prístupu pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

*Témy:* Štát, jeho funkcie, Formy vlády, Zložky štátnej moci, Právne normy, Rodinné právo, Niet práv bez povinností a zručností, Základné práva detí, Právo na život.

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti, spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry, akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu, uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí.

*Témy:* Základné práva detí podľa Dohovoru o právach dieťaťa, Rovnaký prístup ku všetkým deťom, Práva menšín.

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak pozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, osvojí si praktické zručnosti v sebaochrane, pochopí dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, vie poskytnúť predlekársku prvú

pomoc, má možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách, orientuje sa pri pohybe a pobyte v prírode.

*Témy:* Úvodná hodina, Funkcie štátu, Právo na zdravie.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu Ciele:* osvojenie si základných poznatkov o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti, získanie základných predpokladov pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva, osvojenie si zásad bezpečného správania, uprednostňovanie základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote

*Témy:* Funkcie štátu, Rodinné právo.

*Environmentálna výchova: Ciele:* rešpektovanie základných pravidiel pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie, rozpoznanie a vyhodnotenie zmien v prírode a vo svojom okolí, poznanie možností smerujúcich k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľa sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...), získava informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotí ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach, rozlišuje technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu, šetrne sa správa k prírodným zdrojom, aktívne sa podieľa na eliminácii znečistenia životného prostredia.

*8. ročník - témy:* Právne vedomie, Trestné právo.

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete občianska náuka v 8. ročníku budeme finančnú gramotnosť žiakov rozvíjať s nasledovnými cieľmi: Žiak vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky jedinca v spoločnosti - vie pomenovať základné charakteristiky bohatstva a chudoby vo vzťahu k peniazom - vie diskutovať o vzťahu morálky a peňazí – vie nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov – vie vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov – vie vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb – vie posúdiť význam boja proti korupcii.

*Téma:* Právne normy

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 3:** Diskutovať o vzťahu morálky a peňazí.

*Téma:* Občianske právo – ochrana spotrebiteľov

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 1:** Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

**Úroveň 1:** Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov.

**Čiastková kompetencia 2:** Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

**Úroveň 2:** Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch.

**Čiastková kompetencia 6:** Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

**Úroveň 1:** Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch. Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

**Úroveň 2:** Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu. Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

*Téma:* Rodinné právo

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 1:** Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb.

*Téma:* Trestné právo

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb

**Čiastková kompetencia 3:** Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ

**Úroveň 2:** Vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin).

*Téma:* Právo na názor a informácie

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách .

**Čiastková kompetencia 5:** Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach.

**Úroveň 2:** Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií.

*Téma:* Právo na vzdelanie a hru

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

**Učebné zdroje:**

Občianska náuka pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom - Alena Drozdíková, Daniela Ďurajková, SPN – Mladé letá, s. r. o., druhé, prepracované vydanie, 2017).

Občianska náuka pre 8. ročník ZŠ a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom - Daniela Ďurajková, Dáša Vargová, SPN – Mladé letá, s. r. o., prvé vydanie, 2012.

## 9. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj: Ciele:* rozvoj osobnosti žiakov v oblasti postojov a hodnôt, rozvíjanie ich osobných a sociálnych kompetencií, rozmýšľanie o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti, uplatňovanie svojich práv a tiež rešpektovanie názorov, potrieb a práv ostatných, ochrana svojho zdravia a odolávanie rizikám, prispievanie k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi, žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov

*Témy:* Úvodná hodina, Základné pojmy – potreby a statky, Výrobný proces, Typy ekonomík, Podnik a podnikanie, Hospodárenie podniku, Právne formy podnikania, Ako sa stať podnikateľom, Spotreba a spotrebiteľ, Banky a sporiteľne, Euro v SR

*Mediálna výchova: Ciele:* uvedomenie si významu a vplyvu médií vo svojom živote a v spoločnosti, nadobudnutie základných technických zručností potrebných pre používanie médií, zmysluplné využívanie médií, pochopenie a rozlíšenie pozitív a negatív ich využívania, vplyvu médií a ich produktov, získanie kritického odstupu od mediálnych produktov a ich obsahov, osvojenie si zodpovedného prístupu pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov

*Témy:* Ekonómia a ekonomika.

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti, spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry, akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu, uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí.

*Témy:* Trhový mechanizmus

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak pozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, osvojí si praktické zručnosti v sebaochrane, pochopí dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, vie poskytnúť predlekársku prvú pomoc, má možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách, orientuje sa pri pohybe a pobyte v prírode.

*Témy:* Úvodná hodina, Základné ekonomické otázky

*Environmentálna výchova: Ciele:* rešpektovanie základných pravidiel pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie, rozpoznanie a vyhodnotenie zmien v prírode a vo svojom okolí, poznanie možností smerujúcich k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľa sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...), získava informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotí ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach, rozlišuje technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu,

šetrne sa správa k prírodným zdrojom, aktívne sa podieľa na eliminácii znečistenia životného prostredia.

*Témy: Výrobný proces, Základné ekonomické otázky*

### Učebné zdroje:

Občianska náuka pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom - Helena Kopecká, Erika Muchová, SPN – Mladé letá, s. r. o., prvé vydanie, 2012.

## 9.5 ČLOVEK A HODNOTY

### 9.5.1 Etická výchova

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
etická výchova	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	4 + 0

#### 1. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Prvky prosociálneho správania v detskom kolektíve, Pozitívne hodnotenie iných a sebaúcta, Slimáčik a mravčekovia, Hovoríme pravdu, Prečo má lož krátke nohy.

*Mediálna výchova:* Prvky prosociálneho správania v detskom kolektíve - Prajeme si, darujeme, všetko dobré viňšujeme.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Postoje a zručnosti medziľudských vzťahov - Predstavme sa, Toto som ja, Ahoj milý kamarát, Sme kamaráti, Hľadáme spoločné záujmy, Spolupráca vo dvojici, Dorozumievame sa aj bez slov, Prvky prosociálneho správania v detskom kolektíve - Prajeme si, darujeme, všetko dobré viňšujeme, Ľudská dôstojnosť a sebaúcta - Robíme si radosť, Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch, Prvky prosociálneho správania sa v detskom kolektíve, Ľudská dôstojnosť a sebaúcta - Paľko v bludisku, Pomoc chorému spolužiakovi, Chráňme si veci, Tri čarovné slová, Prvky prosociálneho správania v detskom kolektíve, Pozitívne hodnotenie iných a sebaúcta - Slimáčik a mravčekovia, Hovoríme pravdu, Prečo má lož krátke nohy, Ľudská dôstojnosť a sebaúcta, Pozitívne hodnotenie iných - Poznávame vlastnosti, Moje vlastnosti, Môj erb, Dodržiavajme pravidlá, Prvky prosociálneho správania v detskom kolektíve, Naša rodina - Pomáha prekonávať prekážky, Ja, učiteľka, moji spolužiaci, Meniny, Naša rodina - Nakreslím si domček, Všade dobre, doma najlepšie, Darčeky pre mojich blízkych, Darujme úsmev, Narodeniny.

*Dopravná výchova:* Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch, Prvky prosociálneho správania sa v detskom kolektíve, Ľudská dôstojnosť a sebaúcta - Paľko v bludisku, Pomoc chorému spolužiakovi, Chránme si veci.

*Ochrana života a zdravia:* Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch, Prvky prosociálneho správania sa v detskom kolektíve, Ľudská dôstojnosť a sebaúcta - Paľko v bludisku, Pomoc chorému spolužiakovi, Chránme si veci.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Prvky prosociálneho správania v detskom kolektíve, Naša rodina - Pomáha prekonávať prekážky, Ja, učiteľka, moji spolužiaci, Meniny, Narodeniny, Nakreslím si domček, Všade dobre, doma najlepšie, Darčeky pre mojich blízkych, Darujme úsmev, Narodeniny.

*Regionálna výchova a ľudová kultúra:* Prvky prosociálneho správania v detskom kolektíve - Prajeme si, darujeme, všetko dobré vinšujeme, Ľudská dôstojnosť a sebaúcta, Pozitívne hodnotenie iných - Môj erb.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch /chrániť si nielen svoje veci, ale aj veci iných/.

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východiskového zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

**Úroveň 1:** Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec).

### **Učebné zdroje:**

Ivanová, E. a kol.: Etická výchova pre 1. ročník, metodická príručka. Pausewangová, E.: 150 her k utvárení osobnosti, Praha: Portál, 1999. Fulopová, E., Zelinová, M.: Hry v materskej škole, Bratislava: SPN, 2003.

**Didaktická technika:** fotoaparát, tlačiareň, skener, PC s pripojením na internet.

**Materiálne výučbové prostriedky:** pracovné listy, fotografie, prezentácie, filmy s príslušnou tematikou, pastelky.

## **2. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Tvorivosť - Kreslíme hádanky, Dotvárame obrázky, Piaty v jednom struku, Čo urobím, keď..., Prekvapenie, Advent (Vianoce), V čom som výnimočný, Iniciatíva - Obraz môjho mena, Ako vidím sám seba.

*Multikultúrna výchova:* Tvorivosť - V čom som výnimočný, Iniciatíva - Obraz môjho mena, Ako vidím sám seba, Poznávam sám seba, Neopatrná muška, Lož má krátke nohy, Neprijíamam, odmietam, Vyjadrovanie citov - Darček k sviatku, Naša trieda - spoločenstvo detí - Kvet, Buďme k sebe pozorní, Motýľ a včielka, Darček na rozlúčku, Prečo je nám spolu dobre.

*Mediálna výchova:* Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov - Čarovné slová, Čo je to? Kto počúva ...

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov - Čarovné slová, Čo je to? Kto počúva..., Vytvorte si symbol, Obraz, Mój spolužiak, Je nám spolu dobre, Tvorivosť - Kreslíme hádanky, Dotvárame obrázky, Piaty v jednom struku, Čo urobím, keď..., Prekvapenie, Advent (Vianoce), V čom som výnimočný, Iniciatíva - Obraz môjho mena, Ako vidím sám seba, Poznávam sám seba, Neopatrná muška, Lož má krátke nohy, Neprijímam, odmietam, Vyjadrovanie citov - Ako sa cítim, keď..., Ako sa teraz cítim, Galéria, Hnevám sa, čo teraz, Človek, ktorý mi pomáha, Maľujem city, Aby sa nám v triede lepšie žilo, Darček k sviatku Naša trieda - spoločenstvo detí - Moji kamaráti a ja, Kvet, Buďme k sebe pozorní, Motýľ a včielka, Darček na rozlúčku, Prečo je nám spolu dobre.

*Dopravná výchova:* Vyjadrovanie citov - Darček k sviatku, Naša trieda - spoločenstvo detí - Kvet, Buďme k sebe pozorní, Motýľ a včielka, Darček na rozlúčku, Prečo je nám spolu dobre.

*Ochrana života a zdravia:* Iniciatíva - Poznávam sám seba, Neopatrná muška, Lož má krátke nohy, Neprijímam, odmietam.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov - Čarovné slová, Čo je to? Kto počúva..., Tvorivosť - Kreslíme hádanky, Dotvárame obrázky, Piaty v jednom struku, Čo urobím, keď..., Prekvapenie, Advent (Vianoce), V čom som výnimočný, Iniciatíva - Obraz môjho mena, Ako vidím sám seba, Poznávam sám seba, Neopatrná muška, Lož má krátke nohy, Neprijímam, odmietam, Vyjadrovanie citov - Ako sa cítim, keď..., Ako sa teraz cítim, Galéria, Hnevám sa, čo teraz, Človek, ktorý mi pomáha, Maľujem city, Aby sa nám v triede lepšie žilo, Darček k sviatku, Naša trieda - spoločenstvo detí - Moji kamaráti a ja, Kvet, Buďme k sebe pozorní, Motýľ a včielka, Darček na rozlúčku, Prečo je nám spolu dobre, *Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Vyjadrovanie citov - Darček k sviatku, Naša trieda - spoločenstvo detí - Kvet, Buďme k sebe pozorní, Motýľ a včielka.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Tvorivosť - Čo urobím, keď..., Prekvapenie, Advent (Vianoce).

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Tvorivosť

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2:** Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

**Úroveň 1:** Opísať vzťah povolanie – zamestnanie. Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote vo všeobecnosti.

*Téma učiva:* Iniciatíva

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 3:** Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ.



**Úroveň 1:** Navrhnuť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

**Učebné zdroje:**

Ivanová, E. a kol.: Etická výchova pre 2. ročník – pracovná učebnica a metodická príručka.

**3. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch - Pavučina, Čo, keď spolužiačik ..., Čo cítiš? Pomoc, darovanie, delenie sa - Načúvajte, Príroda okolo nás, Čo je lepšie, Domček pre zvieratká, Lekárnička pre chorého.

*Multikultúrna výchova:* Vcítienie sa do prežívania - empatia - Najsmutnejšie slovo, Radosť a vďačnosť, Potešme sa navzájom.

*Mediálna výchova:* Naša škola - Kamarát z inej triedy, Naša škola, Sviatok našej školy, Naša škola ako rodina.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch - Opäť sme spolu, Vytvorme si pravidlá, S kým si rád pohovorím.

*Dopravná výchova:* Vcítienie sa do prežívania - empatia - Škaredé káčatko, Grimasy, Moja divadelná maska, Čo sa stalo?

*Ochrana života a zdravia:* Pomoc, darovanie, delenie sa - Načúvajte, Príroda okolo nás, Čo je lepšie, Pomoc iným, Slnečník, Darček, Domček pre zvieratká, Lekárnička pre chorého Riešenie konfliktov - výchova k zmierlivosti - Zlomený zub, Moje omyly, Dve tváre.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti - Naše polročné úspechy, Malý čertík, Stôl zmierenia.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Pomoc, darovanie, delenie sa - Pomoc iným, Slnečník, Darček.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Naša škola - Pexeso – naša škola , Kniha našej školy, Kamarát z inej triedy, Naša škola, Sviatok našej školy, Naša škola ako rodina.

**Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 2:** Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

**Úroveň 1:** Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov

*Téma učiva:* Riešenie konfliktov

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 4:** Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodu, ochrany proti praniu špinavých peňazí

**Úroveň 1:** Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

*Téma učiva:* Riešenie konfliktov

**Téma FG:** Úver a dlh

**Celková kompetencia:** Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

**Čiastková kompetencia 3:** Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom s dlhmi, alebo ako ich zvládnuť

**Úroveň 1:** Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

*Téma učiva:* Reálne a zobrazené vzory

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

**Úroveň 1:** Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

**Učebné zdroje:**

Ivanová, E. a kol.: Etická výchova pre 3. ročník – pracovná učebnica a metodická príručka.

### 3. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* 4. ročník - Rozvoj tvorivosti a iniciatívy.

*Multikultúrna výchova:* 4. ročník - Sociálne postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch, Reálne a zobrazené vzory.

*Mediálna výchova:* 4. ročník - Náš región – naša vlasť.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* 4. ročník - Sociálne postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch, Náš región – naša vlasť.

*Ochrana života a zdravia:* 4. ročník - Napĺňanie obsahu Dohovoru o právach dieťaťa.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* 4. ročník - Rozvoj tvorivosti a iniciatívy.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* 4. ročník - Náš región – naša vlasť.

**Finančná gramotnosť:**

*Téma učiva:* Reálne a zobrazené vzory

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

**Úroveň 1:** Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

*Téma učiva:* Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 2:** Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

**Úroveň 1:** Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov

**Učebné zdroje:**

Ivanová, E. a kol.: Etická výchova pre 4. ročník, metodické príručky

výchovný predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
etická výchova	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	5 + 0

## 5. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* **Ciele:** žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* Otvorená komunikácia, Tvorivosť v medziľudských vzťahoch.

*Environmentálna výchova:* **Ciele:** žiak rešpektuje základné pravidlá pre správanie sa v prírode - rozpozná a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – Podieľa sa na aktivitách školy smerujúcich k ochrane zlepšovaniu životného prostredia - má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia – rozlišuje výrobky šetrné k životnému prostrediu – šetrne sa správa k prírodným zdrojom.

*Téma:* Etické aspekty ochrany prírody.

*Mediálna výchova:* **Ciele:** žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

*Téma:* Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých.

*Multikultúrna výchova:* **Ciele:** rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí.

*Témy:* Otvorená komunikácia, Poznanie a pozitívne hodnotenie seba, Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých.

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie – orientuje sa pri pohybe a pobyte v prírode.

*Témy:* Poznanie a pozitívne hodnotenie seba, Etické aspekty ochrany prírody.

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete etická výchova v 5. ročníku budeme finančnú gramotnosť žiakov rozvíjať s nasledovnými cieľmi:

Žiak vie uviesť príklad, ako praktické zručnosti môžu ovplyvniť príjem počas života - uviesť príklad finančne úspešného človeka vo svojom okolí - dokáže sa inšpirovať príkladmi úspešných osobností.

*Téma:* Poznanie a pozitívne hodnotenie seba, úcta k sebe.

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojenie životných potrieb – príjem a práca.

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2:** Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

**Úroveň 2:** Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami.

*Téma:* Pozitívne hodnotenie druhých, Kritika a pochvala

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojenie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2:** Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

**Úroveň 2:** Uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

*Téma:* Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, riešenie problémov

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 1:** Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

**Úroveň 2:** Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

## **6. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj: Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov, Zvládnutie asertivity;

*Mediálna výchova: Ciele:* žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

*Téma:* Pozitívne vzory správania;

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí.

*Témy:* Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých, Prosociálne správanie;

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie – orientuje sa pri pohybe a pobyte v prírode.

*Téma:* Prevencia drogových závislostí.

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete etická výchova v 6. ročníku budeme finančnú gramotnosť žiakov rozvíjať s nasledovnými **cieľmi:**

Žiak vie uviesť príklad, ako praktické zručnosti môžu ovplyvniť príjem počas života - uviesť príklad finančne úspešného človeka vo svojom okolí - dokáže sa inšpirovať príkladmi úspešných osobností

6. ročník - ETV: Vžiť sa do situácie iných ľudí, Asertívne správanie, Asertívne práva, Obhajoba svojich práv, Riešenie konfliktných situácií, Brániť sa proti manipulácii a útokom, Pozitívne vzory v histórii, Prosociálne správanie – nezištné správanie, Darovanie, delenie sa.

*Téma:* Vžiť sa do situácie iných ľudí

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

**Úroveň 2:** Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu ( z pohľadu ľudskej práce a peňazí).

*Téma:* Asertívne správanie, Asertívne práva, Obhajoba svojich práv, Riešenie konfliktných situácií, Brániť sa proti manipulácii a útokom

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 5:** Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach.

**Úroveň 2:** Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom.

*Téma:* Pozitívne vzory v histórii

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojenie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 2:** Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti.

**Úroveň 2:** Uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

*Téma:* Prosociálne správanie – nezištné správanie, Darovanie, delenie sa

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 5:** Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

**Úroveň 2:** Opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.

## 7. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj: Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity, Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity.

*Mediálna výchova: Ciele:* žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

*Téma:* Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom.

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí.

*Témy:* Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory, Vzťah k chorým, starým, postihnutým, mentálne alebo morálne narušeným ľuďom.

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie – orientuje sa pri pohybe a pobyte v prírode.

*Téma:* Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti

### Finančná gramotnosť:

V predmete etická výchova v 7. ročníku budeme finančnú gramotnosť žiakov rozvíjať s nasledovnými cieľmi: Žiak vie vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vie uviesť situácie, kde je človek vystavený možnosti úrazu. Vie diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.

*Téma:* Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov.

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny.

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby  
**Úroveň 2:** Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

*Téma:* Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom

**Téma FG:** Riadenie rizika a poistenie

**Celková kompetencia:** Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

**Čiastková kompetencia 1:** Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

**Úroveň 2:** Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť. Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

## 8. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* *Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* Ochrana života, Starostlivosť o zdravie, Lekárska etika, Vzťah k ľuďom so ZP, Rodina, manželstvo, Ekonomické cnosti, Dobré meno a pravda ako etické hodnoty, Pozitívne vzory.

*Environmentálna výchova:* *Ciele:* žiak rešpektuje základné pravidlá pre správanie sa v prírode - rozpozná a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – Podieľa sa na aktivitách školy smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia - má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia – rozlišuje výrobky šetrné k životnému prostrediu – šetrne sa správa k prírodným zdrojom.

*Téma:* Tvorivosť pri ochrane prírody a v iných oblastiach ľudskej činnosti.

*Mediálna výchova:* *Ciele:* žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

*Témy:* Tvorivosť v povolání a zamestnaní, Pozitívne vzory.

*Multikultúrna výchova:* *Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí.

*Ochrana života a zdravia:* *Ciele:* žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie – orientuje sa pri pohybe a pobyte v prírode.

*Téma:* Etika a náboženstvo.

### Finančná gramotnosť:

*Téma:* Manželstvo a rodičovstvo

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

**Čiastková kompetencia 1:** Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia

**Úroveň 2:** Uviesť príklady, ako byť zodpovedným mladým človekom

*Téma:* Poctivosť v ekonomike, ochrana spotrebiteľa

**Téma FG:** Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

**Celková kompetencia:** Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách

**Čiastková kompetencia 6:** Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.

**Úroveň 2:** Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu.

## 9. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobnostný a sociálny rozvoj: Ciele:* žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

*Témy:* Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí, projekt Cesta k emocionálnej zrelosti  
*Environmentálna výchova: Ciele:* žiak rešpektuje základné pravidlá pre správanie sa v prírode - rozpozna a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – Podieľa sa na aktivitách školy smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia - má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia – rozlišuje výrobky šetrné k životnému prostrediu – šetrne sa správa k prírodným zdrojom.

*Téma:* Zdravý životný štýl

*Mediálna výchova: Ciele:* žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

*Téma:* Masmediálne vplyvy

*Multikultúrna výchova: Ciele:* rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí.

*Téma:* Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí

*Ochrana života a zdravia: Ciele:* žiak rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie – orientuje sa pri pohybe a pobyte v prírode.

*Téma:* Zdravý životný štýl, prevencia závislostí.

### Finančná gramotnosť:

*Téma:* Hracie automaty, nadmerné sledovanie TV, PC hry

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi



**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

**Úroveň 2:** Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov.

**Téma:** Kritické hodnotenie televíznych programov, reklama

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

**Úroveň 2:** Uviesť príklady, ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze.

### 9.5.2 Náboženská výchova

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
náboženská výchova	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	4 + 0

#### 1. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:

*Osobný a sociálny rozvoj:* Som na svete z lásky.

*Environmentálna výchova:* Som na svete z lásky.

*Mediálna výchova:* Rodina - ohnisko lásky.

*Multikultúrna výchova:* Som na svete z lásky.

*Ochrana života a zdravia:* Spoločenstvo lásky.

*Výchova k zodpovednému manželstvu a rodičovstvu:* Som na svete z lásky.

#### Učebné zdroje:

Učiteľ má k dispozícii: CESTA LÁSKY Učebnica katolíckeho náboženstva pre 1. ročník základných škôl. Metodický materiál vydaný Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalšie zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

## 2. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobný a sociálny rozvoj:* Človek ako Boží obraz.

*Environmentálna výchova:* Boh nám zveril zem a my ju chránime.

*Mediálna výchova:* Dobre počúvať.

*Multikultúrna výchova:* Potrebujeme sa navzájom.

*Ochrana života a zdravia:* Jakub a Ezau.

*Výchova k zodpovednému manželstvu a rodičovstvu:* Žijem v rodine.

### Učebné zdroje:

Učiteľ má k dispozícii: CESTA DÔVERY Učebnica katolíckeho náboženstva pre 2. ročník základných škôl, Západný obrad. Metodický materiál vydaný Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalšie zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

## 3. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Osobný a sociálny rozvoj:* Veľká sila ukrytá v malom, Krst.

*Environmentálna výchova:* Daj pozor aby si to nerozbil.

*Mediálna výchova:* 8. Božie prikázanie (nebudeš krivo svedčiť)

*Multikultúrna výchova:* Pravidlá budovania vzťahu s Bohom i s ľuďmi

*Ochrana života a zdravia:* 5. Božie prikázanie (nezabiješ)

*Výchova k zodpovednému manželstvu a rodičovstvu:* 4. Božie prikázanie, 6. Božie prikázanie, 9. Božie prikázanie.

### Učebné zdroje:

CESTA VIERY – učebnica katolíckeho náboženstva pre 3. ročník základných škôl. Metodický materiál vydaný Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalšie zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi.

#### 4. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:

*Osobný a sociálny rozvoj:* Cesta nádeje, Biblia – slovo o nádeji, Nádej presahujúca smrť, Prameň nádeje 52.

*Environmentálna výchova:* Cesta nádeje.

*Multikultúrna výchova:* Svedectvo o nádeji.

#### Učebné zdroje:

Učebnica katolíckeho náboženstva pre 4. ročník, POZNÁVANIE NÁDEJE vydanú Spolkom svätého Vojtecha (SSV) roku 2015.

Metodický materiál vydaný Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalšie zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi.

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
náboženská výchova	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	5 + 0

#### 5. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Moja modlitba.

*Mediálna výchova:* Boh hovorí k človeku, Dialóg Boha a človeka.

*Výchova k zodpovednému manželstvu a rodičovstvu:* Obeta Božieho ľudu, Dialóg cez službu, Služba modlitbou.

#### Učebné zdroje:

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre piaty ročník základných škôl „Poznávanie cez dialóg“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme

bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalšie zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

## **6. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Osobný a sociálny rozvoj:* Hľadanie pravdy o sebe.

*Environmentálna výchova:* Hľadanie pravdy o svete.

*Mediálna výchova:* Pravda ako hodnota.

*Multikultúrna výchova:* Hľadanie pravdy o sebe.

*Ochrana života a zdravia:* Konat' v pravde.

*Výchova k zodpovednému manželstvu a rodičovstvu:* Konat' v pravde.

### **Učebné zdroje:**

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre šiesty ročník základných škôl „Poznávanie pravdy“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalšie zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

## **7. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Osobný a sociálny rozvoj:* Svedomie.

*Environmentálna výchova:* Rozhodnutie a dôsledky.

*Mediálna výchova:* Kto za to môže?

*Multikultúrna výchova:* Rešpektovanie vierovyznaní.

*Ochrana života a zdravia:* Práva človeka, Prečo dodržiavať desatoro.

*Výchova k zodpovednému manželstvu a rodičovstvu:* Hierarchia.

### **Učebné zdroje:**

Učiteľ má k dispozícii: SLOBODA ČLOVEKA Učebnica katolíckeho náboženstva pre 7. ročník základných škôl. Metodický materiál vydaný Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ

vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalšie zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi.

## **8. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Osobný a sociálny rozvoj:* Dôstojnosť človeka, Kto je človek? Ľudskosť, Dôstojnosť a výkon, Kultúra života.

*Mediálna výchova:* Kultúra života.

*Multikultúrna výchova:* Kto je človek? Ľudskosť.

### **Učebné zdroje:**

Učebnica katolíckeho náboženstva pre 8. ročník, ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA, vydal SSV roku 2017.

Metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre ôsmy ročník základných škôl „Dôstojnosť človeka“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalšie zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

## **9. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Osobný a sociálny rozvoj:* Zodpovednosť – Pozvanie k rastu, Objaviť svoje sny.

*Mediálna výchova:* Zodpovednosť za seba – Ježišove postoje, Čo znamená veriť?

*Multikultúrna výchova:* Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije, Požiadavky spravodlivosti, čestnosti a zodpovednosti.

### **Učebné zdroje:**

Učebnica katolíckeho náboženstva pre 9. ročník, ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA, vydal SSV roku 2017.

Metodický materiál v metodickej príručke katolíckeho náboženstva pre ôsmy ročník základných škôl „Dôstojnosť človeka“, vydanú Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n. o. v Spišskej Novej Vsi. Metodická príručka obsahuje metodicky spracované témy, farebné obrazové prílohy a pracovné listy. Metodické materiály pre náboženskú výchovu obsahujú ku každej téme bohatú ponuku aktivít. Z

nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

Ďalšie zdroje: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy.

## 9.6 ČLOVEK A SVET PRÁCE

### 9.6.1 Pracovné vyučovanie

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
pracovné vyučovanie			1 + 0	1 + 0	2 + 0

### 3. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Predmet sa bude vyučovať každý druhý týždeň 2 vyučovanie hodiny striedavo s výtvarnou výchovou.

#### Prierezové témy:

*Enviromentálna výchova:* Prírodný odpadový materiál, Skúmame odpadové materiály, Výroba a vlastnosti papiera, Výroba a vlastnosti textilu, Kútik živej prírody, Rozmnožujeme rastliny stonkovými a listovými odrezkami, Presádzame črepníkové rastliny, Poznávame semená a plody zeleniny, Pestujeme zeleninu, Čo potrebujú odrezky na zakorenenie, Poznávame okrasné rastliny, Pestujeme priesady okrasných rastlín, Pestujeme okrasné rastliny na záhone, Upravujeme rastliny do váz, Zbierame a sušíme a aranžujeme rastliny.

*Multikultúrna výchova:* Tradície k Vianociam, Tradície k Veľkej noci, Kútik živej prírody, Poznávame okrasné rastliny.

*Mediálna výchova:* Skladáme origami, Poďme šiť, Základné stehy, Poznávame semená a plody zeleniny, Poznávame okrasné rastliny.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Skúmame odpadové materiály, Skladáme papier - Origami, Automobily, Plavidlá, Kútik živej prírody.

*Dopravná výchova:* Lietanie vo vzduchu, Automobily, Plavidlá.

*Ochrana života a zdravia:* Skúmame odpadové materiály, Dvíhanie bremien, Poznávame semená a plody zeleniny, Poznávame okrasné rastliny, Zbierame, sušíme a aranžujeme rastliny.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Skladáme papier - Origami, Priestorové vystrihovačky, Zhotovujeme výrobok podľa strihu, Automobily, Plavidlá, Tradície

k Vianociam, Tradície k Veľkej noci, Upravujeme rastliny do váz, Zbierame sušíme a aranžujeme rastliny, Kútik živej prírody.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Balenie kníh a zošitov, Prišívame gombíky a spínačky, Tradície k Vianociam, Tradície k Veľkej noci.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Tradície k Vianociam, Tradície k Vianociam, Pestujeme zeleninu.

#### **Finančná gramotnosť:**

*Téma:* Balenie kníh a zošitov

**Téma FG:** Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

**Celková kompetencia:** Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

**Úroveň 1:** Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

*Téma:* Výroba a vlastnosti textilu

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb

**Čiastková kompetencia 2:** Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

**Úroveň 1:** Zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.

Rozlíšiť na príkladoch zo svojho okolia čo znamená byť bohatý alebo chudobný

**Čiastková kompetencia 3:** Osvojiť si čo znamená žiť hospodárne

**Úroveň 1 :** Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí /domácnosť, škola, obec/

*Téma:* Človek a technika

**Téma FG:** Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby

**Úroveň 1:** Pomenovať osobné a rodinné potreby.

#### **Učebné zdroje:**

Pracovné vyučovanie pre 3. ročník základných škôl, autori: prof. PhDr. Mária Kožuchová, CSc., Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD., Mgr. Anna Vorelová.

#### **4. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Poznámka: Predmet sa bude vyučovať každý druhý týždeň 2 vyučovanie hodiny striedavo s výtvarnou výchovou.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Poznávanie a ošetrovanie črepníkových rastlín, Papier a kartón, Drevo - negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky, Hydroponické pestovanie rastlín, Technika v kuchyni, Konštrukcie okolo nás, Zdroje elektrickej energie, Rozmnožovanie rastlín, Pestovanie zeleniny z priamej sejby a priesad, Význam podmienok na zakorenenie stonkových a listových odrezkov, Poznávanie vonkajších okrasných rastlín, Pestujeme priesady okrasných rastlín.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Vplyv ošetrovania rezaných kvetov na dobu ich kvitnutia, Poznávanie okrasných rastlín vhodných na aranžovanie, Priestorové vystrihovačky, Vtáčia búdka z dreva, Potraviny v supermarketoch a obalové materiály, Príprava jednoduchého jedla, Stolovanie, Ľudské obydlia, Zhotovenie objektu zo stavebníc, Textil, Textil - výrobok podľa strihu, Poznávanie vonkajších okrasných rastlín, Aranžovanie do plochých misiek a váz, Opakovanie – sebareflexia.

*Mediálna výchova:* Historické a moderné komunikačné prostriedky.

*Multikultúrna výchova:* Vianočné tradície, Ľudské obydlia, Ľudové tradície, Veľkonočné tradície.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Technika v kuchyni, Bezpečné pravidlá v kuchyni pre deti, Príprava jednoduchého jedla, Stolovanie, Vianočné tradície, Ľudské obydlia, Ľudové tradície, Veľkonočné tradície.

*Dopravná výchova:* Doprava a dopravné prostriedky, Konštrukcia bicykla.

*Ochrana života a zdravia:* Bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre deti, Potraviny rastlinného a živočíšneho pôvodu, Typické potraviny v iných krajinách, Elektrický obvod, Historické a moderné komunikačné prostriedky, Klíčenie semien, Poznávanie úžitkových rastlín.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Príprava jednoduchého jedla, Vianočné tradície, Ľudské obydlia, Zhotovenie objektu zo stavebníc, Historické a moderné komunikačné prostriedky, Ľudové tradície a remeslá, Poznávanie vonkajších okrasných rastlín.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Vianočné tradície, Ľudové tradície, Veľkonočné tradície, Remeslá, Ľudské obydlia.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma:* Papier a kartón

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

**Úroveň 1:** Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava

**Čiastková kompetencia 3:** Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

**Úroveň 1:** Poznať ceny rovnakého alebo podobného výrobku/služby v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

*Téma:* Elektrický obvod a Zdroje elektrickej energie

**Téma FG:** Plánovanie, príjem a práca

**Celková kompetencia:** Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu. Organizovanie



osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí.

**Čiastková kompetencia 1:** Identifikovať zdroje osobných príjmov

**Úroveň 1:** Opísať, čo sú osobné príjmy človeka

**Čiastková kompetencia 2:** Vypracovať finančný plán

**Úroveň 1:** Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 4:** Opísať používanie rôznych metód platenia

**Úroveň 1:** Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí.

### Učebné zdroje:

Pracovné vyučovanie pre 4. ročník základných škôl, autori: prof. PhDr. Mária Kožuchová, CSc., Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD., Mgr. Anna Vorelová.

## 9.6.2 Technika

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
technika	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	5 + 0

### Charakteristika predmetu

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

### Metódy a formy práce

Predmet je založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovj spolupráci a spolupráci žiakov. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. Nadaní žiaci môžu využiť svoj tvorivý potenciál zapojením sa do technickej olympiády a rôznych on-line súťaží.

## **Hodnotenie a klasifikácia**

Predmet sa hodnotí známkou a berú sa do úvahy teoretické vedomosti, vzhľad a úprava grafického prejavu, praktické zručnosti a vzťah k práci. Žiaci budú hodnotení aj za aktivitu a iniciatívu v projektoch, do ktorých sa škola zapojí v rámci prierezových tém.

### **5. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Človek a technika; Úžitkové a darčkové predmety; Domáce práce a údržba domácnosti.

*Multikultúrna výchova:* Človek a výroba v praxi; Úžitkové a darčkové

*Mediálna výchova:* Domáce práce a údržba domácnosti.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Človek a technika; Úžitkové a darčkové predmety; Domáce práce a údržba domácnosti.

*Ochrana života a zdravia:* Človek a technika; Úžitkové a darčkové predmety. *Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Človek a výroba v praxi.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Človek a výroba v praxi; Domáce práce a údržba domácnosti.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Človek a výroba v praxi; Úžitkové a darčkové predmety.

#### **Rozvoj čitateľskej gramotnosti v témach:**

Človek a výroba v praxi. Technická dokumentácia.

#### **Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia:**

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak zvládol vzdelávací štandard alebo nie. Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

- pri praktických aktivitách (projekty a práca na výrobkoch) - slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh,
- pri teoretických aktivitách (slovné a písomné overenie kompetencií) - slovné hodnotenie so stručným komentárom k výstupu žiaka, - vyučovací predmet sa klasifikuje známkou.

#### **Učebné zdroje:**

Pracovný zošit pre 5. ročník ZŠ HRAVÁ TECHNIKA 5, PaedDr. Lubomír Žáčok PhD., TAKTIK vydavateľstvo s.r.o. Slovensko, 1. vydanie, 2017

### **6. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Základy technického kreslenia; Úžitkové a darčkové predmety; Stroje a zariadenia v domácnosti; Remeslá; Povolania a zamestnania.

*Multikultúrna výchova:* Základy technického kreslenia; Úžitkové a darčkové predmety; Remeslá; Povolania a zamestnania.

*Mediálna výchova:* Stroje a zariadenia v domácnosti; Remeslá; Povolania a zamestnania.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Základy technického kreslenia; Úžitkové a darčkové predmety; Stroje a zariadenia v domácnosti; Remeslá; Povolania a zamestnania.

*Ochrana života a zdravia:* Úžitkové a darčkové predmety; Stroje a zariadenia v domácnosti; Remeslá; Povolania a zamestnania.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Základy technického kreslenia.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Stroje a zariadenia v domácnosti; Remeslá; Povolania a zamestnania.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Stroje a zariadenia v domácnosti; Remeslá; Povolania a zamestnania.

**Rozvoj čitateľskej gramotnosti v témach:**

Grafická komunikácia v technike.

**Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia:**

Kritériá hodnotenia budú zisťovať, či žiak zvládol vzdelávací štandard alebo nie. Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy na zabezpečenie korektného a objektívneho hodnotenia:

- pri praktických aktivitách (projekty a práca na výrobkoch) - slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh,
- pri teoretických aktivitách (slovné a písomné overenie kompetencií) - slovné hodnotenie so stručným komentárom k výstupu žiaka, - vyučovací predmet sa klasifikuje známku.

**Učebné zdroje:**

Pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ HRAVÁ TECHNIKA 6, PaedDr. Ľubomír Žáčok PhD., TAKTIK vydavateľstvo s.r.o. Slovensko, 1. vydanie, 2017

**7. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Bezpečné používanie spotrebičov v domácnosti; Remeslá; Povolania a zamestnania.

*Multikultúrna výchova:* Základy technického kreslenia; Technická dokumentácia Spôsoby hľadania zamestnania. Práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov. Príprava tradičného jedla

*Mediálna výchova:* Mechanické, plynové, benzínové a elektrické zariadenia v domácnosti; Spôsoby hľadania zamestnania. Učebné a študijné odbory

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Zhotovenie a prezentácia vlastného výrobku.

Denný režim, rozloženie a zloženie stravy

*Ochrana života a zdravia:* Návod na obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení.

Význam bielkovín, sacharidov, minerálov a vitamínov pre zdravie človeka. Pitný režim

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Návrh vlastného výrobku. Príprava tradičného jedla.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Trh práce. Príprava jedál a výživa.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Pracovné príležitosti v obci. Spôsoby hľadania zamestnania. Učebné a študijné odbory.

### **Rozvoj čitateľskej gramotnosti v témach:**

Grafická komunikácia v technike.

### **Učebné zdroje:**

Pracovný zošit pre 7. ročník ZŠ HRAVÁ TECHNIKA 7, PaedDr. Ľubomír Žáčok PhD., TAKTIK vydavateľstvo s.r.o. Slovensko, 1. vydanie, 2017

## **8. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Vyberáme spotrebič, Ako elektrické spotrebiče pracujú.

*Multikultúrna výchova:* Finančné inštitúcie a finančné produkty, Iný kraj, iný mrav.

*Mediálna výchova:* Reklama, Finančné inštitúcie a finančné produkty.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Voľba profesie, Ješ', to je nevyhnutnosť', ale správne ješ', to je umenie.

*Ochrana života a zdravia:* : Pracovný poriadok v školskej dielni , Vyberáme spotrebič, Spínač svetlom, Nežijeme preto, aby sme jedli, ale jeme preto, aby sme žili.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Plánovanie a vedenie domácnosti, Reklama, Rozpočet a príprava tradičného jedla.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Voľba profesie, Príprava jedál a výživa.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Voľba profesie, Iný kraj , iný mrav.

### **Rozvoj čitateľskej gramotnosti v témach:**

Technická tvorba, Svet práce.

### **Učebné zdroje:**

Pracovný zošit pre 8. ročník ZŠ HRAVÁ TECHNIKA 8, Ing. Ján Pavlovkin, PhD., PaedDr. Ľubomír Žáčok PhD., TAKTIK vydavateľstvo s.r.o. Slovensko, 1. vydanie, 2018

## 9. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Alternatívne zdroje tepla (solárna a geotermálna energia).

*Multikultúrna výchova:* Človek a trh práce, Obrábacie stroje CNC.

*Mediálna výchova:* Človek a svet práce.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Tvorivá činnosť - práca s drevom , práca s drôtom, Práca a pláca, Plánovanie a vedenie domácnosti, Platby cez internet ( archivácia dokumentov, poistenie).

*Ochrana života a zdravia:* Pracovný poriadok v školskej dielni, Inštalácie v bývaní, Hlad je najlepší kuchár, Ak chceš spať sladko, večeraj krátko.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Technické výkresy, práca s drevom , práca s drôtom.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Plánovanie a vedenie domácnosti, Príprava jedál a výživa.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Človek a trh práce, Tvorivá činnosť.

### Rozvoj čitateľskej gramotnosti v témach:

Strojové opracovanie materiálov.

### Učebné zdroje:

Pracovný zošit pre 9. ročník ZŠ HRAVÁ TECHNIKA 9, Ing. Ján Pavlovkin, PhD., PaedDr. Ľubomír Žáčok PhD., TAKTIK vydavateľstvo s.r.o. Slovensko, 1. vydanie, 2018.

## 9.7 UMENIE A KULTÚRA

### 9.7.1 Hudobná výchova

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
hudobná výchova	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	4 + 0

#### 1. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* zvieratá a ich mláďatá, vzťah k zvieratkám, ochrana zvierat a prírody, starostlivosť o zvieratá v zime, ročné obdobia, starostlivosť o rastliny.

*Multikultúrna výchova:* tradície - Mikuláš, hudobný folklór, jarné tradície, ľudový kroj, symboly SR.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* čestnosť, spravodlivosť, vzájomná pomoc, sebaúcta a úcta k druhým, pravidlá hier.

*Dopravná výchova:* správanie v dopravných prostriedkoch.

*Ochrana života a zdravia:* denný režim, bezpečnosť pri športoch, ústna hygiena.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* pomoc v domácnosti, spolužitie v rodine, vzťahy medzi členmi v rodine.

*Regionálna výchova a ľudová kultúra:* vianočné tradície, Veľká noc v Turci.

### **Učebné zdroje:**

Hudobná výchova pre 1. ročník ZŠ, autori: PhDr. Lubica Kopinová, Mgr. Terézia Ružičková, Mgr. Viera Damboráková.

CD nosiče a audiokazety pre deti, návštevy hudobných predstavení pre deti organizované školou a výchovné koncerty.

## **2. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy predmetu:**

*Environmentálna výchova:* ročné obdobia, tradície, kladný vzťah k zvieratkám, ochrana prírody.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* vzťahy medzi spolužiakmi, pravidlá slušného správania.

*Dopravná výchova:* bezpečné prechádzanie cez cestu.

*Ochrana života a zdravia:* zimné športy, predchádzanie úrazom.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* úcta k rodičom a členom rodiny, vzájomná pomoc.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* vianočné tradície, Veľká noc v Turci.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* besiedky pre rodičov.

### **Učebné zdroje:**

Hudobná výchova pre 2. ročník ZŠ, autori: doc. PhDr. Eva Langsteinová, CSc, doc. Mgr. Belo Felix.

## **3. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* ročné obdobia, starostlivosť o zvieratá.

*Multikultúrna výchova:* piesne iných národov, Vianočné sviatky, jarné tradície.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* usilovnosť, vzájomná pomoc.

*Dopravná výchova:* dopravné prostriedky.

*Ochrana života a zdravia:* bezpečnosť pri práci.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* rodinné vzťahy, materinská láska.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* vianočné tradície, Veľká noc v Turci.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* besiedky pre rodičov.

#### **Učebné zdroje:**

Hudobná výchova pre 3. ročník ZŠ, autori: prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc, doc. Mgr. Belo Felix.

CD nosiče a audiokazety pre deti, návštevy hudobných predstavení pre deti organizované školou a výchovné koncerty.

#### **4. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Ročné obdobia, Starostlivosť o zvieratá.

*Multikultúrna výchova:* Piesne iných národov, Vianočné sviatky, Jarné tradície.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Usilovnosť, Vzájomná pomoc.

*Dopravná výchova:* Dopravné prostriedky.

*Ochrana života a zdravia:* Bezpečnosť pri práci.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Rodinné vzťahy, Materinská láska.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Vianočné tradície, Veľká noc v Turci. *Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Besiedky pre rodičov.

*Mediálna výchova:* Správne telefonovanie.

#### **Učebné zdroje:**

Hudobná výchova pre 4. ročník ZŠ, autori: prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc, doc. Mgr. Belo Felix,

CD nosiče a audiokazety pre deti, návštevy hudobných predstavení pre deti organizované školou a výchovné koncerty.

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
hudobná výchova	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0		4 + 0

#### **5. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Dynamika.

*Multikultúrna výchova:* Ako sa nám prihovára hudba, Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov.

*Mediálna výchova:* Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Zahrajme sa s hudbou, Tempo a agogika, Hudba spojená s inými druhmi umenia.

*Dopravná výchova:* Ako sa nám prihovára hudba.

*Ochrana života a zdravia:* Ako sa nám prihovára hudba.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Hrajme sa na umelcov.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Čo už vieme? Zahrajme sa s hudbou, Ako sa nám prihovára hudba, Rytmus, Melódia, Tempo a agogika, Hudba spojená s inými druhmi umenia, Rozprávková opera, Muzikál.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov, Zahrajme si divadlo.

### **Hodnotenie:**

V predmete Hudobná výchova budeme hodnotiť podľa odporúčania. [http://www2.statpedu.sk/buxus/docs/kurikularna\\_transformacia/hudvych.pdf](http://www2.statpedu.sk/buxus/docs/kurikularna_transformacia/hudvych.pdf)

Hodnotenie žiakov v písomnej forme – kritéria hodnotenia: Písomnou formou budeme kontrolovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov prostredníctvom testu na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém. Otázky budú zostavené podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

## **6. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Barok, Romantizmus, Impresionizmus.

*Multikultúrna výchova:* Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov.

*Mediálna výchova:* Historické tance, Hudba Európy – Francúzsko, Hudba Európy – Anglicko.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Opakovanie učiva a piesní z 5. ročníka, Starovek – prvé veľké kultúry, Stredovek, Renesancia, Barok, Klasicizmus.

*Ochrana života a zdravia:* Renesancia.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Hudba minulosti a súčasnosť.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Renesancia, Romantizmus.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Historické tance.

## **7. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.



**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Neofolklorizmus, Country and western, Opereta

*Multikultúrna výchova:* Od klasicizmu k neoklasicizmu, Pestrá paleta populárnej hudby, Džez, Šansón, Folk, We are the word

*Mediálna výchova:* Zhrnutie TC Prechádzky storočiami, Swing, Hľadanie ciest k poslucháčovi, Džez na Slovensku a v Čechách, Šansón, Folk, Kabaret – pesničky zo Semaforu, Muzikál, Rock and roll

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Muzikál, Džez na Slovensku a v Čechách

*Ochrana života a zdravia:* Hudba 20. storočia

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Prechádzky storočiami

*Výchova manželstva a rodičovstvu:* Vianočné koledy

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Neofolklorizmus, Moderná slovenská hudba

*Dopravná výchova:* Hudba 20. storočia

**8. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Slovenská hudba.

*Multikultúrna výchova:* Národné školy, Hudobníci a hudobné nástroje rôznych dôb, Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* návšteva hudobného divadla.

*Ochrana života a zdravia:* Hudba 20. storočia.

**9.7.2 Výtvarná výchova**

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
výtvarná výchova	2 + 0	2 + 0	1 + 0	1 + 0	6 + 0

**1. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* výtvarný jazyk, kompozičné princípy a možnosti kompozície, Synestetické podnety.

*Multikultúrna výchova:* Tradícia a identita, Škola v galérii.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Podnety výtvarného umenia, výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia, Porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia, Podnety hudby, Tradícia a identita, Škola v galérii.

*Ochrana života a zdravia:* Podnety dizajnu.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Výtvarný jazyk, základné prvky výtvarného vyjadrovania, Synestetické podnety.

*Regionálna výchova a ľudová kultúra:* Podnety výtvarného umenia, výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia, Podnety fotografie fotograf. Umenia, Podnety filmu a videa, Podnety dizajnu, Tradícia a identita.

*Dopravná výchova:* Podnety fotografie.

*Mediálna výchova:* Podnety fotografie.

### **Učebné zdroje:**

Učebnými zdrojmi sú rôzne výtvarné publikácie, encyklopédie výtvarného umenia, časopisecká literatúra zameraná na túto oblasť, práca s internetom, využitie informačných komunikačných technológií, návštevy galérií výtvarného umenia a múzea s historickými výtvarnými artefaktmi.

## **2. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Výtvarný jazyk, základné prvky výtvarného vyjadrovania, Výtvarný jazyk, kompozičné princípy a možnosti kompozície, Podnety výtvarného umenia, Podnety výtvarného umenia, výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia, Podnety dizajnu, Porovnávacie kombinačné a súhrnné cvičenia, Synestetické podnety.

*Multikultúrna výchova:* Podnety výtvarného umenia, Podnety tradičných remesiel.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Výtvarný jazyk, kompozičné princípy a možnosti kompozície, Podnety výtvarného umenia.

*Ochrana života a zdravia:* Výtvarný jazyk, základné prvky výtvarného vyjadrovania, Výtvarný jazyk, kompozičné princípy a možnosti kompozície, Podnety výtvarného umenia, výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia, Podnety filmu a videa, Podnety architektúry, Podnety dizajnu, Elektronické médiá, Podnety hudby.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Výtvarný jazyk, základné prvky výtvarného vyjadrovania, Podnety dizajnu, Podnety tradičných remesiel.

*Dopravná výchova:* Výtvarný jazyk, základné prvky výtvarného vyjadrovania.

*Mediálna výchova:* Podnety filmu a videa.

### **Učebné zdroje:**

Ladislav Čarný: Výtvarná výchova pre 2. ročník

## **3. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Predmet sa bude vyučovať každý druhý týždeň 2 vyučovanie hodiny striedavo s pracovným vyučovaním.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Výtvarné vyjadrovacie prostriedky, Podnety poznávania sveta

*Multikultúrna výchova:* Podnety výtvarného umenia, Podnety tradičných remesiel, Škola v galérii, Podnety architektúry

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Rozvoj fantázie a synestetické podnety, Podnety moderného výtvarného umenia, Škola v galérii, Podnety architektúry, Podnety fotografie, Podnety videa a filmu, Elektronické médiá, Podnety dizajnu a remesiel

*Ochrana života a zdravia:* Výtvarné vyjadrovacie prostriedky, Podnety moderného výtvarného umenia

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Výtvarné vyjadrovacie prostriedky Podnety dizajnu, Podnety tradičných remesiel, Rozvoj fantázie a synestetické podnety, Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia, Podnety architektúry, Podnety fotografie, Podnety dizajnu a remesiel

*Dopravná výchova:* Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

*Mediálna výchova:* Podnety videa a filmu, Podnety moderného výtvarného umenia , Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia, Škola v galérii, Elektronické médiá

*Výchova k manželsvu a rodičovstvu:* Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

**Finančná gramotnosť:**

*Téma:* Reliéf (mince) Výtvarný odkaz doby vzniku mincí.

**Téma FG:** Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 1:** Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

**Úroveň 2:** Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

**Učebné zdroje:**

Ladislav Čarný: Výtvarná výchova pre 3. ročník. Učebnými zdrojmi sú rôzne výtvarné publikácie, encyklopédie výtvarného umenia, časopisecká literatúra zameraná na túto oblasť, práca s internetom, využitie informačných komunikačných technológií, návštevy galérií výtvarného umenia a múzea s historickými výtvarnými artefaktmi.

**4. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

Predmet sa bude vyučovať každý druhý týždeň 2 vyučovanie hodiny striedavo s pracovným vyučovaním.

**Prierezové témy:**

*Environmentálna výchova:* Podnety dizajnu, Podnety výtvarného umenia, Podnety fotografie, Podnety rôznych oblastí poznávania sveta.

*Multikultúrna výchova:* Podnety výtvarného umenia, Podnety architektúry.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Podnety filmu a videa, Podnety dizajnu, Škola v galérii.

*Ochrana života a zdravia:* Elektronické médiá, Podnety hudby, Výtvarný jazyk, kompozičné princípy a možnosti kompozície.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Synestetické podnety, Podnety tradičných remesiel.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:* Podnety tradičných remesiel, Tradícia a identita, Škola v galérii.

*Dopravná výchova:* Podnety dizajnu.

*Mediálna výchova:* Elektronické médiá.

### **Finančná gramotnosť:**

*Téma:* Pojem mapa ako zmenšený obraz krajiny Podnety rôznych oblastí poznávania sveta

**Téma FG:** Človek vo sfére peňazí

**Celková kompetencia:** Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

**Čiastková kompetencia 1:** Pochopiť vzťah ľudská práca-peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou

### **Učebné zdroje:**

Učebnými zdrojmi sú rôzne výtvarné publikácie, encyklopédie výtvarného umenia, časopisecká literatúra zameraná na túto oblasť, práca s internetom, využitie informačných komunikačných technológií, návštevy galérií výtvarného umenia a múzea s historickými výtvarnými artefaktmi.

vyučovaci predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
výtvarná výchova	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	1 + 0	5 + 0

### **5. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie; osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;

- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- vytvárania architektonických objektov, asambláží z odpadového materiálu, úprave a skrášľovaní priestorov školy, triedy,
- spoznávania a tolerovania vkusu a prác spolužiakov, rovesníkov,
- zaujímať postoj k výsledkom svojej práce, aktívne sa zúčastňovať na besedách o kultúrnom dedičstve našej vlasti, poznať tvorbu umelcov Turca, vedieť pomenovať troch umelcov regiónu, v ktorom žijú.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom každodennom živote.

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom tematických prác s tematikou rodiny, vytvárania darčiek a upomienkových predmetov pre členov rodiny.

*Environmentálna výchova:* Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- zobrazovania krajinárskeho výseku, zobrazovania tvaru a farby prírodných prvkov, návrhmi na plagátovú tvorbu s tematikou ochrany životného prostredia.

*Mediálna výchova:* Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak: uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;

- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- získavania informácií o tvorbe knihy, ilustrácií, komiksu, uplatňovaním princípu názornej agitácie - tvorbou plagátu, pozdravu k sviatku, získaním zručnosti práce s fotoaparátom a počítačom.

*Multikultúrna výchova:* Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- spoznávania princípov architektúry v rôznych krajinách, poznávaním kultúr, tradícií, odevu regiónov, získavaním informácií o kultúrnom bohatstve iných krajín, schopnosťou pomenovať a charakterizovať aspoň dvoch zahraničných výtvarníkov, dizajnérov, architektov;
- absolvovaním exkurzie do skanzenu v Martine (múzea slovenskej ľudovej dediny), ilustráciou ľudových rozprávok.

*Ochrana života a zdravia:* Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- plagátovej tvorby s témou ochrany životného prostredia, kreslením zvierat, zákutí prírody, zobrazovaním stavby prírodnín,
- zobrazovaním zložiek záchranného zboru v akcii,
- bezpečne na cestách, v prírode, doma a pri športe.

### **Finančná gramotnosť:**

Očakávania kompetencie finančnej gramotnosti opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Očakávania predpokladajú napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností potrebných pri riešení rôznych životných situácií človeka a rodiny. Jednotlivé témy sú uplatňované počas vyučovacej hodiny formou rozhovoru, motivácie k činnosti.

*Človek vo sfére peňazí*

- žiak je schopný pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty, opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.

*Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí*

- žiak je schopný zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti.

*Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca*

- žiak je schopný pomenovať osobné a rodinné potreby,
- žiak vie opísať vzťah povolanie – zamestnanie, vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote vo všeobecnosti.

### **Organizačné formy a metódy vyučovania:**

*Podľa počtu žiakov:*

- frontálne – formy hromadnej práce,
- skupinové – vyučovanie skupín žiakov (5 – 7 žiakov v skupine).

*Podľa dĺžky trvania:*

- krátkodobé ( vyučovacia hodina),
- dlhodobé (výlet, exkurzia).

*Podľa druhu a obsahu činnosti:*

- formy zamerané na teoretické vyučovanie,

- praktickú činnosť.

*Podľa organizovanosti:*

- organizované formy,
- spontánne vznikajúce činnosti.

*Podľa aktivity žiakov:*

- aktivizujúce formy (napr. súťaže, kvízy),
- pasívne (napr. návštevy rôznych podujatí).

### **Vyučovacia hodina:**

Okrem zmiešaného typu vyučovacej hodiny sa využijú hodiny zamerané na osvojovanie nových vedomostí – tzv. hodiny výkladového typu a hodiny zamerané na použitie osvojených vedomostí v praxi. Vyučovacie jednotky budú realizované prevažne v kmeňových triedach, lebo v škole chýba učebňa - ateliér. V období priaznivého počasia je možné hodiny viesť v priestoroch školského areálu, kde máme vybudovanú triedu, v centre mesta, ktoré poskytuje dostatok podnetov na výtvarné využitie, či návštevy galérie, múzeí a iných inštitúcií.

Spolupracujeme s Turčianskou galériou a využívame jej sprievodné aktivity (edukatívne programy, prehliadky výstav, animačné programy k výstavám). Všetky výtvarné aktivity sa uskutočňujú pod vedením skúsených galerijných pedagógov priamo v expozíciách TG, v detskom ateliéri KOCÚR.

Exkurzie budú organizované v spolupráci s vyučujúcimi iných predmetov. Pôjde o uplatnenie medzipredmetových vzťahov so SJL, DEJ, BIO, HUV. Zameranie bude diferencované ročníkmi, obsahom učiva a záujmom žiakov. Vzdelávacím cieľom bude bezprostredné spoznávanie prírodného, kultúrneho a spoločenského prostredia, histórie našej krajiny. Hlavným cieľom bude umožniť žiakom kriticky zhodnotiť konkrétnu realitu, s ktorou sa zoznámili na vyučovaní.

Vychádzky, ktoré sa uskutočnia v blízkom okolí budú mať za cieľ spoznávanie kultúrnych, historických a prírodných hodnôt mesta.

Besedy a organizované rozhovory sa zrealizujú priamym rozhovorom pedagóga so žiakmi alebo s pozvaným hosťom.

Súťaže: sa uskutočnia podľa aktuálnych ponúk, ktoré budú adresované žiakom ZŠ.

### **Učebné zdroje:**

ČARNÝ, L.: Výtvarná výchova pre 5. ročník základných škôl. Bratislava: EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o., 2009, ISBN 978-80-8091-177-5.

Výukové DVD pre 5. ročník: Výtvarná výchova pre 5. ročník základných škôl, Združenie EDUCO, 2012, 1. Vydanie.

Internetové stránky, dopĺňajúce učebný a obrazový materiál, stránka [www.zborovna.sk](http://www.zborovna.sk).

## **6. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Charakteristika predmetu:**

Vo výtvarnej výchove žiaci nadväzujú na vedomosti a zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch. Rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov, spoznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, rozvíjajú pozorovacie schopnosti a

výtvarne ich spracovávajú.

### **Ciele predmetu:**

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

### **Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- analytického pozorovania proporcií postavy (človeka a zvierat'a),
- kreslenia, modelovania postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu).

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- tematických prác s témou rodiny,
- vytvárania darčiekov a upomienkových predmetov pre členov rodiny.

*Environmentálna výchova:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- prác vyjadrujúcich výtvarné interpretácie tém z biológie: zobrazovanie rastlinných a živočíšnych tkanív, pozorovanie štruktúry listov, pozorovanie mikroskopom,
- zobrazovania a rozlišovania charakteristických prvkov architektonického priestoru.

*Mediálna výchova:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- využívania poznatkov o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní,
- zoznamovania sa vzťahu zvuku a obrazu vo filme a videu,
- vytvorenia rôznych variantov digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe,
- fotografovania z rôznych uhlov pohľadu – celok, detail.

*Multikultúrna výchova:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- nachádzania súvislostí a rozdielov medzi rôznymi umeleckými štýlmi,
- vytvorenia jednoduchého kinetického objektu,
- vyhľadávania optických klamov, ilúzií a dvojznačných zobrazení,
- tvorivej transformácie historického motívu,
- výtvarnej interpretácie dobovej výtvarnej formy,
- hier s reklamou.

*Ochrana života a zdravia:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- prác zobrazujúcich zložky záchranného zboru v akcii,
- tém: bezpečne na cestách, v prírode, doma a pri športe.

### **Učebné zdroje:**

ČARNÝ, L.: Výtvarná výchova pre 6. ročník základných škôl a 1. ročník osemročných gymnázií. Združenie EDUCO, 1. vydanie, Patria I., spol. s r.o., 2010, Prievidza ISBN 978-80-809431-08-3.

## **7. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať



prostredníctvom:

- analytického pozorovania proporcií postavy (človeka a zvierat'a),
- kreslenia, modelovania postavy podľa videnej skutočnosti v pohybe v danom prostredí.

*Výchova k manželstvu a rodičovstvu:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- tematických prác s témou rodiny,
- vytvárania darčiekov a upomienkových predmetov pre členov rodiny.

*Environmentálna výchova:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- prác vyjadrujúcich výtvarné interpretácie tém z biológie,
- podnietime v žiakoch fantazijné predstavy s environmentálnou nadsázkou.

*Mediálna výchova:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- využívania poznatkov o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní,
- vytvorením fotografickej reportáže pomocou operácií v počítačovom programe,
- žiaci sa oznámia s pojmami scenár a filmové spracovanie.

*Multikultúrna výchova:* Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- nachádzania súvislostí a rozdielov medzi rôznymi umeleckými štýlmi a smermi,
- zoznámenia sa s modernou architektúrou, žiaci navrhnu svoj dom budúcnosti s využitím prvkov modernej architektúry,
- návštevy stálej výstavy v TGM v Martine,
- výtvarnou formou spracujeme námet legendy, rozprávky alebo povesti.

*Ochrana života a zdravia:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- prác zobrazujúcich zložky záchranného zboru v akcii.

### **Učebné zdroje:**

ČARNÝ, L.: Výtvarná výchova pre 7. ročník základných škôl a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom. Združenie EDUCO, 1. vydanie, Patria I., spol. s r. o., 2011, Prievidza ISBN 978-80-809431-22-9.

## **8. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Osobnostný a sociálny rozvoj:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- analytického pozorovania proporcií a výrazu tváre človeka,
- subjektívneho transformovania videnej reality – expresionistické portréty, štylizácia;

*Environmentálna výchova:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- prác vyjadrujúcich výtvarné interpretácie tém z biológie,
- výtvarnej interpretácie hmatových pocitov – performačné, farebné, tvarové zobrazenia prostredníctvom symbolu a motívu,
- nachádzania analógie medzi matematikou a výtvarným umením,
- zobrazovania a rozlišovania charakteristických prvkov architektonického priestoru.

#### *Mediálna výchova:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- využívania poznatkov o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní,
- zoznamovania sa vzťahu zvuku a obrazu vo filme a videu, rozlišovaním základných filmových žánrov, kreslenia telies v 3D programe, navrhovania úžitkového predmetu, reklamy a reklamného produktu.

#### *Multikultúrna výchova:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- nachádzania súvislostí a rozdielov medzi rôznymi umeleckými štýlmi,
- vytvorenia jednoduchého kinetického objektu,
- vyhľadávania optických klamov, ilúzií a dvojznačných zobrazení,
- tvorivej transformácie historického motívu,
- výtvarnej interpretácie dobovej výtvarnej formy, hier s reklamou.

#### *Ochrana života a zdravia:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- prác zobrazujúcich zložky záchranného zboru v akcii,
- tém: bezpečne na cestách, v prírode, doma a pri športe.

#### *Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- výtvarných interpretácií typických zvykov alebo pamiatok regiónu,
- poznávania tradícií svojho regiónu,
- rozpoznávania typických znakov barokového maliarstva, sochárstva a architektúry.

#### *Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- diskusie o videnej výstave alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete,
- rozlišovania funkcie a výrazu interiéru a exteriéru,
- navrhovania vonkajšieho a vnútorného priestoru ľubovoľnej stavby.

## **9. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

#### *Osobnostný a sociálny rozvoj:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- kombinovania rôznych vybraných štýlov výtvarného vyjadrovania v jednom obraze,
- vyjadrenia a parafrázovania podstatných prvkov svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom).

#### *Environmentálna výchova:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- prác vyjadrujúcich výtvarné interpretácie tém z biológie,
- výtvarnej interpretácie hmatových pocitov – performačné, farebné, tvarové zobrazenia prostredníctvom symbolu a motívu.

#### *Mediálna výchova:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- úpravy fotografie a videoklipu v počítači,
- poznávaním hlavných fáz procesu vzniku audiovizuálneho diela.

*Multikultúrna výchova:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- nachádzania súvislostí a rozdielov medzi rôznymi umeleckými štýlmi,
- vytvorenia jednoduchého kinetického objektu,
- vyhľadávania optických klamov, ilúzií a dvojznačných zobrazení,
- tvorivej transformácie historického motívu,
- výtvarnej interpretácie dobovej výtvarnej formy,
- hier s reklamou.

*Ochrana života a zdravia:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- prác zobrazujúcich zložky záchranného zboru v akcii,
- tém: bezpečne na cestách, v prírode, doma a pri športe.

*Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- rozpoznávania typických znakov secesného umenia a architektúry,
- rozlišovania typických prvkov rôznych umeleckých slohov – ich súvislostí a rozdielov.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:*

Túto prierezovú tému budeme uplatňovať prostredníctvom:

- diskusie o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme),
- vytvorenia jednoduchého modelu architektúry podľa svojho návrhu.

## 9.8 ZDRAVIE A POHYB

### 9.8.1 Telesná a športová výchova

vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie				
	1.	2.	3.	4.	Σ
telesná a športová výchova	2 + 0	2 + 0	2 + 0	2 + 0	8 + 0

#### 1. ročník

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### Prierezové témy:

*Environmentálna výchova:* Zimné športy, Letné športy.

*Multikultúrna výchova:* Tradičné aj netradičné hry, Tanečná improvizácia.

*Mediálna výchova:* Prípravné športové a pohybové hry, Tanečná a štylizovaná chôdza, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Prípravné športové a pohybové hry, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov.

*Dopravná výchova:* Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, (Mladý záchranár: Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, Pohybové aktivity s hudbou, Tradičné aj netradičné hry, Hry s lavičkami a švihadlom, Hry zamerané na správne držanie a vnímanie svojho tela.

*Ochrana života a zdravia:* Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov, Pohybové aktivity s hudbou, Tradičné aj netradičné hry, Hry s lavičkami a švihadlom, Hry zamerané na správne držanie a vnímanie svojho tela, Aktivity na rozvoj dýchania, rovnováhy a priestorovej orientácie, Psychomotorické cvičenia a hry.

### **Učebné zdroje:**

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: odborné publikácie k daným témam, webové stránky s témou telesnej výchovy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii.

SIVÁK, J. a kol.: METODICKÁ PRÍRUČKA – telesná výchova – prvý stupeň ZŠ. MEDIA TRADE, spol. s r. o. - SPN, Bratislava 1998.

## **2. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy predmetu:**

*Environmentálna výchova:* Zimné športy, Letné športy,

*Multikultúrna výchova:* Tradičné aj netradičné hry, Tanec a rytmika,

*Mediálna výchova:* Prípravné športové a pohybové hry, Tanečná a štylizovaná chôdza, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov,

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Prípravné športové a pohybové hry, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov,

*Dopravná výchova:* Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, (Mladý záchranár: Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov, Tradičné aj netradičné hry, Hry s lavičkami a švihadlom, Hry zamerané na správne držanie a vnímanie svojho tela, Aktivity na rozvoj dýchania, rovnováhy a priestorovej predstavivosti),

*Ochrana života a zdravia:* Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov, Pohybové aktivity s hudbou, Tradičné aj netradičné hry, Hry s lavičkami a švihadlom, Hry zamerané na správne držanie a vnímanie svojho tela, Aktivity na rozvoj dýchania, rovnováhy a priestorovej orientácie, Psychomotorické cvičenia a hry.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Pohybové aktivity s hudbou, Tradičné a netradičné športové a pohybové hry.

### **Učebné zdroje:**

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: odborné publikácie k daným témam, webové stránky s témou telesnej výchovy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii.

SIVÁK, J. a kol.: METODICKÁ PRÍRUČKA – telesná výchova – prvý stupeň ZŠ. MEDIA TRADE, spol. s. r. o. - SPN, Bratislava 1998.

### **3. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy predmetu:**

*Environmentálna výchova:* Zimné športy, Letné športy.

*Multikultúrna výchova:* Tradičné aj netradičné hry, Pohybové aktivity s hudbou.

*Mediálna výchova:* Prípravné športové a pohybové hry.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Prípravné športové a pohybové hry, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov.

*Dopravná výchova:* Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, (Mladý záchranár: Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov, Pohybové aktivity s hudbou, Tradičné aj netradičné hry, Hry s lavičkami a švihadlom, Hry zamerané na správne držanie a vnímanie svojho tela, Aktivity na rozvoj dýchania, rovnováhy a priestorovej orientácie)

*Ochrana života a zdravia:* Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov, Pohybové aktivity s hudbou, Tradičné aj netradičné hry, Hry s lavičkami a švihadlom, Hry zamerané na správne držanie a vnímanie svojho tela, Aktivity na rozvoj dýchania, rovnováhy a priestorovej orientácie, Psychomotorické cvičenia a hry

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Pohybové aktivity s hudbou, Vybíjaná, Futbal, Basketbal

### **Učebné zdroje:**

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: odborné publikácie k daným témam, webové stránky s témou telesnej výchovy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii.

SIVÁK, J. a kol.: METODICKÁ PRÍRUČKA – telesná výchova – prvý stupeň ZŠ. MEDIA TRADE, spol. s. r. o. - SPN, Bratislava 1998

### **4. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy predmetu:**

*Environmentálna výchova:* Zimné športy, Letné športy.

*Multikultúrna výchova:* Tradičné aj netradičné hry, Pohybové aktivity s hudbou, Zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach, Kultúra pohybového prejavu.

*Mediálna výchova:* Prípravné športové a pohybové hry.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Prípravné športové a pohybové hry, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov.

*Dopravná výchova:* Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, (Mladý záchranár: Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov, Pohybové aktivity s hudbou, Tradičné aj netradičné hry, Hry s lavičkami a švihadlom, Hry zamerané na správne držanie a vnímanie svojho tela, Aktivity na rozvoj dýchania, rovnováhy a priestorovej orientácie).

*Ochrana života a zdravia:* Poradové a organizačné cvičenia, Zimné športy, Letné športy, Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo jednoduchých hudobných nástrojov, Pohybové aktivity s hudbou, Tradičné aj netradičné hry, Hry s lavičkami a švihadlom, Hry zamerané na správne držanie a vnímanie svojho tela, Aktivity na rozvoj dýchania, rovnováhy a priestorovej orientácie, Psychomotorické cvičenia a hry.

*Tvorba projektu a prezentačné zručnosti:* Pohybové aktivity s hudbou, Vybíjaná, Futbal, Basketbal, Hádzaná, Minihádzaná.

vyučovací predmet	ročník nižšie stredné vzdelávanie					
	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
telesná a športová výchova	2 + 0	2 + 0	2 + 0	2 + 0	2 + 0	10 + 0

V ročníkoch 5. – 9. využívame jednotné organizačné formy, metódy vyučovania a učebné zdroje prispôbené danému ročníku a skupine (chlapci/dievčatá).

#### **Organizačné formy:**

- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- účelové cvičenia.

Miesto realizácie: v telocvični školy, na školskom ihrisku, na mestských športoviskách a verejných priestranstvách, v telocvičniach iných škôl.

#### **Metódy vyučovania:**

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, besedy, motivačné demonštrácie
- expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, opis, demonštrácia, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry, metódy s heuristickou funkciou, samostatná práca žiakov
- fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybové kontrasty, tiež herné a súťaživé metódy
- diagnostické metódy: metódy pozorovania, testy, metódy rozhovoru.

### **Učebné zdroje:**

Aj vo vyučovaní telesnej výchovy je dôležité pre žiakov mať zdroje odkiaľ môžu čerpať teoretické vedomosti, ktoré im môžu pomôcť lepšie pochopiť pravidlá, techniku športov, poznať olympijské ideály, princípy fair-play, v prvom rade však vytvárať trvalý vzťah žiakov k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu, čo vedie k naplneniu hlavného cieľa TSV ako vyučovacieho predmetu.

Odporúčané zdroje:

- médiá – televízia, rozhlas, tlač, internet (OH letné a zimné, MS a ME v jednotlivých športoch, významné atletické mítingy, domáce súťaže v najrozšírenejších športoch, iné)
- nástenky,
- evidenčné listy žiakov,
- tabuľky testov všeobecnej pohybovej výkonnosti (Moravec,1990),
- rôzne metodiky a metodické príručky,
- pravidlá jednotlivých športov (aj cez internet),
- ďalšie rôzne materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii (DVD, CD, kinogramy, odborná literatúra a časopisy, iné).

### **5. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**

*Mediálna výchova:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozítiva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce; nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií; rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

- *Ochrana života a zdravia:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k

tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách; orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete telesná a športová výchova budeme v 5. ročníku témy finančnej gramotnosti aplikovať v tematickom celku: *Sezónne pohybové činnosti – plavecký kurz.*

### **Poznámky:**

1. Delenie žiakov do skupín: triedy sa delia na dve skupiny a to na 1 skupinu dievčat a 1 skupinu chlapcov.
2. Keďže naša škola nemá vyhovujúce podmienky pre vytváranie špecializovaných oddelení TVO, žiaci so zdravotným oslabením (skupina III.) sa zúčastňujú hodín TSV s úľavami podľa príslušného oslabenia (na základe lekárskeho potvrdenia).
3. Ak je vyučovacia hodina zaradená na prvú, resp. poslednú, žiaci so zdravotným oslabením (skupina IV.) sa na týchto vyučovacích hodinách nemusia zúčastňovať.
4. Hodnotenie v predmete: v 5. ročníku sa predmet hodnotí slovne, na vysvedčení absolvoval(a)/ neabsolvoval(a), poprípade oslobodený(á) – ak žiak predmet zo zdravotných dôvodov nemôže absolvovať.
5. V 5. ročníku sa uskutoční plavecký výcvik a to vo forme samostatného 5-dňového kurzu (2 hodiny výcviku denne – spolu 10 hodín, nad rámec základnej hodinovej dotácie pre predmet). Žiaci absolvujú základný resp. zdokonaľovací výcvik na základe úrovne zvládnutia plaveckých zručností a schopností žiakov.

## **6. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Mediálna výchova:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k



tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce; nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií; rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

*Ochrana života a zdravia:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách; orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

#### **Poznámky:**

1. Delenie žiakov do skupín: triedy sa delia na dve skupiny a to na 1 skupinu dievčat a 1 skupinu chlapcov.
2. Keďže naša škola nemá vyhovujúce podmienky pre vytváranie špecializovaných oddelení TVO, žiaci so zdravotným oslabením (skupina III.) sa zúčastňujú hodín TSV s úľavami podľa príslušného oslabenia (na základe lekárskeho potvrdenia).
3. Ak je vyučovacia hodina zaradená na prvú, resp. poslednú, žiaci so zdravotným oslabením (skupina IV.) sa na týchto vyučovacích hodinách nemusia zúčastňovať.
4. Hodnotenie v predmete: v 6. ročníku sa predmet hodnotí slovne, na vysvedčení absolvoval(a)/ neabsolvoval(a), poprípade oslobodený(á) – ak žiak predmet zo zdravotných dôvodov nemôže absolvovať.

## **7. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

#### **Prierezové témy:**

*Mediálna výchova:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce; nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií; rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

*Ochrana života a zdravia:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách; orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu a konkrétne v priebehu lyžiarskeho výcviku (BOZP, Biely kódex).

### **Finančná gramotnosť:**

V predmete telesná a športová výchova budeme v 7. ročníku témy finančnej gramotnosti aplikovať v tematickom celku: *Sezónne pohybové činnosti – lyžiarsky/snoubordingový kurz.*

### **Poznámky:**

1. Delenie žiakov do skupín: triedy sa delia na dve skupiny a to na 1 skupinu dievčat a 1 skupinu chlapcov.
2. Keďže naša škola nemá vyhovujúce podmienky pre vytváranie špecializovaných oddelení TVO, žiaci so zdravotným oslabením (skupina III.) sa zúčastňujú hodín TSV s úľavami podľa príslušného oslabenia (na základe lekárskeho potvrdenia).
3. Hodnotenie v predmete: v 7. ročníku sa predmet hodnotí klasifikáciou známkami v stupnici 1 – 5. Ak žiak predmet zo zdravotných dôvodov nemôže absolvovať, na vysvedčení sa uvedie formulácia oslobodený(á).
4. Ak je vyučovacia hodina zaradená na prvú, resp. poslednú, žiaci so zdravotným oslabením (skupina IV.) sa na týchto vyučovacích hodinách nemusia zúčastňovať.
5. V 7. ročníku sa uskutoční lyžiarsky/snoubordingový výcvik a to vo forme samostatného 5 - dňového kurzu. Žiaci absolvujú základy lyžovania/snoubordingu, resp. zdokonaľovanie na základe úrovne zvládnutia carvingového oblúka.

## **8. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Mediálna výchova:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce; nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií; rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

*Ochrana života a zdravia:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách; orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

### **Poznámky:**

1. Delenie žiakov do skupín: triedy sa delia na dve skupiny a to na 1 skupinu dievčat a 1 skupinu chlapcov.
2. Keďže naša škola nemá vyhovujúce podmienky pre vytváranie špecializovaných oddelení TVO, žiaci so zdravotným oslabením (skupina III.) sa zúčastňujú hodín TSV s úľavami podľa príslušného oslabenia (na základe lekárskeho potvrdenia).
3. Ak je vyučovacia hodina zaradená na prvú, resp. poslednú, žiaci so zdravotným oslabením (skupina IV.) sa na týchto vyučovacích hodinách nemusia zúčastňovať.
4. Hodnotenie v predmete: v 8. ročníku sa predmet hodnotí klasifikáciou známkami v stupnici 1 – 5. Ak žiak predmet zo zdravotných dôvodov nemôže absolvovať, na vysvedčení sa uvedie formulácia oslobodený(á).

## **9. ročník**

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese [www.minedu.sk](http://www.minedu.sk) alebo [www.statpedu.sk](http://www.statpedu.sk) v sekcii Štátny vzdelávací program.

### **Prierezové témy:**

*Mediálna výchova:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozítiva a negátiva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

*Osobnostný a sociálny rozvoj:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce; nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií; rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

*Ochrana života a zdravia:* Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách; orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Realizácia priebežne v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu.

### **Poznámky:**

1. Delenie žiakov do skupín: V 9. ročníku sú zmiešané skupiny chlapcov a dievčat vzhľadom na nízke počty dievčat a vysoké počty chlapcov v triedach.
2. Keďže naša škola nemá vyhovujúce podmienky pre vytváranie špecializovaných oddelení TVO, žiaci so zdravotným oslabením (skupina III.) sa zúčastňujú hodín TSV s úľavami podľa príslušného oslabenia (na základe lekárskeho potvrdenia).
3. Ak je vyučovacia hodina zaradená na prvú, resp. poslednú, žiaci so zdravotným oslabením (skupina IV.) sa na týchto vyučovacích hodinách nemusia zúčastňovať.
4. Hodnotenie v predmete: v 9. ročníku sa predmet hodnotí klasifikáciou známami v stupnici 1 – 5. Ak žiak predmet zo zdravotných dôvodov nemôže absolvovať, na vysvedčení sa uvedie formulácia oslobodený(á).